דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום שני, כ"ו בתשרי תשמ"ח, 19 באוקטובר 1987 ● גליון 19248

היום 12 עמודים ● המחיר 1.10 ש"ח, באילת 95 אג'

היום בדבר
- כנס החורף: הפעם זה סופי / שלמה גינוסר
- וול סטריט – אחרי הנפילה / אמנון דנקנר
- מה שהשיב שמיר לשולץ / חגי אשד
- רובין הוד הוא לא / אמנון אחד
- שוודיה אחרי פאלמה / טדי פרויס
- בורסה וכלכלה; עכשיו; ספורט; בידור

התקף לב ?!

הקדם ועשה מנוי בשח"ל

ניידות לטיפול נמרץ ומעקב רפואי 24 שעות ביממה. טל. 03-330851

שולץ: אין התקדמות – צופה מו"מ ארוך

נסה למכור לחוסיין את הצעת שמיר להסדר־ביניים על בסיס תוכנית אוטונומיה מורחבת; משרד החוץ אומרים שחוסיין ידחה התוכנית ● נציגי הפלשתינים לא באו לפגוש את שולץ

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ מודה עם סיום שלושת ימי שיחותיו בישראל כי „אין דברים מסוים שיכול להוות סימן גדול להתקדמות".

השר האמריקאני יוצא הבוקר להמשך שיחותיו במצרים ומשם ימשיך לפגישה בלונדון עם המלך חוסיין, כשהוא נושא עמו הצעה מפורטת של ראש הממשלה יצחק שמיר להסדר ביניים, בלי ועידה בין־לאומית.

פקיד בכיר בירושלים אישר ל"דבר" כי שולץ שכנע את ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס להסכים לניסיון לתת „הזדמנות למהלך המדיני של שמיר", על אף שהשר האמריקאני הביע תקווה כי ברה"מ תמלא בעתיד תפקיד חיובי בתהליך השלום ותאפשר ליהודים להגר ותכונן קשרים דיפלומטים עם ישראל. הפקיד הישראלי העריך כי „המלך חוסיין ידחה את הצעת שמיר ויתמיד בדרישתו לפתוח משא ומתן עם ישראל בחסות בין־לאומית".

השר שולץ כעס אתמול על שנציגי הפלשתינים לא הופיעו לפגישה שנועדה להם עמו. „הם טוענים תמיד שיש להם מה לומר ואכן אני מכיר בכך. חשבתי לשוחח אתם ואני סבור שהפסידו בשהו בכך שלא באו", אמר שולץ.

בנאומו בטקס במכון וייצמן שבו

(המשך בעמ' 2)

הממשלה אישרה אתמול את מינויו של ויקטור מדינה למנכ"ל משרד האוצר. מדינה פרש לפני כמה חודשים מתפקיד מנהל המחלקה המוניטארית בבנק־ישראל על רקע חילוקי דעות עם נגיד הבנק, פרופ' מיכאל ברונו.

שולץ נכשל בנסיונו לארגן מפגש משולש

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ ועוזריו הבכירים נכשלו בנסיונם לארגן במהלך ביקורם בארץ פגישה משותפת עם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס.

מקורות ישראליים אישרו אמש כי לקראת הביקור נעשו מאמצים להסדיר פגישה משותפת בין שולץ, שמיר ופרס. עוזריו של שולץ האמינו כי פגישה כזו עשויה להביא לצמצום הפער בעמדות שני המנהיגים הישראליים כלפי תהליך השלום, אך התברר כי בשתי הלשכות של שמיר ושל פרס אין התלהבות לפגישה כזו.

פת, שרון, לוי, קצב מודעי ושריר לחו"ל

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

לאחר תקופת הפוגה שבה שהו רוב שרי הממשלה בארץ, שוב הם ממהרים לצאת למסעות בעולם.

השרים פת ושרון נמצאים במערב אירופה ובארה"ב. דוד לוי יצא לביקור בצרפת, ואילו משה קצב, יצחק מודעי ואברהם שריר יסיירו בארה"ב.

לא ניתן קיצבת ילדים הודיע הביטוח הלאומי

מאת רמי לוין, סופר „דבר"

הביטוח הלאומי יצא אתמול בהודעה, שממנה עולה, כי 500,000 המשפחות המקבלות קיצבת ילדים, לא יקבלו אותה במועד התשלום הקרוב.

(המשך בעמ' 2)

ממראות השטפון בדרום. (הצילום: אמיר וינברג / ידיעות)

4 הרוגים ו־3 נעדרים בשטפונות
2 הרוגים ו־20 פצועים בתאונות

מאת אמיר רוזנבליט, אריה אביה, שמואל תגר, דוד מרשיוב, יוסף מיכלסקי ויוסי ליטוביץ, סופרי „דבר"

רב סרן בצה"ל ושני צעירים עדיין נעדרים לאחר שנסחפו בשטפונות שהיו אתמול בדרום הארץ. כוחות מתנדבים של צה"ל ואנשי רשות שמורות־הטבע

(המשך בעמ' 2)

מאת שמעון ויס ויוסי ליטוביץ סופרי „דבר" וכתבי סוכנות עתים

אשה נהרגה ושני גברים נפצעו בתאונה שאירעה בכביש אתמול בבוקר. בתאונה אחרת שהיתה אתמול בכביש מכבי כינרת נפצעו 20 נוסעי מיניבוס, תושבי כפרי המיעוטים בגליל.

התיירת שנהרגה בכביש הערבה,

(המשך בעמ' 2)

פלשתינים מפגינים נגד ביקור שולץ (צילום: יצחק הררי)

נציגי הפלשתינים לא באו לפגוש את שר החוץ שולץ

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

הנציגים הפלשתינים מיהודה ושומרון ועזה שהוזמנו אתמול לשיחה עם ג'ורג' שולץ לא הופיעו. ההחלטה לא לבוא לפגישה נפלה אצלם ברגע האחרון, ובאגרת שהם ניסחו נאמר שהם מאוכזבים ממדיניות ארה"ב ובמיוחד מסגירת משרד אש"ף בוואשינגטון.

לפגישה עם שולץ הוזמנו רשאד אל־שאווא ח"ר ואתם אבו־גואלה מעזה, סעיד כנעאן משכם, רדואן אבו־עייש (יו"ר אגודת העתונאים בשטחים) מרמאללה, פאיז קואסמה סגנו של ראש עיריית חברון שגורש מכאן ונרצח ברבת עמון) ופהד קואסמה.

בין המוזמנים בולט העתונאי רדואן אבו־עייש כאוהד אש"ף. האחרים נחשבים לאוהדי ירדן או חסרי גיוון פוליטי ברור. כאשר התברר לאנשי פמלייתו של שולץ ולאנשי הקונסוליה האמריקאית בירושלים כי המוזמנים לא יבואו, ניסו ברגע האחרון לארגן משלחת מצומצמת יותר, אולם הדבר לא יצא אל הפועל.

באיגרת שניסחו כמה מהמוזמנים נאמר, שהם תומכים בכינוס ועידה בין־לאומית בהשתתפות אש"ף ומביעים אכזבה ממדיניות ארה"ב שבאה לידי ביטוי בסגירת משרדי אש"ף בוואשינגטון. באיגרת נכתב, ששיפור איכות החיים בשטחים (רעיון שהובע ונתמך על־ידי השר שולץ) איננו יכול להתבצע תוך מדיניות ענישה חריפה של הממשל הישראלי, הכוללת גירוש מהשטחים, מעצרים מנהליים וריתוק תושבים למקומות מגוריהם.

רבין יסרב לעמוד בראש מטה הבחירות ב„עבודה"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

יצחק רבין אינו מעלה בדעתו לעמוד בראש מטה הבחירות של מפלגת העבודה בד בבד עם תפקידו כשר הבטחון. שמו של רבין כמועמד המועדף לתפקיד עלה באחרונה אחרי שמזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הבהיר ליו"ר המפלגה שמעון פרס כי הוא חוזר בו מהסכמתו לעמוד בראש מטה הבחירות.

ח"כ ברעם סרב אמש להתייחס לסיבות לנסיגתו מהסכמה לשמש בתפקיד יו"ר מטה הבחירות של המפלגה כיוון שהוא עומד להיפגש השבוע עם פרס, לשיחה בעניין זה. עם זאת נודע ל"דבר" כי החלטתו של ח"כ ברעם גמלה בו כשהתברר לו, שפרס מתכוון בעצם להיעזר בצוות עוזריו מעבר לתפקודו כמטה אישי, וח"כ ברעם אינו רוצה להיות כבול ללשכת פרס בכל צעד וצעד או נתון לתכתיביו.

על רקע זה התעוררו מחדש הדיבורים על מועמדותו של השר משה שחל לתפקיד יו"ר מטה הבחירות, והאפשרות הזאת עוררה מורת־רוח בקרב חוגים נרחבים במפלגה. שחל אמר אמש ל"דבר" כי הוא אינו מועמד לתפקיד, וגם לדעתו רבין הוא המועמד הטוב ביותר לתפקיד.

יצויין, כי עדיין מוקדם לדבר על מועמד אלטרנטיבי לח"כ ברעם וכי הודעתו על הסתלקותו מהתפקיד תגרור הפעלת לחץ על פרס לאפשר למזכ"ל המפלגה להגדיר את התפקיד ואת אופן פעולתו במסגרתו על־פי תנאיו.

7 איגודי אקדמאים הקימו קונפדראציה
יו"ר הגוף החדש – ד"ר רם ישי

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

החלטה להקים קונפדרציה של האיגודים האקדמאיים תובא בקרוב לאישור במוסדות של איגודים אלה. כך הוחלט אתמול בכינוס של ראשי שבעה איגודי אקדמאים שהתקיים בבית ההסתדרות הרפואית בתל־אביב.

הקונפדרציה אמורה לכלול את הסתדרות המהנדסים, הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח (מח"ר), איגוד העובדים הסוציאליים, ארגון המורים העל־יסודיים, איגוד הטייסים, ההסתדרות הרפואית וכן את עובדי המחקר במערכת הבטחון. ליושב־ראש הקונפדראציה נבחר ד"ר רם ישי, יו"ר ההסתדרות הרפואית.

חלק מהאיגודים השותפים בהקמת הקונפדראציה חברים בהסתדרות הכללית, אך צעדם זה אין פירושו כי יפרשו מהמסגרת של ההסתדרות, לפחות לא בטווח הקצר. ראשי האיגודים הללו מסרבים לצרף את חתימתם להסכם השכר בשירות הציבורי שהושג בספטמבר בין ההסתדרות לבין האוצר. לדבריהם, הסכם זה שאינו עונה על צרכיהם, שימש גורם מאיץ בהחלטתם להקים את הקונפדרציה.

בכיר בהסתדרות אמר אמש בתגובה: „רעיון הקונפדראציה אינו חדש. הוא לא יפתור בעיות בתחום יחסי העבודה, אלא עלול לגרום למאבקי כח במקומות העבודה. אין זהות אינטרסים לפחות בין חלק מהאיגודים הללו. כל אחד מהם ימשוך לכיוונו, בלי שתיפתר בעייתם הייחודית של עובדיו".

מו"מ עם השובתים במערכת הבריאות

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

מטה חירום הופעל אתמול במשרד הבריאות לטיפול שוטף בסכסוכי העבודה המשבשים עתה והעתידים לשבש עוד יותר בזמן הקרוב – את פעילות המערכת. שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הצהירה, כי „מוטב לכבות את האש הקטנה לפני שתיהפך לבערה גדולה, שתסכן חיי אדם ותעלה כסף רב".

המטה עשה אתמול צעדים ראשונים ליישוב הסכסוך עם הרוקחים, אך בינתיים ללא תוצאות. הרוקחים, שהשביתו אתמול את כל בתי־המרקחת בבתי־החולים הממשלתיים של קופת־חולים הכללית, מלבד בתי מרקחת בישובי הספר, ממשיכים גם היום בשביתתם באותה המתכונת. מזכיר איגוד הרוקחים חיים כושי מסר ל"דבר", כי רק היום תחליט מזכירות האיגוד אם להרחיב מחר את השביתה גם למגזר הממשלתי. „אנחנו תקווה שלא נצטרך לנקוט צעד זה ושמשרד הבריאות ישכנע את האוצר להתייחס בכנות וברצינות לתביעות שלנו", הוא אמר. לדברי כושי, שכרם של הרוקחים נשחק בשנים האחרונות בעשרות אחוזים.

בנוסף לאי הנוחות שגרמה שביתת הרוקחים לחולים רבים – ובייחוד לחולים כרוניים קשישים – היא פגעה בטיפול השוטף בחולים בבתי־החולים.

בתי־המרקחת בבתי־החולים מכינים תרופות שונות הניתנות בעירויים ובריכוזים שונים, בהתאם לכל מקרה. בתרופות מסוג זה אין מלאי.

(המשך בעמ' 2)

נהגי התברואה בת"א שבים לעבודה סדירה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

נהגי התברואה של תל־אביב ישובו הבוקר לעבודה סדירה לאחר שאתמול נחתם עמם הסכם המסיים את העיצומים שנקטו.

ההסכם התקבל לאחר לחץ כבד שהופעל נגד הנהגים על־ידי ראש העירייה לשמה להם ועל פיו קיבלו בעצם הנהגים את „סעיף 9" שמאפשר לראש העירייה לשלוט באגף התברואה. להסכם צורף עם זאת מכתב נילווה שבו נרשם: „עיריית תל־אביב תתייעץ עם עובדי האגף כפי שהיא מתייעצת עם ועדים אחרים", אך לא צויין במפורש כי מדובר בהתייעצות עם נהגי התברואה.

כמו כן הובהר באמצעות מכתב נוסף שנילווה להסכם, כי העירייה תוכל להכניס לעיר 500 מיכלים לפינוי זבל והיא התחייבה שאת המיכלים לא יפנו עובדים מן החוץ. בכך הובטח בעצם כי לא יפוטרו נהגים מאגף התברואה.

(המשך בעמ' 2)

מכינים הצעת חוק לפירוק רשות השידור כדי לשקמה

מאת רמי לוין ויוסי מלמן, סופרי דבר

שר החינוך יצחק נבון הממונה על רשות השידור הודיע אתמול בישיבת הממשלה כי בדעתו להביא לאישורה בשבוע הבא של הצעת חוק שתאפשר את פירוק רשות השידור במטרה לאפשר את שיקומה. לדעת נבון יאפשר צעד זה את ארגונה מחדש של הרשות אך במצב התקף הנוכחי דרך זאת אינה ברת ביצוע. לדברי השר העודף בכוח האדם, התחרות בין קבוצות העובדים השונות על שכר ותנאי עבודה מחייבים לערוך ברשות „בדק בית יסודי". נבון הדגיש כי חובת הממשלה לדאוג לציבור משלמי האגרה הזכאי לקבל את השרות המגיע לו באופן סדיר וללא שיבושים. חבר העתונאים השובתים צבי גורן בדק את השר על שהחליט להטיל את כל כובד משקלו בענין השביתה. גורן הביע תקווה שהצעותיו של השר מיועדות לשיקום הרשות ואין בכוונתו לפגוע באמצעות החוק בציבור עובדיה.

„הממשלה מרוצה"

הממשלה מרוצה מהשביתה ברשות השידור ומהדממה התקשורתית בקול ישראל ובטלוויזיה. כך העריכו שרים אחדים ופקידי ממשלה בכירים בעקבות הדיון הקצר שנערך אתמול בישיבה השבועית של הממשלה.

הסקירה על השביתה נמשכה חמש דקות. הוא הסביר כי לא מתנהל בשלב זה כל משא ומתן ואמר כי דרישות העתונאים השובתים מסתכמות בדרישה לתוספת שכר של 26 אחוז, ביטול פיטורי כתב הטלוויזיה בדרום וביטול הוראת המנכ"ל האוסרת על עובדי הרשות לעבוד בעבודות אחרות („הלטורות").

אף לא שר אחד הביע בקורת על המצב או דרישה להתערבות למען הפסקת השביתה. שר החינוך נועד אתמול לשיחה בקשר לשביתה עם שר האוצר משה נסים אך בשלב זה לא הושג שום סיכום או התקדמות שיאפשרו פתיחת המו"מ.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת הציע ליו"ר הרשות מיכה ינון לדחות את כינוס מליאת רשות השידור ליום ד' השבוע, בשל הודעתם של חברי המועצה במליאה כי לא יופיעו. „כינוס המליאה בהרכב חסר יהפוך את החלטותיה לחד צדדיות וריקות מתוכן". ינון הודיע כי אכן יעשה לדחיית הישיבה.

אירועי 70 שנות „הבימה" נפתחו אמש בחנוכת קיר ההנצחה למייסדי התיאטרון. בתמונה: שמעון פינקל ושלמה בר־שביט ליד התמונות הראשונים. (צילום: עוזי קרן)

לבעלי מניות ההסדר. בנק לאומי מציע:

להרוויח חסכון צמוד ל-$ או למדד בריבית גבוהה במיוחד
תוכנית האוצר עם שיפורים יחודיים ללקוחות בנק לאומי.

או

להרוויח להשאר במניות ההסדר ולקבל תשואה דולרית גבוהה*
הכסף נשאר חופשי
* עם בדיקת הצמדה הקרן למדד.

תוכנית חסכון כח דולר מדד

תקופה / סוג ההצמדה	למדד (קרן וריבית)	לדולר (קרן וריבית)
3 שנים	3[illegible]%	**8[illegible]%
4.5 שנים	3½%	**8[illegible]%
6 שנים	4[illegible]%	**8[illegible]%
בכל מקרה אתה מקבל את התשואה הגבוהה מבין השתיים		

שיפורים גם בכל מסלולי ההשקעה האחרים.
התוכנית פתוחה לכל לקוחות בנק לאומי גם אלו שאינם מחזיקי המניות.
** הריבית הדולרית נקבעת ביום ההפקדה ומשתנה בכל חצי שנה.
הבנק רשאי לשנות את תנאי התוכנית או להפסיקה בכל עת. פרטים בכל סניפי בנק לאומי.

לנוחות לקוחותינו מחלקות ההשקעה בסניפי בנק לאומי יהיו פתוחות היום ומחר (19-20 לאוקטובר) בין השעות 08:30-19:00 ברציפות.

בנק לאומי - רווח יומי

مكنز من الاحتل

هكذا من الاصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

(יצחק מרידור).– "באנו הנה היום, לזכור גבר משכמו ומעלה. ובאותם הימים, לא היה פשוט להיות 'גבר משכמו ומעלה'", כך אמר אתמול השר עזר וייצמן בטקס האזכרה שנערך בבית העלמין של נהלל, על גבעת שמרון, במלאות שש שנים למות ידידו וגיסו, משה דיין. רק קצת יותר משני מניינים, ממוקירי זכרו של דיין, ובהם השרים נחמקין, הורוביץ ווייצמן, והח"כים לשעבר מרדכי בר־פורת, זלמן שובל, מתילדה גז ועמוס הדר, קומץ מוותיקי נהלל וידידים אישיים אחדים, וכן אלמנתו רחל, פקדו אתמול את קברו של מי שהיה שר החוץ, שר הבטחון, שר החקלאות ורמטכ"ל צה"ל, שהלך לעולמו לפני שש שנים.

שבחים בממשלה לפעילות כוחות הבטחון נגד הטרור

שלושה בקבוקי תבערה אל כלי־רכב ישראליים

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של "דבר"

הממשלה הביעה אתמול סיפוק ושביעות רצון מההצלחות האחרונות של כוחות הבטחון נגד הטרור הפלשתיני. שר המשטרה, שר הבטחון, מפכ"ל המשטרה, נציגי שירות הבטחון הכללי ואלופי הפיקודים בצה"ל סקרו אתמול במשך שלוש שעות את הפעילות בשבועיים האחרונים. אפשרות החלתו של עונש המוות לא הועלתה בישיבה פרט להערה קצרה של אחד השרים.

במהלך הישיבה נמסר לשרים, כי כוחות הבטחון פגעו קשות בתנועת "הג'יהאד האיסלאמי" בעזה, לאחר שרבים מחבריה נעצרו. להערכת הדוברים בדיון התגברה פעילות הטרור בעזה בגלל בריחת שש האסירים מהכלא.

הישיבה היתה במסגרת ועדת שרים לבטחון. ראש הממשלה יצחק שמיר סיכם בדברי הערכה ושבח, על דעת הממשלה כולה, את פעולת כוחות הבטחון והמשטרה, שעשו מאמץ נרחב לאבטחת התכנסויות ואירועים ברחבי הארץ והקנו תחושת בטחון לציבור, וציין את פעילות צה"ל ושירות הבטחון הכללי העושים עבודת סיכול חשובה.

יצויין, כי שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, המרבה לאחרונה להביע ביקורת על תפקוד כוחות הבטחון במלחמה נגד הטרור, נעדר מן הישיבה.

(עו).– מזג האוויר הרגיע, ככל הנראה, את הרוחות ביהודה ושומרון, חלה ירידה תלולה במספר הפרות הסדר.

בצהריים הושלך בקבוק תבערה ליד קבר רחל לעבר רכב ישראלי. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

קבוצת סטודנטים מהפוליטכניקום בחברון הבעירו צמיגים. אחר כך ניסו חברי הקבוצה להתסים בית־ספר לבנות שבקרבת מקום לצאת להפגנה. כוח צה"ל שהגיע למקום הרגיע את הרוחות.

במרכז רמאללה היו כמה מקרים של יידוי אבנים לעבר כלי־רכב ישראליים. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

הפגנה שהתקיימה במרכז ג'נין פוזרה בלא שימוש בכוח.

ממכללת קדומים תצא תורה אותת שמיר אל ג'ורג' שולץ

מאת אריאל ברעמי, סופר "דבר"

בדרך ממנחת־המסוק בקדומים ועד למקום הטקס מדריך ראש־הממשלה במכוניתו. לא, הוא לא יתייחס לשיחותיו עם שולץ, שהרי הן עוד לא הסתיימו ובהעצם גם עם סיומן הוא בטוח שימסור עליהן פרטים.

בינתיים אומר יצחק שמיר ל"דבר" שהוא בהחלט ישמח לפגוש את מר שולץ בקדומים, "הרי גם זו ארץ־ישראל" הוא אומר.

ראש הממשלה נחת בקדומים, לאחר טיסה שארכה פחות מחצי שעה. הוא מגיע לשומרון לכבוד בית הקבע הראשון של מכללת קדומים. היא שלוחה אקדמית של אוניברסיטאות "בר־אילן" ו"האוניברסיטה הפתוחה".

ח"כ יגאל כהן־אורגד מברך את ראש־הממשלה כשכיפה סרוגה לראשו. אחר־כך / מזמרים ילדי השומרון ולאחר־מכן זוכה ראש הממשלה ברשות הציבורית. באווירה האקדמית הזאת מודה ח"כ כהן־אורגד לשמיר שנתפנה לטקס החשוב בשיחותיו עם פרופ' שולץ. שולץ בוודאי ישמח לשמוע. שמיר/ מברך את עשרות שומעיו מספר להם שעשה את דרכו בתוך בתוך פחות מחצי שעה מירושלים. "וזהי ההוכחה הבטחונית החשובה ביותר שיהודה ושומרון בידינו. "ירושלים, שומרון, שרון, הגליל והגלן מהווים שלמות אחת וזוהי אשלייה מסוכנת לחשוב ולאומר כי עם ישראל יתנתק אי־פעם מהאיזורים האלה. זה לא יקום ולא יהיה" מכריז שמיר וזוכה למחיאות כפיים.

בשורה השנייה של המוזמנים יושבים נכבדים מן הכפרים הערביים בסביבה. שמיר מעביר להם מסר של שלום: "אנחנו, הרבה שנים מאז הקמת מדינת ישראל, ועוד לפני־כן עוסקים הרבה השלום וחותרים לשלום ומדברים עם שכנינו על השלום. גם היום אנו אומרים להם, מן המקום הזה הקיים פה, כי הבנייה פה, ההתערות פה, בנית החיים החדשים פה, כל אלה הם חלק אורגני של תנאי־שלום. במסגרת הזו של התנאים האלה אנו קוראים לכל שכנינו לחיים של דו־קיום בין יהודים וערבים בכל מרחבי המזרח התיכון".

הקהל בקדומים אינו מוחא הפעם כפיים. לעומת זאת, כשמסיים שמיר את דבריו "פה אני בטוח שתהיה מזיגה של תרבות ישראל ואהבת ישראל ואהבת ארץ־ישראל". שב הקהל להודות לראש־הממשלה המסיים את דבריו הבוטחה: "מציון אך גם משומרון תצא תורה".

הטקס הסתיים בהזדרזות וראש־הממשלה ממהר אל מסוקו. בדרך אני שואל אותו מה פשר האיתותים לשולץ. שמיר אומר "זה לא איתותים. אמרתי לו את הדברים האלה באופן ברור גם בשיחותינו". אחר־כך, בראיון הבזק הזה, מספר שמיר שמצב הרוח בשיחותיו עם שולץ היא טוב בדרך כלל וכי הוא אינו יודע אם יגיעו בו לסיכומים קונקרטיים.

ובכל זאת יש לו בשורה: "אני מקווה שמר שולץ ואני נצא ידידים מהביקור הזה".

עיצומי עובדי מש' העבודה: לא נוגעים בטלפון ובדואר

תקרית באסיפה: הסמנכ"ל סטר ליו"ר הוועד

(עו). – עובדי משרד העבודה והרווחה במשרדים בכל הארץ פתחו אתמול בעיצומים שבמסגרתם העובדים אינם עונים לטלפונים ולא מטפלים בדברי הדואר – מסר יו"ר הוועד הארצי של עובדי המשרד שלמה נחמה.

לדברי נחמה, סיבת העיצומים נעוצה באי קיום הבטחות להטבות בתנאים ובשכר, שהכניס, לטענתו, מנכ"ל משרד העבודה הקודם, אינג' צבי צילקר. המנכ"ל הנוכחי יהושע דוידוביץ אינו מקיימן אף שאינו מתכחש להן.

סיבה נוספת היא לדבריו מינויים שרירותיים במשרד. העובדים מוחים על מינויו של אלי פז, סמנכ"ל בכיר במשרד העבודה למשרת סמנכ"ל לפיתוח כח אדם. לדבריהם, מונה פז ללא מכרז ובאופן שרירותי. מינויו של פז נכנס לתוקפו ערב סוכות, ויו"ר ועד העובדים שלמה נחמה הורה לכל עובדי המשרד בארץ לא לשתף עימו פעולה.

אתמול ערכו עובדי המשרד בכל הארץ אסיפות, שבהן הכריזו על סכסוך העבודה. באסיפה שנערכה ברחבת משרד העבודה בירושלים אף התפתחה תקרית אלימה, כשאלי פז סטר בסוף האסיפה על פניו של יו"ר ועד העובדים שלמה נחמה. פז אמר אחר כך שהוא מתנצל על שנגרר לכך על־ידי פרובוקציה וטען, שהסטירה היא תגובה להכפשה שבו על־ידי העובדים ולהסתדרות סלפטניות יום־יומיות.

בתגובה לטענת העובדים בקשר למינויים השרירותיים אמר דובר המשרד, אריה פיקל, שאלי פז הוא עובד המשרד מזה 20 שנה וסמנכ"ל בכיר בו. הוא הדגיש שפז מונה לתפקיד סמנכ"ל לפיתוח כח לאחר שמנכ"ל המשרד, יהושע דוידוביץ, החליט לשים דגש על אגף זה ולהעלות את דרג מנהל האגף – מנהל לסמנכ"ל בכיר. לדבריו, ועד העובדים במשרד היה צריך לשמוח שעובד מקרבו מונה לתפקיד כה בכיר.

בקשר לתביעותיהם הנוספות של העובדים מסר הדובר מפי מנכ"ל המשרד יהושע דוידוביץ, כי במסגרת הדיונים עם המנכ"ל הקודם דרשו העובדים לתקן 250 תקנים, להוסיף 50 תקני רכב חדשים ולהשוות את שכרם לשכר עובדי שירות התעסוקה. הוא אמר שהוא מטפל בחיוב במרבית הדרישות ושהדבר נמצא כעת עם נציבות שירות המדינה והאוצר. לדבריו, מה שמקשה על השגת הסדר מיידי הוא תביעת ההסתדרות בסעיף 12 של הסכם השכר, כי לא ייתנו תוספת ביוחדות לקבוצות ספציפיות. המנכ"ל הוסיף כי מאחר שהעובדים החליטו באופן חד־צדדי לפתוח בעיצומים, לא תהיה ברירה בידו אלא לנכות משכרם את ימי העיצומים.

דבר DAVAR
מאוחד עם "למרחב"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברינוי
המו"ל - "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג
טלפון 242203, ת.ד 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, מ 33104

נהגי התברואה

(המשך מעמ' 1)

ראש עירית תל־אביב שלמה להט אמר: "אני שמח עם סיום העיצומים. מעכשיו נארגן מחדש את שיטות הניקוי בעיר. זהו תהליך שיארך מספר חודשים והוא יביא לכך שהעיר תהיה נקיה יותר מאשר היתה ערב העיצומים". בעיריה הגדירו אתמול את ההסכם הסכם כניעה, ואמרו כי בתוך ימים אחדים יסיימו הנהגים את פינוי האשפה מהעיר.

נציג אגף התברואה שלום דרזי אמר אתמול: "אין זה הסכם כניעה. יש לנו מסמך כי חברי הוועד מטפלים בנהגים. 'הצמודים' יפונו על־ידי נהגי התברואה ולא על־ידי קבלנים וזה נצחון של העובדים".

החלטה לבטל ייצור אב־טיפוס "לביא 3"

מאת מלי זלינגר, הסופרת הצבאית של "דבר"

במערכת הבטחון החולט בימים האחרונים כי חרף החלטה קודמת, לא ייוצר אב־טיפוס שלישי ל"לביא" בגלל קשיים תקציביים.

לפני כחודש החליטו שר הבטחון וצוות הפירוק של פרויקט "לביא", המחפש אפיקי פיתוח וייצור של מערכות המטוס לתעשיה האווירית, כי יימשך פיתוחו לשם ייצור של אב־טיפוס "לביא 3" שעליו יורכבו כל מערכות האוויאוניקה אותן החולט להמשיך לפתח לייצור בתעשיה האווירית. הכוונה היתה להפוך את אב־טיפוס 3 לפלטפורמה מעופפת לצורכי ניסוי ותצוגה של מערכות האוויאוניקה.

עתה נודע כי החולט לוותר על התוכנית הזאת ולהרכיב את המערכות המתוכננות על שני אבות הטיפוס הקיימים של מטוס ה"לביא".

עד כה הועברו 25 מיליון דולאר להעשיה האווירית לצורכי פיתוח ערכות האוויאוניקה.

ברה"מ סיפקה לסוריה כמה מל"טים חדישים

מאת דן אביזן, סופר "דבר" לענייני ערבים

ברה"מ סיפקה לאחרונה לסוריה כמות בלתי ידועה של מטוסים ללא טייס מסוג "ד.ר.30" – כך מסר העתון "אל־אתיזאר" היוצא לאור במפרץ הפרסי.

לדברי העתון, אלה הם מטוסים ללא טייס מהסוג המשוכלל ביותר המצוי בידי הסובייטים, שכמותם הם לא ייצאו לפי שעה לשום מדינה אחרת.

ראש ממשלת איראן בא לביקור בדמשק

מאת דן אביזן, סופר "דבר" לענייני ערבים

ראש ממשלת איראן מיר חוסיין מוסאווי הגיע אתמול לדמשק בראש פמליה גדולה ונועד עם עמיתו הסורי עבד אל־ראוף אל־כסם. השניים דנו בהידוק שיתוף הפעולה הבילטרלי בין סוריה ואיראן וכן תיאמו עמדות לקראת כינוס ועידת הפסגה הערבית ב־8 בנובמבר ברבת־עמון. האיראנים מעוניינים שסוריה תסכל בוועידת הפסגה כל נסיון לקבל החלטה להטיל חרם ערבי על איראן.

פסגה זו אמורה לדון בעיקר בדרכים להפסקת המלחמה בין איראן לעיראק. אל־כסם אמור היה להגיע לדמשק עוד לפני כמה חודשים, אך ביקורו נדחה בשעתו בשל הרעה זמנית שחלה במצב בריאותו של הנשיא אסד.

נציג דרום־אפריקה יו"ר נאמני הסוכנות

מאת סופר "דבר"

לראשונה בקורות הסוכנות היהודית נבחר נציג יהדות דרום־אפריקה ליו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית. הנציג, מנדל קפלן, נבחר במקומו של ג'ראלד הופברגר מבולטימור, שסיים ארבע שנות כהונה בתפקיד זה.

קפלן נבחר פה אחד על־ידי ועדת המינויים של המגבית המאוחדת בארה"ב כמועמד יחיד. היום אמורה ההנהלה הציונית המתכנסת בירושלים להתייחס למועמדותו, וקרוב לודאי שתאשרה.

בחירתו של קפלן מעידה כי מנהיגות המגבית המאוחדת בארה"ב לא הצליחה למצוא מנהיג ראוי לשמו בתוכה ונאלצה "לוותר" לקרן היסוד על התפקיד החשוב ביותר בסוכנות היהודית.

כתבנו מוסר כי חוגים בסוכנות היהודית סבורים שמינויו יסייע לבחירתו של עקיבא לוינסקי ליו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית.

מו"מ עם השובתים

(המשך מעמ' 1)

השבתת בתי־החולים יום שני ברציפות תסבכ קשות את המערך הכיפולי.

גם הנהלת קופת חולים עשתה אתמול נסיון נמרץ להידברות עם רופאי בתי החולים. בשעות הבוקר נפגש יו"ר הנהלת קופת חולים פרופ' חיים דורון עם מ"מ יו"ר חטיבת רופאי בתי־החולים של קופת־חולים ד"ר אליאס ויליקובסקי, ובעקבות פגישה זו התכנסו הצדדים בהרכב רחב בשעת ערב. הצדדים לא הגיעו לכלל הבנה, והרופאים מקיימים היום את עיצומיהם בבית־החולים "השרון" ובבתי־החולים הגריאטריים "בית רבקה" ו"הרצפלד".

מטה החירום שהוקם במשרד הבריאות יצר אתמול מגע שוטף עם ועדי העובדים, עם האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ועם הממונה על השכר במשרד האוצר. שרת הבריאות הסמיכה את המטה גם לקבל החלטות במקרה של החרפת המצב בסכסוכים שונים של העובדים. בעקבות מגעי המטה עם האוצר מצפים היום במשרד הבריאות לאישור הממונה על השכר יעקב דנון לצירופם של עובדי המעבדות והרוקחים למשא ומתן שמתנהל עם העובדים הפרה־רפואיים. אישור זה עשוי להפסיק את שביתת הרוקחים ולבטל את שביתת עובדי המעבדות שנקבעה למחר.

המטה אמור להפגש היום עם הממונה על השכר באוצר ולהעלות כמה הצעות לגבי הפתרונות האפשריים לסכסוכי העבודה השונים במערכת הבריאות. מחר ייפגשו נציגי משרד הבריאות עם נציגות עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים במטרה למנוע זעזועים נוספים בעבודת המערכת. אנשי משרד הבריאות עומדים להודיע בפגישה זו, כי בעוד כשבועיים תכונס ועדת פרה, שעליה הוטל בזמנה להשוות את תנאי שכרם של עובדי המינהל והמשק במגזר הממשלתי עם תנאי עמיתיהם בקופת־חולים הכללית. השוואת תנאי השכר עם קופת־חולים היא התביעה העיקרית של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים. ביום ד' ייפגשו אנשי משרד הבריאות עם ראשי חטיבת האחיות והאחים של בתי חולים לדיון בכוונתם לעבור בשבוע הבא למשמרת מקוצרת של 36 שעות עבודה בשבוע, כפי שסוכם איתם בהסכם מלפני שנה.

ליום ה' נקבעה פגישת שרת הבריאות עם שר האוצר לדיון בפתרונות לבעיות שפוקדות את מערכת הבריאות.

לא ניתן קיצבת ילדים

(המשך מעמ' 1)

הביטוח הלאומי טוען, כי לא יוכל לשלם את קיצבת הילדים משום שלא הועברו לידיו כ־344 מיליון ש"ח שהיו אמורים להגיע עוד ב־15 לחודש מאוצר המדינה. הכסף הזה נועד לכסות את הפטור מתשלום דמי הביטוח, שניתן החודש ל־290,000 עצמאים. הפטור ניתן בעקבות החלטת הממשלה על הפחתת עלות העבודה. דובר האוצר יצחק פיינברג טען אמש, כי הסכום הועבר, אך במוסד לביטוח לאומי אמרו כי הכסף לא התקבל.

מזג האויר

מעונן חלקית עד מעונן. מדי פעם יירד גשם. קיימת סכנת שטפונות.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 12־20, רמת־הגולן: 14־22, נהריה: 20־25, צפת: 14־20, חיפה: 18־25, טבריה: 18־26, נצרת: 16־23, עפולה: 15־25, השומרון: 15־21, תל־אביב: 17־24, לוד: 15־22, יריחו: 17־25, עזה: 20־24, באר־שבע: 16־22, אילת: 20־28.

זה מה שיש

(דפי טיוטה של פרשן מצוי במצוקה)

מאת יצחק בן־ניר

בסוף, כותב פרשננו המדיני, הכל יסתדר. צריך רק לדעת להסתפק במה שיש, ואפילו היש הזה הוא מעט מאוד. ואם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ ביקש לשמור בסוד את פגישותיו עם רה"מ שמיר ועם מ"מ שר החוץ פרס, והאיפול הפלא ופלא, אכן נשמר – עדיין יכולים אלה שתחום התמחותם להבין דבר מתוך דבר ולקרוא רזין וסתומין בין השיטין, לפרש לכם, הקוראים שאינם יודעים ימינם ומשמאלם, מן המעט הידוע ומן הרב המשוער, את כל מה שקרה, קורה ועתיד לקרות. בשביל זה משלמים לי, פרשנכם, משכורת־דחק. אבל זה לא לעניין.

אז ככה: קודם כל, כאמור, לא צריך לקוות להרבה. לא צריך, לכן, לקוות ששולץ שכנע בחדרי־חדרים את שמיר בהכרח הקיומי שבעריכת ועידה בינלאומית. ראש ממשלתנו, כידוע, מלא גאווה לאומית עיקשת וכבוד לאומי סרבני, ועם אריק, ארנס ודוד לוי הנושפים בעורפו (איפה לוי, אגב? אומרים "שרון" ו"ארנס", ומוסיפים, כרפלקס מותנה, גם את

עוד חצי דבר

השם "דוד לוי". האם מישהו ראה או שמע אותו בזמן האחרון? האם קיים בכלל מישהו כזה? ואם זה משנה בכלל אם קיים או לא קיים מישהו כזה? ומה זה קשור לסקירה הזאת בכלל? לרשום בצד לבדיקה), יצחק שמיר הוא חסין־שכנוע (מנטאל ג'אקט, בלעז) לחלוטין. (עם פרס אין לשולץ כל בעיות שכנוע בנושא הוועידה הבי"ל, שהרי פרס משוכנע בנחיצותה מזמן. ואם כך, תמהני מדוע נפגש שולץ גם עמו לשתי פגישות ומדוע גם כאן האיפול? רק לשם איזון אובייקטיבי? לבדוק).

אז איפה הייתי? בעניין שמיר ושולץ והשכנוע. צריך להסתפק במה שיש, ומי שמקווה ששולץ שכנע את שמיר שמוכרחים להסכים לוועידה בי"ל, אינו קורא את המפה. די לנו בכך אם בפגישות האלה הצליח שמיר לפחות לשכנע את שולץ שאסור לארה"ב להבליג ושהיא חייבת להגיב בכוח נגד האיראנים או העיראקים במפרץ שמה; ושעם הרוסים, מהגסיות, כדאי ללכת בשיטת כבדהו וחשדהו ושקודם כל שיתנו למרגוולים האלה חופש־עלייה לכל היהודים ושיחדשו את הקשרים הדיפלומאטיים איתנו ושייצאו מאוזבקיסטן או מאפגניסטאן או איך שקוראים לזה לפני שהם מדברים על פירוק הטילים; ושכדאי לאמריקאים לשמור על עצביהם: גם בול־סטריט שלהם, עם משבר המניות. גם לנו יש בעיה עם מניות הבנקים שלנו, אמר בוודאי שמיר לשולץ בארבע עיניים (על מה הם כבר יכולים לדבר במשך שתי פגישות ארוכות, באיפול מלא, אחרי ששמיר אמר ברהיטות בוטחת את שלושת הלאווים שלו?). אבל אנחנו לא דואגים. בסוף הרי הכל מסתדר. תראה, אפילו את אידה נודל הצלחנו להביא ארצה. ראית בערוץ השני שלכם איזה קבלת־פנים עשינו לה? ראית מי דיבר שם?

חוץ מזה, אמר שמיר לשולץ (סביר להניח), שישראל איננה קשוחה. ושבעצם היא מוכנה לוותר על הרבה מאוד דברים, למען השלום הנכסף. גם על דברים עקרוניים: ממשלת ישראל מוכנה לוותר על התנגדותה להעלאת שכר הבכירים, אפילו שבכך היא מסכנת את היציבות במשק; והיא מוכנה לוותר על אי הפעלת הערוץ השני ועל ענש למשה עמירב ועל תודה לסובייטים ששחררו את אידה נודל ועל החרם שהטילה התקשורת על בית"ר ירושלים.

אז עכשיו (כותב פרשננו) אפשר לסכם שהכדור הוא בידי שולץ ובלשכת רה"מ נושמים לרווחה: הסיוט הזה גם הוא עבר ושולץ נסע וישראל השיגה את מלוא דרישותיה ממנו (הוא ישן בסוף בירושלים או לא ישן בסוף בירושלים?) וכוונתנו על ארץ־ישראל לא נפגעה כמלוא הנימה. עכשיו יכול פרס להתרוצץ לו בחו"ל כאוות נפשו ולדבר שם על הוועידה הבין־לאומית שלו, יאמרו בוודאי בלשכת שמיר, ואנחנו נוכל להתפנות ולטפל באמת בעניינים חיוניים לעם ישראל.

לפיכך, אפשר בבטחון גמור לומר (ובתקווה שאיש מעמיתי לא יקדים אותי מחר בבוקר, או שיגלה דברים שלא עלו כלל בדמיוני), שמה שצפוי בזמן הקרוב הוא שהשובתים ברשות השידור לא "יכסו" את שביתת הזבלנים בתל־אביב (אומרים שכבר נגמרה בינתיים), כדי שלא להעניק להם פרסומת־חינם, ושמנקי הזבל של עיריית תל־אביב לא יגעו, במחאה, את הזבל משכונותיהם של הרופאים, הרוקחים והאחיות המעצימים של קופ"ח, בגלל שהם מנהלים את מאבקם על גב החולים, ושהרופאים, הרוקחים והאחיות מצידם לא יעניקו טיפול, סיעוד ותרופות לאף אחד מעובדי רשות השידור, עד שיחזרו ויפעילו את הטלוויזיה והרדיו הזוועיים כל כך במדינה כמדינתנו, או שלפחות יקרינו בשידור־חוזר את בואה של אידה נודל.

קיסר לספרד בתום ביקורו בשוודיה

פדרציית האיגודים המקצועיים בשוודיה תסייע להסתדרות במימון הקמת בית־ספר מקצועי תיכון לנערים ערביים במזרח־ירושלים. על־כך סוכם בין מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לבין מזכ"ל הפדרציה סטיג מלם בתום ביקורו של קיסר בשוודיה. אתמול סיים קיסר את ביקורו בשוודיה ויצא בשליחות ההסתדרות לספרד.

ביקורו של קיסר בשוודיה הוגדר כהישג פוליטי־לאומי וכפריצת דרך לחיזוק הידוק קשרי הגומלין בין שתי התנועות המקצועיות לאחר תקופה של קפאון מסוים, מאז מלחמת־לבנון. במשך הביקור נפגש קיסר עם ראשי הקהילה היהודית בסטוקהולם בלווית שגריר ישראל בשוודיה משה אראל ונציג ההסתדרות באירופה דני אופיר.

מרכז "עבודה" אישר תקנון בחירתם של צירי הקונגרס

ייבחרו במרכז המפלגה, במחוזות ובוועדה מסדרת

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגה

מרכז מפלגת העבודה אישר אתמול את תקנון בחירת הצירים לקונגרס הציוני, שיתקיים ב־6 בדצמבר במתכונת שקבעה לשכת המפלגה, כלומר: שליש מהצירים ייבחרו בבחירות אישיות חשאיות במחוזות, שליש ייבחרו בבחירות אישיות חשאיות במרכז, ושליש ייבחרו על־ידי ועדה מסדרת.

חברי המרכז דחו הצעות שהעלו נציגי המשמרת הצעירה וחוג "תפנית", האחת לצמצם עד 15 אחוז את שיעור הנבחרים על ידי הוועדה המסדרת והאחרת לבטל את הוועדה המסדרת.

יצויין, כי בבחירות הקודמות לקונגרס הציוני נבחרו 50 אחוז מהצירים במרכז ו־50 אחוז על־ידי הוועדה המסדרת, אלא שתהליך הדמוקרטיזאציה הפוקד את מפלגת העבודה משפיע עליה לצמצם בהדרגה את תיפקודה של הוועדה המסדרת.

למפלגת העבודה יהיו 68 צירים בקונגרס הציוני וכל מועמד יוכל להציג את מועמדותו רק במגזר אחד. הבחירות במחוזות המפלגה יתקיימו במהלך השבוע, עד יום ה', ואילו הבחירות במרכז יתקיימו ביום א' הבא. רשימת המועמדים ל־23 המקומות במרכז תיסגר מחר, ובינתיים הגישו את מועמדותם כ־70 חברים. הן במחוזות והן במרכז ישוריין לנשים ולצעירים שיעור צירים מחייב.

בישיבת המרכז אתמול הדגיש מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, כי עקיבא לוינסקי הוא המועמד היחיד של המפלגה לראשות הנהלת הסוכנות וההסתדרות הציונית. בהתייחסות צויין ח"כ ברעם, כי על [illegible] לוינסקי פה אחד במרכז המפלגה עלו באחרונה הצעות למועמדים אחרים. ההצעות הרשמיות התעוררו לנוכח האפשרות, שהליכוד יציע את השר יצחק מודעי למועמד לתפקיד הבכיר.

ברעם: אין חזרה מהדמוקרטיזאציה

"אני מרגיש באחרונה אצל חלק מראשי המפלגה הסתייגות מהליכה לדמוקרטיזאציה", אמר אתמול ח"כ ברעם והדגיש ש"אין ממנה דרך חזרה". מזכ"ל "העבודה" התייחס לנושא מפני שזה זמן מה עסוקים חברי המפלגה בהליכי בחירתם לרשימה לכנסת והאווירה הזאת מפריעה לפעילות המפלגה ומעוררת חששות לגבי הרכב הרשימה שיתקבל בבחירות, שבהן החברים בוחרים לרשימה בבחירות אישיות חשאיות ומדורגות במסגרתו.

ח"כ ברעם התייחס גם לתביעה [illegible] שהנושא יידון באחת מישיבות המרכז הקרובות.

300 מיליון ש"ח הלוואה לבנקים

מאת אמנון אגור, סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

בנק ישראל העמיד אתמול לרשות 15 בנקים מסחריים הלוואה בסכום כולל של 300 מיליון ש"ש. ההלוואה ניתנה לתקופה של 12 יום, עד ה־29 בחודש.

תנאי ההלוואה נקבעו בשיטת המכרז. הריבית שישלמו הבנקים המסחריים לבנק ישראל תסתכם ב־23 אחוז וכל הבנקים שהציעו לשלם ריבית זו יקבלו רק חלק מהמבוקש.

ההלוואה שהעמיד בנק ישראל לרשות הבנקים נועדה לספק את מצב הנזילות שלהם בתקופת הביניים עד למועד פדיון מניות הבנקים. בבנק ישראל הביעו אתמול תקווה שמתן ההלוואה יביא להשפעה ממתנת ומייצבת על שערי הריבית במשק.

שולץ: אין התקדמות

(המשך מעמ' 1)

הדענק לו דוקטור של כבוד דיבר שולץ בגנות המשך הסטטוס קוו ותאר את "הכבס של מי שמתנגדים לחפש רעיונות חדשים להגיע משהו שונה כחלופה לסטטוס קוו". עוזריו של פרס פירשו זאת כרמז של השר האמריקאי המכוון לעבר של ראש הממשלה ואולם, בסביבת העתונאים שקיים השר שולץ מאוחר יותר במלון הילטון בירושלים הוא סיכם את דבקותם של ראש הממשלה ומלא מקומו בשלום.

השר שולץ שב וחזר על עמדתו כי הוועידה הבין־לאומית היא רק דרך אחת שבאמצעותה אפשר להגיע למשא ומתן עם ירדן. "השאלה היא אם ועידה, מטריה או חסות בין־לאומית יכולים להוביל על המשא ומתן" הסביר השר שולץ.

בשיחתו אמש עם ראש הממשלה שמיר שב שולץ והביע את דעתו כי המלך חוסיין זקוק לחסות בין־לאומית בהשתתפות בפורום כזה או אחר של ברה"מ אך הסכים להעביר למלך חוסיין את תוכנית השלום של ראש הממשלה שמיר.

כפי שנודע ממקור בלשכת ראש הממשלה מציע שמיר לחוסיין להכנס למשא ומתן עם ישראל על השגת "הסדר מדיני" לתקופת ביניים. ההסכם יהיה מבוסס על תוכנית אוטונומיה מורחבת עם זיקה ברורה יותר מאשר בהסכמי קמפ דוויד. לירדן, ישראל ויורדן יתחבו על הסכם לאי לחתום הסדר יהודי את השפעתה של ירדן בשטחים, ולא יקבע כן הסטטוס הסופי של השטח. ישראל תהיה מוכנה שהמו"מ יעשה בחסות בין־לאומית אך בלי מעורבות ברה"מ.

השר שולץ הבטיח לראש הממשלה להעביר את הצעתו למלך חוסיין ולמסור לשמיר את תשובת המלך.

במהלך שיחותיו בישראל שכנע השר שולץ את ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס לאפשר לו למצות את המהלך המדיני של שמיר. פרס נענה לבקשה על אף שב והביע את הערכתו כי בלי חסות בין־לאומית לפתיחת המו"מ ומתן לא ניתן יהיה להתקדם בתהליך השלום. השר האמריקאי העריך בשיחות ובמסיבת העתונאים כי התהליך המדיני ימשך תקופה ארוכה וכי מדובר ב"מהלך הדרגתי". הוא אמר כי ימשיך להזן על כך עם שמיר בשיבתו לשני ביקורים בוושינגטון, בנובמבר ובינואר.

השר שולץ הביע תקווה כי ברה"מ תמלא בעתיד תפקיד חיובי בתהליך השלום במזרח התיכון בניגוד למאמציה לחבל בעבר בכבנה של המלך חוסיין עם אש"ף. הוא אמר כי בשיחתו השבוע במוסקווה ידון עם עמיתו הסובייטי על זכות היהודים להגירה ועל הצורך לחידוש הקשרים הדיפלומטים בין ברה"מ לישראל. "בעיות המהוות כחסומים ומכשולים".

רימון פוצץ בירושלים

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

רימון יד התפוצץ אתמול בבוקר ליד מגרש למכירת מכוניות ברחוב חיל ההנדסה בירושלים. איש לא נפגע.

מחקירת משטרת ירושלים מתברר כי הרימון התפוצץ סמוך ל־6.30 בבוקר ואולם הדבר דווח למשטרה רק לעתיים וחצי מאוחר יותר. פועל ערבי שעמד ליד מגרש המכוניות והמתין למעבידו שמע פיצוץ עז בקרבתו. הפועל העדיף להמתין וסיפר על כך למעבידו אשר הודיע למשטרה. חבלן שהגיע למקום איתר מכתש קטן שם התפוצץ הרימון ואיתר כמה רסיסים. נראה כי מדובר ברימון צה"לי מספר 26.

בידי המשטרה עדות על רכב שנראה נמלט מן המקום מיד לאחר הפיצוץ. יתכן שהרימון נזרק מן המכונית. המשטרה חוקרת אפשרות שהרקע לתקרית פלילי, ורואה אפשרות שמדובר בפיגוע חבלני סבירות נמוכה.

4 הרוגים ו־3 נעדרים

(המשך מעמ' 1)

מטשירים בחיפושים אחריהם.

ארבעה בני־אדם נהרגו אתמול בסערה שהתחוללה בדרום. ילד בדואי בן שמונה נמצא מת ליד כלא באר־שבע, לאחר שנסחף במי השטפונות באיזור. אשה מחאן־יונס מתה ממכת ברק, שפגע בה בצאתה לחצר ביתה, ושני צעירים תושבי הרצועה מתו אף הם ממכת ברק בעת שעבדו בשדות מושב אחד.

כבישים רבים חסומים עדיין בערבה ובנגב והחזאי מוסר שהסערה בנסמה צפויה רק־מחר.

החיפושים בערבה

כוחות גדולים מסייעים בחיפושים נרחבים אחר קצין צה"ל בדרגת רב־סרן סגן מאז מוצאי שבת, לאחר שנסחף בשטפונות באזור נחל נקרות בערבה בעת שניסה לחלץ מטיילים.

הקצין ביקש לסייע לכוחות שניסו לחלץ מכונית "רנו 4" שנתקעה בערוץ הנחל, לא הרחק ממושב עין־יהב. מסוקים, יחידות חילוץ של חיל האוויר וצוללנים, השתתפו אתמול בחיפושים. ההערכה היא שהקצין נסחף במורד הנחל לכיון ים המלח. במקביל, נמשכים החיפושים אחר צעיר וצעירה בני 21, שנסחפו במוצאי שבת בשטפונות, בעת שטיילו באיזור נחל נקרות ונחל גרה.

מכת ברק

הרופא המרכזי האזורי בנגב המערבי, אשר בדק את גופות נפגעי הברק, קבע את מותם. אחד ההרוגים בן 15 והאחר בן 20. על גופתו של אחד מהם נמצאו סימני כוויה. עדי ראיה סיפרו לחוקרי המשטרה, כי בסמוך לשעה שבה נמצאו הגופות השתוללה במקום סופת ברקים.

מהמשטרה נמסר אתמול, כי בעקבות השטפונות נסגרו הכבישים הבאים לתנועת כלי רכב: כביש הערבה מהקילומטר ה־101 עד אילת; כביש מצפה־רמון עד אילת; כביש עדן עד ספיר והר הכביש שמחבר את עין־גדי עם כביש הערבה. כמו כן חסום הגשר שמוביל לשכונת נווה נוי בפאתיה הדרומיים של באר שבע.

הפסקות חשמל

הפסקות חשמל לסירוגין היו אמש באיזור צפון תל־אביב ובאיזור האיצטדיון ברמת־גן, וכן בצפון הארץ, בנהריה, בעוספיה ובדלית־אל־כרמל. ההפסקות הממושכות ביותר היו בצפון תל־אביב אחרי שנקרעו שנאי באיזור. נפגעו הצרכנים בשיכון בבלי, ברחוב אבא הלל ברמת־גן ובהרחובות נוספים בצפון העיר. בנהריה היתה הפסקת חשמל עקב פגיעה בקו המתח הגבוה, שתוקנה תוך שעתיים.

תחזית מחר

הגשמים המלווים בסופות־רעמים יימשכו גם היום ורק מחר צפויה הפוגה. מחרתיים יחודשו הגשמים והם יימשכו גם ביום ה'. נאמר בתחזית [illegible]

אזכרה לנוח מוזס

(עו). – במלאת שנתיים למותו של נח מוזס, העורך האחראי של "ידיעות אחרונות", שנספה בתאונת דרכים סמוך לבנייו קתונג, עלו אתמול מאות מוקירי זכרו על קברו בבית־העלמין בקריית־שאול.

בין המתייחדים עם זכרו היו שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי, אישי ציבור, חברי ועדת העורכים, חברי מערכת "ידיעות אחרונות" ועובדי העתון, עתונאים, בני משפחה וידידים.

הרב איסר פרנקל קרא פסוקים מפרשת נח, שהיא פרשת השבוע שבו ניספה נח מוזס. בנו של המנוח, ארנון מוזס, מנכ"ל "ידיעות אחרונות", אמר "קדיש".

2 הרוגים ו־20 פצועים

(המשך מעמ' 1)

בת 50 באילת, תייר איטלקי בן 54 נפצע קשה. הוא הועבר, יחד עם נהג המכונית שנפצע קל, לבית החולים "יוספטל" באילת. הנהג, בן 43 תושב פתח־תקווה התהפך עם מכוניתו והדרדר לשולי הכביש. סיבת התאונה לא הוברה עדיין.

20 תושבים מכפרי הבדואים בגליל נפצעו אתמול באורח קל עד בינוני בתאונת דרכים, שאירעה בכביש סובב כנרת, כ־2 קילומטרים צפונית לטבריה. כל הפצועים הועברו לבית החולים "פוריה" וחלקם הגדול שוחרר אמש לבתיהם.

התאונה אירעה סמוך לשעה 15.30. מיניבוס של חברת "מטיילי טבריה" שהסיע עובדים של מפעל "דלתא" בכרמיאל לאחר יום בילוי בטבריה, החליק באחד העיקולים של הכביש והתהפך. כל נוסעיו נפגעו ואמבולנסים של סניף מד"א בטבריה, יחד עם כלי רכב פרטיים של עוברי אורח, העבירו את הפצועים לבית החולים.

כתוצאה מהתאונה נחסם הכביש למשך שעה קלה. מחקירה ראשונית עולה כי הנהג איבד את השליטה על רכבו.

הכביש בו אירעה התאונה היה רטוב לגמרי, שכן באותן שעות לא ירד גשם באיזור.

נהרג הולך רגל

הולך רגל בן 61 מחדרה נהרג אמש בעת שחצה כביש שלא במעבר חציה.

התאונה ארעה ברחוב צה"ל 20 בחדרה. מכונית פרטית שנסעה לכוון פרדס חנה לא הבחינה בהולך הרגל ופגעה בו בעת שחצה את הכביש. נהג המכונית הפרטית נעצר לחקירה.

שם ההרוג טרם נמסר לפרסום.

שגרת שוק שלווה בעיירה נגומבו בסרי־לאנקה, שבה חיים טאמילים וסינהאלים זה בצד זה בהרמוניה. אולם בג'אפנה עלה אתמול בידי חיילי כוח המשימה ההודי לכבוש את המטה הכללי של הארגון הטאמילי הפורש „נמרי השחרור של טאמיל אילאם" בתום מיתקפה שנמשכה תשעה ימים ברציפות. לדברי רדיו הודו, נתפסה במטה כמות גדולה של נשק ותחמושת. קודם לכן סיפרו פליטים שהצליחו לצאת מן העיר כי 130,000 התושבים שנותרו בה כבר החלו סובלים ממחסור חמור במזון וכי בעיר נותק זרם החשמל כבר לפני ימים אחדים. (צילום: א.פ.)

הודעה רשמית ראשונה מטהראן:

איראן תסכים להפסיק את האש אם עיראק תוקע כ„צד התוקפן"

מאנאמה (א.פ. ורויטר).– סגן שר החוץ האיראני עלי מוחמד בשאראתי אמר אתמול, כי איראן תסכים להפסקת־אש בלתי־רשמית במלחמתה בעיראק, אם יוחל בדיון משפטי „כדי להוקיע את עיראק כצד התוקפן במלחמה" – מסרה אתמול סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית „אירנה".

נכונות איראנית להפסקת אש לא רשמית בכפוף לתנאי זה היתה נושא להתבטאויות לא רשמיות ולשמועות בעת ביקורו באזור של מזכיר או"ם האוויר פרז דה־קואיאר. זו הפעם הראשונה שנציג איראני בכיר מתבטא מפורשות בעניין זה.

בשאראתי אמר כי מזכיר או"ם עתיד לבקר בקרוב בטהראן ובבגדאד כשהוא מצוייד בסמכויות חדשות. „אם מועצת הבטחון תהיה מוכנה להוקיע על סמך מסמכים את עיראק כיוזמת המלחמה, תהיה איראן מוכנה להסכים להפסקת אש דה פאקטו, בתנאי שבה בעת יתכנס בית־משפט כדי להוקיעה כתוקפנית", הוא הוסיף.

אתמול נראו ארבע אניות מלחמה אמריקאיות – משחתת טילים אחת ושלוש סיירות טילים – עושות דרכן בתעלת סואץ, ככל הנראה לעבר המפרץ הפרסי. לפי שעה לא ידוע אם האניות, הנושאות טילים מונחים, נועדו לעבות את כוח המשימה האמריקאי השוהה במפרץ או להחליף אניות העומדות לצאת את האזור.

מקורות צבאיים אמריקאיים הביעו אתמול את דעתם כי פגיעת הטיל האיראני בספינה הכוויתית המניפה דגל אמריקאי „סי אייל סיטי" היתה מקרית וכי בשעת המיזה עלול היה להיפגע מסוף הנפט הסמוך או כל ספינה אחרת באזור. לדבריהם נורה הטיל בכוון הכללי של המסוף הכוויתי ומערכת ההנחיה שלו קלטה את המיכלית ודוקא לגמרי במקרה.

המקורות הוסיפו ואמרו כי מומחי הבלה שבדקו את המיכלית הוכיחו כבר מעל לכל ספק כי היא אכן נפגעה מטיל „סילקוורם" שנורה מאיראן. לדבריהם נשא הטיל, הבנוי לשאת ראש חץ של 450 ק"ג, ראש חץ קל יותר כדי להגדיל את טווח פגיעתו. בוואשינגטון הביע גם שר ההגנה האמריקאי קספאר ויינברגר את בטחונו בכך וציין כי „מעטים מאד האנשים הפרטיים שבבעלותם טילי סילקוורם פרטיים".

חזאי בריטניה מאשימים את המחשב באי־חיזוי ההוריקאן שזרע הרס באי

מאת דליה טרהן, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").– בעקבות סופת ההוריקאן, שלא היתה כמותה בבריטניה זה יותר מ־200 שנה ושגרמה הרס עצום בדרום האי הבריטי, נפתחה חקירה בקשר לכשלון חיזוי מזג האוויר של השירות המטאורולוגי.

החזאים צפו „רוחות עזות ומזג־אוויר בלתי־יציב", אך לא הזהירו את הציבור מפני הסופה הקרבה, שעלתה ב־30 הרוגים ובנזקים הנאמדים במיליארד ליש"ט. בלי להביא בחשבון את נזקי הפסקת החשמל, אשר ב־500,000 בתים טרם חודש בעת כתיבת שורות אלה, את הפסקת המסחר בבורסה של לונדון ובבנק של בריטניה, את אלפי האנשים אשר נותרו ללא קורת גג, את נזקי השיבושים בתחבורה הפנימית והבין־ארצית ואת נזקי הביזה שבאה בעקבות ניפוץ אלפי חלונות־ראווה על־ידי הרוחות.

הרוחות שהגיעו למהירות של 170 קמ"ש, הרסו בתים, העיפו גגות, הפילו ארובות אל תוך בתים, שברו עצים, חסמו כבישים, קרעו קווי כוח ותקשורת וגרמו להפסקת חשמל, לראשונה מאז מלחמת העולם, בחלקים גדולים של לונדון, קנט וסאסקס. נמלי התעופה והים היו סגורים, וטיסות שהגיעו לבריטניה כוונו אל נמלי אוויר אחרים באירופה. שידורי רדיו וטלוויזיה שותקו. אוניית מעבורת התנפצה אל החוף ברובר ושניים מספניה טבעו. ספינה טבעה ושניים מנוסעיה נספו. חזאי מזג האוויר האשימו את המחשב בטעותם, בטענה כי לא היו למחשב נתונים מספיקים וכי תוכניות המחשב היו פגומות. המחשב, המכונה „ביסטי", הוא חלק ממערכת שעלותה 6 מיליון ליש"ט ושכוללת שני לוויינים וצוות של 2,400 אנשים. כאשר ההוריקאן התקרב ממפרץ ביסקאיה, ליד החוף הספרדי, העריך המחשב, כי מהירות הרוחות היא 50 קמ"ש. כאשר הגיעה הסערה לדרום בריטניה שותק המחשב, והחזאים נאלצו להשתמש בשיטות חיזוי ידניות. אך אז כבר היה מאוחר מדי.

תחנת שידור בהולנד ובצרפת חזו את הסערה המתקרבת. ביום ה' בצהריים סיפר חזאי רשת הטלוויזיה של ה"בי־בי־סי" דייויד פיש לצופים כי אשה טלפנה אליו ואמרה, כי סופת הוריקאן מתקרבת אל בריטניה. „אל תדאגי", אמר החזאי לצופים, „אין סיכוי להוריקאן".

הסופה התרחשה כתוצאה ממפגש של שתי מערבולות אוויר, אחת קרה, שבאה מן הדרום, ואחת חמה מן הצפון. הבדלי הטמפרטורה הגדולים בין שתי המערבולות הגבירו את עוצמת זרמי האוויר וחוללו את סופת ההוריקאן, שפגעה בחוף הדרומי־מזרחי של האי הבריטי והתקדמה צפונה.

בעוד בריטניה מנסה להתאושש ולתקן את הנזקים, עולה שוב השאלה: האם מזג האוויר בעולם משתנה? מדענים טוענים, כי את סופת ההוריקאן האחרונה ואת השטפונות והסערות באירופה יש ליחס לאפקט ה„חממה". דו־תחמוצת־הפחמן המשתחררת על־ידי שריפת פחם ונפט יוצרת מעטה באטמוספירה, והאנרגיה השמש נלכדת בתוכו וכתוצאה מכך עולה הטמפרטורה הממוצעת. חזאים מעריכים, שכתוצאה מכך יחולו שינויים גדולים במזג האוויר באירופה בחמישים השנים הבאות. מזג האוויר יהיה בלתי יציב והדבר יתבטא בקיץ לח יותר, ובאביב וחורף קרים וארוכים יותר.

השבועון „אוקטובר" מוסר:

חמישה יהודים שוחררו בהוראת הנשיא אסד

מאת דן אבידן מוסר „דבר" לענייני ערבים

הנשיא אסד הורה לשחרר מהכלא חמישה יהודים סורים שהיו עצורים באשמת ריגול לטובת ישראל. כך מסר בגליונו האחרון השבועון הקאהירי „אוקטובר".

לדברי השבועון אכן שוחררו ממעצרם חמישה היהודים ועלו כנראה ארצה. שיחרורם יצא לפועל ביוזמת נשיא ארה"ב לשעבר ג'ימי קארטר, שנועד לפני כחצי שנה עם הנשיא אסד בדמשק.

מכרז חברות ישראליות על מקלטים בסינגפור

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

כמה חברות פרטיות בישראל מכינות מכרז בין־לאומי לבניית מקלטים לממשלת סינגפור.

בין המדינות שהשתתפו בתחרות להכנת המכרז היתה גם שוודיה, אולם סינגפור העדיפה כאמור את ישראל. החברות בישראל מכינות את תנאי המכרז הכוללים מערכות מיזוג אוויר, חשמל, ציוד מילוט, עזרה ראשונה ואמצעי מיגון.

בתום הכנת תנאי המכרז הבין־לאומי, שיתקיים בעוד כמה חודשים, תבקש ממשלת סינגפור מחברות בנייה בין־לאומיות להציג את הצעותיהן לבניית מקלטים על פי תקן שיקבעו החברות בישראל. להערכת גורמים המטפלים בהכנת המכרז יבקשו גם חברות בנייה ישראליות ליטול חלק במכרז, והם מניחים כי גם קבלן „סולל בונה" יבקש להשתתף בו.

ארה"ב: מינויו של מנכ"ל ספרדי עוד אינו סיבה לחזור לאונסק"ו

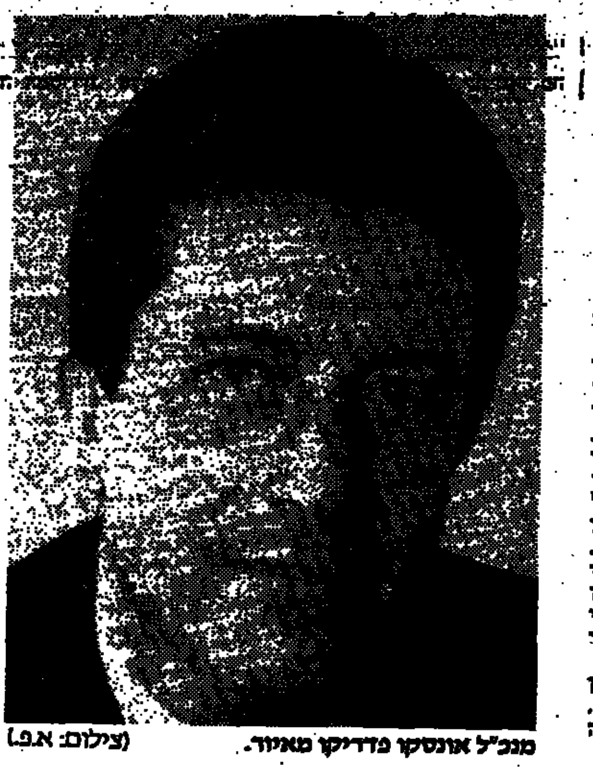

מנכ"ל אונסקו פדריקו מאיור. (צילום: א.פ.)

פאריס (ע"ר וע"צ).– הביוכימאי הספרדי פדריקו מאיור נבחר אתמול במאבק קשה על הנהגת אונסק"ו הבינלאומית בתום ישיבת לילה סוערת למנהלו הכללי של הארגון. ארה"ב הגיבה על המינוי בהודעה רשמית, כי אינה רואה בו סיבה לשקול שיבה לארגון, שממנו פרשה בשנת 1984 בטענה שתחת הנהלתו של אמאדו מוחטאר מבאו מסנגאל לקתה פעילותו בחוסר יעילות, בשחיתות ובנטייה אנטי־מערבית.

מיד לאחר בחירתו אמר מאיור, כי אחת ממטרותיו האישיות היא לעודד את שיבתן של ארה"ב ובריטניה לארגון. מקורות בממשלת בריטניה אמרו בשבת, לאחר פרישתו של מבאו מן המירוץ, כי בריטניה תשקול שיבה לאונסק"ו רק אם יונהגו שינויים משמעותיים בתפקודו. במטרה להרגיע את נציגי המדינות האפריקאיות שהתנגדו למינויו אמר מאיור: „דאגתי הראשונה תהיה לפיתוח, בעיקר במדינות אפריקה."

בחירתו של מאיור עדיין טעונה אישור מליאת הארגון. ההצבעה על אישור המליאה תערך בחודש הבא.

תוכניתו של האמר לאפגניסטאן בנויה על כוח שלום של שוודיה

איסלאמאבאד (רויטר).– איל הנפט ארמאנד האמר גילה אתמול באיסלאמאבאד את עיקריה של תוכניתו להשכנת שלום באפגניסטן ולהוצאת חיל המשלוח הסובייטי ממנה. הוא אמר, שכוח שלום בין־לאומי בהנהגת שוודיה ממלא תפקיד מרכזי בתוכנית זו. בבאותו מפגישה עם מנהיגי פקיסטאן אמר האמר, כי סגן שר החוץ השוודי כבר הביע את נכונותה של ארצו ליטול על עצמה תפקיד כזה.

אחד מיסודות הסדר השלום המתוכנן על־ידי האמר הוא מינוי חתנו של המלך האפגאני הגולה, זאהיר שאה, לראש ממשלת קואליציה. האמר הביע את בטחונו בכך שהתוכנית תתקבל על דעתן של ממשלות ברה"מ, אפגניסטאן ופקיסטאן וכן על דעת המלך הגולה.

האמר אמר, כי גם מנהיג סין, דנג הסיאו פנג, הבטיח לא להתערב אם התוכנית תתקבל על דעת שאר הגורמים. הוא ציין, כי היתה זו אחת הדרישות של הנהגת ברה"מ. סין משתפת פעולה עם מדינות מערביות וערביות אחרות בתמיכה במורדים המוסלמים שבסיסיהם בפקיסטאן. לדעת האמר, יהיה אפשר לשכנע את המורדים לקבל את תוכניתו.

צור: כשכל פעילי העלייה יגיעו אחוז הנושרים יגדל הרבה יותר

מאת יהודה לוי, „דבר" בירושלים

על ישראל להידבר עם ברה"מ בנושאים מדיניים כדי לזכות בדרך זאת בהסכמתה לעליית יהודי ברה"מ – אומר שר הקליטה יעקב צור, שחזר בסוף השבוע במסיור שערך בווינה וברומא עם ראש מחלקת העלייה של הסוכנות חיים אהרון. במסיבת עיתונאים שערך אתמול בירושלים סיפר צור כי ביום אחד שבו שהה בווינה הגיעו לשם 140 יהודים מברה"מ, אך רק 22 מהם המשיכו לישראל. בשיחות שהיו לו עם 12 נושרים ממוסקווה, קייב, טשקנט ונובוסיבירסק התברר לו, שקיימת בורות מוחלטת בקרב רבים מיהודי ברה"מ בכל הנוגע לישראל. מחצית מן הנושרים לא ידעו, לדוגמה, מי זו אידה נודל. לדברי צור אין ספק ששיעור הנושרים יגדל לאחר שהגרעין הפעיל של מסורבי העלייה יעלה לישראל.

סקר: יוצאי איראן נוטים לחלות במחלות של הבלוטות הפנימיות

(ע). – יוצאי איראן מהווים קבוצת סיכון גבוהה במיוחד בין המועדים לחלות במחלות בלוטות פנימיות, הגורמות לסוכרת ולעקרות – כך קבע מחקר חדש, שנערך על־ידי צוות רופאי המחלקה הפנימית בבית־החולים „מאיר" בכפר־סבא, בשיתוף עם אוניברסיטת בר־אילן.

תוצאות המחקר יוצגו לראשונה בכינוס מדעי שייערך בחודש הבא במסגרת חגיגות הצי היובל להיווסדו של בית־החולים „מאיר" בכפר־סבא.

ד"ר מנחם שפירא, שעמד בראש המחקר, אומר, כי יש לעורר מודעות בקרב רופאים לנטייה של בני העדה הפרסית לחלות ולסבול מתמר בפעילות בלוטות פנימיות, משום שאיתור וטיפול מוקדם מביאים להקלה במצבם. הכוונה לחסר ולפגיעה בבלוטות הפרתירואיד, הפוגעת גם בילדים והגורמת להתכווצויות בידיים וברגליים ולעכירות העדשה בעיניים (קטראקט).

עוד נמצא שיוצאי איראן מועדים לפגיעה בפעילות בלוטת המגן, בלוטת הלבלב ובלוטת יותרת הכליה ולתופעה מיוחדת של נשירת שיער בגלל אנמיה, הפוגעת בכשרי ספיגת ויטמין ב־12.

המסקנה שהגיעה אליה קבוצת החוקרים אומרת, כי גם אצל בני הדור השני של יוצאי איראן קיימת הסכנה, נדירה זו, הפוגעת במספר רב של בלוטות.

מחיר הטיסות בארה"ב הוא $40* בלבד, לכן TWA היא הבחירה הנכונה.

אנשים רבים בוחרים ב-TWA בטיסתם לארה"ב. יש להם סיבה טובה, כי טיסתם ב-TWA ל-ארה"ב וחזרה מאפשרת להם לטוס בתוך ארה"ב תמורת $40* בלבד. לכל טיסה.

TWA מגיעה לכ-100 ערים ברחבי ארה"ב. לכל מקום שתרצה להגיע, TWA תטיס אותך. (ליעדים מסויימים ייתכן ויהיה צורך ביותר מטיסה אחת).

מחירים נמוכים מעל האטלנטיק
מחירי TWA לארה"ב מתחילים ב-$722 בלבד הלוך וחזור לניו יורק. לבחירתך - טיסות ללא חנית ביניים לניו יורק או טיסות ישירות דרך פריז לערים הראשיות בארה"ב. וכולן עם אותה רמת השירות הגבוהה של TWA. אל ארה"ב ובתוכה.

מכונית שכורה לשבוע - חינם
ואם כל זה לא מספיק, TWA תיתן מכונית "הרץ" חינם לשבוע ל-2 אנשים הטסים יחד לארה"ב. (לא כולל ביטוח, דלק ומיסים מקומיים).

לפרטים מלאים על מבחר ההצעות של TWA פנה לסוכן הנסיעות שלך או צלצל TWA 03-651212 והצטרף לאנשים שהחלטתם היתה נכונה.

* התעריפים המיוחדים בתוקף עד 31 במאי 1988 למעט התקופות שבין ה-20 בנובמבר עד ה-30 בנובמבר וה-17 בדצמבר עד ה-4 בינואר.
כמו, כן עליך לרכוש 3 טיסות ב-$40 הטיסה.
כל טיסה נוספת $65.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

• מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים •

מגמת מסחר מעורבת בנפח כספי בינוני

בבורסה ממתינים לפדיון הבנקאיות שבהסדר

מאת שמואל רוזנבלום

מגמת מסחר מעורבת בנטיה לעליות שערים שררה אתמול בשוק המניות. הארוע המרכזי השבוע בשוק ההון יהיה ביום ג' שהוא היום האחרון למתן הוראות לגבי הבנקאיות שבהסדר. עפ"י המסתמן כעת לאור נתוני הבנקים השונים נראה שסך של 600 עד 700 מיליון דולר עשוי להיפדות ע"י הציבור הרחב. סכום זה משמעותו שיטפון מתישרי גדול במשק בהתחשב באינדיקטורים הכוללים הידועים. לשיטפון כספי שכזה ישנן שתי משמעויות. הראשונה הינה האפשרות לגידול אינפלציוני במשק. השניה מגלמת בתוכה את התקווה של סוחרי הבורסה למעבר כספים לבורסה. ברור שגם חלק זעיר יחסית מכספי הפדיונות במידה ויוזרמו לקרנות ולמניות עשויים להביא שינוי חד לטובה בשוק המניות. יחד עם זאת, ראוי לזכור שהתקוות המבוססות על מעבר כספים למניות ולקרנות נראות בשלב זה כבעלות אופטימיות יתר. בין הנימוקים של המצפים לבורסה חיובית ניתן לאתר גם את המדד הנמוך שפורסם בגין החודש הקודם בשיעור 0.9% בלבד, ובנוסף את הציפיות לירידה משמעותית בריבית המשולמת בפקדונות שקליים עקב ההזרמה הכספית הגדולה הצפויה כאמור מהבנקאיות שבהסדר. אתמול בבורסה נשמעו רבים כאופטימיים מעט יותר בהשוואה לפנים הקודרות בשבועות המסחר הקודמים בהם נרשמה שחיקת שערים.

שינויי שער במסחר – נטיה קלה לעליות

היצעים נרשמו בבנקאיות שבהסדר והן נקלטו תוך ירידות שערים שנעו עד 0.8% לערך. במניות הכבדות שררה מגמה מעורבת, ביקושים בלטו במשכן, פי.בי., פריון, חברה לישראל 5 ונוספות. היצעים נרשמו בפולגת, אלקטרה ובמספר כבדות נוספות. שינויי השער היו קלים למדי ונעו בין 1.5% ועד 3% לערך. במניות החוויישיות בלטו שינויי שער חדים יותר. למניות אלודיטק נרשם היצע גדול בהמשך לקבלת הפנים הצוננת לה זכו מניות החברה בשוק בימי המסחר הראשונים בהן. אתמול נסחרה לראשונה האופציה הרשה של חברת הנפט יואל. לאופציה נרשם היצע ענק של כ־615000 ע.נ. שנקלט בירידת שער חדה. פעילות ספקולטיבית נמשכה במניות שנהר ואורדע פרינט. עודפי הביקושים במניות אלו היו נאים והביאו לעליות שערים. מניות אורדע פרינט עלו בשיעור ניכר מאז שהונפקו לפני זמן קצר בלבד. היצעים ניכרים תוך ירידות שערים לעיתים חדות בלטו במניות בולוס, גני הדר, כתר ויעסור 5. ירידות שערים בולטות נרשמו במניות ציקלון, קרמני ולודזיה שירדו ב־10% ובמניות ע"ס 5 ב־5.2%, ויסלגו ב־6.3% ואיתן ב־5.6%. עליות נאות נרשמו במניות אתוס ב־9.9%, טמפו ב־6.2%, אורדע ב־7%, חמן ב־10%, מרלו 10%, תוך פעילות ערה באחרונה במניות מרלו.

המסחר במשתנים – עליות קלות 0.43%+

עליות שערים קלות בנפח עסקאות בינוני שררו אתמול בזירת המשתנים. בסיבוב המסחר הראשון בלטה נכונות קניה מהותית יותר אך לא נמצאו מוכרים. במניות רבות נרשמו בקשות קניה בעליות שערים של עד 2% לערך. בהמשך הופיעו המוכרים ועליות השערים במניות רבות התמתנו באורח בולט. במניות אלרון, נייר חדרה וטבע נרשמו היצעים, כנראה עקב ירידת השערים התלולה בבורסה בארה"ב שמניות אלה נסחרות בבורסה זו. היכולת לבצע ארביטראז' בין מניות אלה הנסחרות בבורסה בת"א ובארה"ב, בצירוף החשש להמשך ירידות בבורסה האמריקאית, הביאו ללחץ מכירות קל של ני"ע אלה. מניות הכשרת היישוב המשיכו לרכז את העניין המירבי אתמול במשתנים ושערן עלה ב־5% בנפח כספי בסך 265 אלפי ש"ח עליה בשער הפטרוכימיים 6.25% בנפח כספי של 226 אלפי ש"ח. עסקאות בולטות נוספות נקשרו במניות נייר חדרה ללא שינוי בשער 193 אלפי ש"ח, כלל ישראל 0.75%+ 188 אלפי ש"ח. ביתר המניות היה הנפח הכספי מצומצם למדי והדבר בלט במיוחד בני"ע כבינלאומי וכלל תעשיות שעלו באחוז. מחזורי עסקאות דלילים במיוחד בלטו בפולגת, עשרות אלפים שקל בלבד ללא שינוי בשער, בכלל נדל"ן 0.25%+ 17 אלפי ש"ח ובמרכזית 1%+ 25 אלפי ש"ח.

בלט. ירידת השער החדה ביותר אתמול נרשמה במניות טבע 1.75%-. במסחר הרצף בדרך בשעות הצהריים נרשמה מגמת מסחר חיובית תוך עודפי ביקוש קטנים עד בינוניים במרבית מניות המשתנים ששערן עלה במעט מעבר לעליות של הבוקר. ביקוש נאה בלט במניות הבינלאומי. ביקושים קטנים יותר בלטו בטבע, כלל ישראל והדיסקונט השקעות. פעילי הבורסה שאבו עידוד רב מהנטיה החיובית במניות המשתנים בשעות הצהריים, ומהעובדה שלא נרשם מימוש מהיר כמקובל בתקופה האחרונה.

פרשני בורסה – אופטימיות מאופקת

מרבית פרשני הבורסה כולל מחלקות המחקר הבנקאיות מאוחדים בדעה חיובית מאופקת כלפי הצפוי בבורסה בעתיד הקרוב. מדד המחירים האחרון שעמד על 0.9% היווה הפתעה חיובית שכן הציפיות היו למדד בשיעור כ־1.5% לערך. מדד אוקטובר אמור להיות גבוה בשיעור ניכר ממדד ספטמבר ומומחים שונים מצפים למדד בשיעור של כ־2.5% לערך. המדדים שלאחר מכן צפויים להיות סבירים כמקודם. בשוק המניות מקווים שהרגיעה במישור האינפלציוני בצירוף יציבות נמשכת במשק והסטת כספים לבורסה עשויים בהמשך להביא להתעוררות קלה במניות. פעילי הבורסה מצפים שעיקר הפעילות החיובית לא תהיה דווקא במניות המשתנים אלא במניות הרופשיות. נראה שהשחיקה הבורסאית המתגוננת החל מסוף חודש אפריל 87 יצרה במניות רבות רמות מחירים סבירות להשקעה. כל הציפיות החיוביות מסוייגות כמובן בתקווה שלא יתרחשו ארועים חיצוניים שישפיעו על שוק המניות.

מועדים בבורסה

20.10.87 – המועד האחרון להגשת בקשות לפדיון המניות הבנקאיות המוסדרות.

25.10.87 – נפטא – אקס הטבה 434300%, מועד ההקצאה 28.10.87.

31.10.87 – מלווה 3502 מועד פדיון סופי, ארמון 2508 פדיון סופי.

1.11.87 – גליל 3617 בירית פדיון מוקדם.

4.11.87 – מהדרין – אקס דיבידנד מזומן 100%, תשלום בתאריך 26.11.87 שיעור המס 25%.

17.11.87 – שגיא 4128 פתיחת מסחר בקבוצה 370.

ריבית בפקדונות שקליים – 20%

שיעור הריבית המשולמת למפקידים בפקדונות השקליים עדיין גבוהה למדי ונעה סביב 20% לערך. בנק ישראל אמור להזרים למערכת הבנקאית כ־300 מיליון ש"ח באמצעות מכרז. בבנקים מעריכים ששיעור הריבית ירד מעט לאחר פדיון הבנקאיות ע"י הציבור ופעולה זו תביא לזרימת כסף גדולה לפקדונות שקליים. נראה שחלק מהפודים יעדיפו להמתין בפקדונות שקליים בטרם יחליטו על ביצוע השקעה כלשהי בשוק ההון. עד כה ביקשו כ־40% ממחזיקי הבנקאיות לפדות את מניותיהם. נראה שהגורמים המוסדיים הגדולים המחזיקים בכמויות ניכרות של בנקאיות יתנו את הוראתם לגבי מכירה או החזקת הבנקאיות רק סמוך ממש ליום ג' הקרוב שהוא המועד האחרון להוראות בנושא זה. נראה שלקראת סוף שבוע זה צפויה הריבית השקלית לרדת.

דולר שחור – מסחר שקט 1.72־1.71

בשוקי הדולר השחור נרשמו באחרונה עסקאות מועטות בלבד תוך חוסר עניין בולט. עונת התיירות העומדת בפני סיומה לאחר גמר עונת חג הסוכות בצירוף אי חשש מביצוע פיחות בקרוב הביאו לרגיעה בשוק השחור. גורמים וסיבות נוספות שהביאו לרגיעה בשוק השחור הינם חולשתו של הדולר בשווקים העולמיים בצירוף יתרות מזומן דולריות ניכרות שבידי הציבור. [illegible] תוך ביקושים קטנים זאת עקב הסיבה הידועה של חולשת הדולר בעולם. גורמים ממשלתיים ציינו באחרונה שהיציבות בשוק השחור מסמלת לדעתם חוסר עניין בדולר בהשוואה ליציבות השקל ואי החשש לביצוע פיחות בתקופה הקרובה.

• הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אוצר.ה.ש	22750				
הספנות 0.1	— הפסקת מסחר —				
הספנות א 0.5	— הפסקת מסחר —				
כללי לא בהסדר 1	17850	43.0	+350	+2.0	+133
פ.י.ב.י. 0.5	9197	1879	+60	+.7	+1158
הבינלאומי 5.0	8757	747	+193	+2.3	+860

בנקים בהסדר הצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אי.די.בי רג 100.0	102816	512	-834	-.8	-1265
אי.די.בי ב 100.0	102600	41.0	-600	-.6	-41.0
אי.די.בי בב א 2.0	628200	2.0	+5000	+.8	+2.0
אגוד 1שח	76510	298	-800	-1.0	-396
דיסקונט ב	131150	12.0	-1350	-1.0	-22.0
דיסקונט א	131380	303	-700	-.5	-174
דיסקונט שה ב	15280	114	-220	-1.4	-121
המזרחי ש	42500	1679	-5		-413
המזרחי ב	42500	212			+158
הפועלים מבב	92500		+1		+9.6
הפועלים ש	69810	3872	-289	-.4	-3125
הפועלים ב	70030	470			+380
כללי א 1ש"ח	178750	14.0	+100	+.1	+127
כללי שה 7	8579	20.0	-140	-1.6	-70.0
כלל כפוק 100.0	44360	7828	-190	-.4	-8491
כלל שה 11	16617	185	-50	-.3	-110
מימון המזר 1.0	59280	35.0	+200	+.3	+83.0
מימון המזר 5.0	29989	28.0			+22.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אדנים 0.1	27400	5.0	+1000	+3.8	+5.0
לאומי משכנתא ש	9800				
לאומי משכנתא ב	9660	1.0			-1.0
כרמל ש	6200	62.0	+100	+1.6	+49.0
כרמל שה 1	4090	40.0	-10	-.2	-40.0
בנין ב 5.0	— הפסקת מסחר —				
פיתוח המסח' 1שח	2660	698	+30	+1.1	+40.0
משכן ב ש	3751	502	+86	+2.4	+415
עצמאות 0.1	18600				
טפחות מבוב ש	21000				
טפחות רג ש	21180	100			+36.0
טפחות שה 1	10279		-2		-10.0
טפחות שה 2	5506	345			-495
יפגוד 1.0	3700	199	-82	-2.2	-635
יפגוד 5.0	מב 3087		-163	-5.0	-1710
כירב 1.0	8300	154	+170	+2.1	+77.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
שלמון א 1שח	947	7244	+25	+2.7	+9878
החקלאות מבוב א	— לא נסחר —				
החקלאות מבוב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	13900	13.0			-23.0
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1250	2108			-1296
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	23500	11.0	+289	+1.3	+11.0
כלל ליסינג ב0.5	20335	35.0	+800	+4.1	+94.0
כלל לסינג אג"ח	19160	5.0	-589	-3.0	-34.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אילון בטוח 1ש"ח	— הפסקת מסחר —				
איתן ביטוח 1שח	136.0 תב	10274	-8.0	-5.6	-11074
אררט 0.1	1100 תב	1041	+72	+7.0	+2199
אררט א 0.5	820	610	+11	+1.4	+424
בטוח משנה 1ש"ח	410	490	+1	+.2	+260
בטוח משנה 5ש"ח	225	2048	+9	+4.2	+6009
בטוח משנה אופ 2	293	400	+15	+5.4	+150
בטוח משנה שה-אפ	105.0	21000			+7150
הדר 1שח	199.0	5936	+3.0	+1.5	+5546
הדר 5שח	170.0	10267			-2790
הדר אופ 2	177.0	3916	+1.0	+.6	+5998
הפניקס 1ש"ח	774	7281			+1319
הפניקס 5ש"ח	595	790			-290
המשמר-הראל 1.0	6400	169	+160	+2.6	+269
המשמר-הראל 5.0	4810	748	+160	+3.4	+1415
מנורה 1.0	2138	5.0	-22	-1.0	-5.0
מנורה 5.0	1566				
סהר פיתוח 3	393 *	1808	+8	+2.1	+3309
* ביצוע חלקי 94.30%					
סקורטס 1שח	1225	250			+116
צור ש	310	5602			-3727
ציון החזקות 1שח	5879	[illegible]	[illegible]	-1.0	[illegible]
ציון החזקות 5שח	1673	1.0	-17	-1.0	-8.0
הסנה 1שח	291	9532	+6	+2.1	+883

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אינטרקומא 1שח	979	1386	+19	+2.0	+2067
אינטרקומא 5שח	604	3280			+1233
מאיר עזרא 1.0	1011	2323			-575
מאיר עזרא אופ 2	595	777	-15	-2.5	-977
כלל סחר אופ ד	364	8460	+6	+1.7	+6080
כלל סחר אגח 2	163.5	8000	-3.0	+1.9	+3530
קריסטל 1.0	825 *	1544	+8	+1.0	+64.0
* ביצוע חלקי 97.00%					
רפק 0.1	24500	6.0			-1.8
רפק 0.5	20100	15.0	-900	-4.3	-15.0
שופרסל א 2.0	14350	172	-150	-1.0	-271
שופר סל אופ ג'	7360	1266	-300	-3.9	-1371
שופר סל אג"ח	110.0	133068	-1.0	-.9	-79635
כלל סחר 1שח	447	4822	+2	+.5	-2983
שופרסל ב 10.0	11330	127	+195	+1.8	+156

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אמותא 1שח	446	5522	+13	+3.0	+10295
ספנות הספקה 1שח	900	1324	+23	+2.6	+647
ספנות הספקה 5שח	319	12677	+12	+3.9	+10358
קרור הספקה 1שח	1156	726			+966
קרור הספקה 10שח	275	18954			+8229
מחסני ערובה 1שח	2150	36.0			+20.0
מחסני ערובה 5שח	1050	1249			-113
רלק ב 0.1שח	2772	1248	+7	+.3	-53.0

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
גלי זהר 1.0	— לא נסחר —				
גלי זהר 5.0	— לא נסחר —				
מלונות דן 1 ש"ח	1581	200	+31	+2.0	+280
מלונות דן 5 ש"ח	1220				
חוף האלמוג 0.1	7540 *	29.0	+100	+1.5	+17.0
* ביצוע חלקי 72.50%					
כנם 1שח	2980	50.0	+80	+2.8	+150
מלונות ירדן 1.0	2760 *	70.0	+30	+1.1	+248
* ביצוע חלקי 70.00%					

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
איכות 1שח	700	1041	-17	-2.4	-1437
ת.י.ד.ן. 1שח	272 תב	2476	+17	+6.7	+5835
יעקא 1.0	7400	44.0	+290	+4.1	+43.0
מ.ל.ל. 0.1ש"ח	14900	16.0	-190	-1.3	-16.0
מ.ל.ל. 0.5ש"ח	3200	473			+252
ביטוב 1שח	898 תב	428	-70	-7.2	-1224
ביטוב 5שח	382	1859	-12	-3.1	-2547
ביטוב אופ 2	980	1123			+881
תים מחשבים 1.0	690	556	+15	+2.2	+485

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
ארזי מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
ארזי מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אזורים אופ *	861	3110	+18	+2.1	+1158
אזורים אגח 3	155.0	68499	+5.0	+3.3	+56720
אידין 1.0	374	1915	-4	-1.1	-1915
אל-רוב 1.0	350 *	3956	+16	+4.8	+3094
* ביצוע חלקי 95.30%					
אפריקה 0.1שח	52900	29.0	+200	+.4	+37.0
אפריקה אופ 5	33500	15.0			-1.0
ארזים 1.0	4400 תב	167	-275	-5.9	-274
אירלן 1שח	3850 תב	248	+209	+5.7	+381
אירלן 5שח	2590	628	-60	-2.3	-588
ביטוחין 1שח	3040	451	-30	-1.0	-251
ביטוחין 5שח	2610	212			-62.0
דנקנר 1.0	6400	52.0	-20	-.3	-52.0
דרעד 1שח	180.0				
דרעד 5שח	141.5	1500			+2500
הסלול 1.0	980	133			+278
הסלול 5.0	570	180	+14	+2.5	+30.0
ת.ע.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ע.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כללית י-ם 1שח	318	6200	-3	-.9	-10283
כללית י-ם אופ 1	123.0	8104			+42546
נג-ים 0.1	4675	530	-150	-3.0	-761
נג-ים 0.5	4010	652			+372
ישפר 1שח	3800	718	-60	-1.6	-255
ישראלום 1.0	1236	1413			-113
ידום 1ש"ח	20199	107			-7.0
כנן פיתוח 1.0	11000	6.0	+160	+1.5	+23.0
לומיר 1ש"ח	5011	80.0	+11	+.2	+10.0
לומיר 5ש"ח	2180	118	-20	-.9	-718
מ.ת.ב. 1.0	— לא נסחר —				
כ.ת.ב. אופ 2	— לא נסחר —				
כ.ת.ב. אגח א	— לא נסחר —				
מאגרי בניה 1.0	— לא נסחר —				
מישגאל 5שח	340	3000	+10	+3.0	+691
מישגאל אופ 1	155.0 *	8827	+5.0	+3.3	+8148
* ביצוע חלקי 92.70%					
מנרב 5.0	1540 *	600	-141	-8.4	-738
* ביצוע חלקי 81.30%					
בר-לוי 1.0	1439 תב	5239	+151	+10.0	+2814
פרינבבין 1.0	474 תב	200	+34	+7.7	+377
פרינבבין 5.0	192.0	3419	-3.0	-1.5	-10056
ליפשיץ 1שח	467	5864			+346
ליפשיץ 5שח	305	3000	+15	+5.2	+3404
ליפשיץ אופ 2	192.0	7006			-6906
ליפשיץ אגח 1	107.0	22300	+1.0	+.9	+1275
נאות אביב 0.5	4340	121			-148
נכסי אודים 1שח	330	2000			-497
סהר החיות 1.0	840	54.0	-8	-.9	-154
סהר 1.0	5600 תב	30.0	+400	+7.7	+110
עפר וסלע 1.0	— הפסקת מסחר —				
קסריה 1ש"ח	3411	250	+1		+46.0
קסריה 5ש"ח	1500	554			+146
רגובין 1שח	396 *	4000	-44	-10.0	-7500
* ביצוע חלקי 53.30%					
רגובין 5שח	210	4905			+4905
רגובין אופ 2	1138	150	-50	-4.2	-400
רגובין אגח א	130.5	3500	+3.5	+2.8	+13000
אפריקה 1שח	44504	24.0	+221	+.5	+7.0
אזורים 1שח	1089	2405	+13	+1.2	+1683
נכסים ובנין 1.0	3442	547			-245
הכשרת הישוב 1.0	73571	97.0	+3503	+5.0	+27.0
כלל נדלן 0.1	768	1983	-2	-.3	-4809

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
מטעי הדר 0.1	3100	142	-50	-1.6	-142
מטעי הדר 0.5	2800				
מהדרין 1שח	6840	244			-124
מהדרין אופ 1	4142	268	+92	+2.3	+238
נכסי הדרים 1.0	1752	400	-30	-1.7	-286
פרי-אור 5שח	2650	246	+90	+3.5	+296

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אסם 1.0	1999	795	-3	-.2	-465
גולדפרוסט 1שח	מב 1981		-105	-5.0	-460
גולדפרוסט 5שח	943 תב	731	-105	-10.0	-683
דובק מב ש	5800	850			+850
דובק מב ם	5800	150			+148
וולבק 1.0	— הפסקת מסחר —				
וולבק 5.0	— הפסקת מסחר —				
וולבק אגח 1	— הפסקת מסחר —				
מספוא בירה 1.0	36099 תב	15.0	+2099	+6.2	+41.0
מספוא בירה 5.0	28300		+800	+2.9	+6.0
יצהר 1שח	1204 *	363	+12	+1.0	+37.0
* ביצוע חלקי 90.70%					
יצהר א 5שח	725 *	1174	+45	+6.6	+1060
* ביצוע חלקי 94.70%					
יצהר אופ 2	500	1285			+1100
כן 1שח	625	419			-1047
כן 5שח	439 *	350	-21	-4.6	-126
* ביצוע חלקי 91.00%					
סנפרוסט 1ש"ח	17900	66.0	+1501	-8.	-89.0
עסיס ב 5שח	413	5045			+2067
שלגון 1.0	3113 תב	150	+283	+10.0	+229
שמן מבוב א' ש'	1731		+83	+5.0	+5355
עלית 0.1	16585	174	+41	+3	-143

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
ארגמן 1ש"ח	590	1786	-30	-4.8	-2339
ארגמן אופ 2	371	1242	-14	-3.6	-2162
ארגמן אגח 1	108.5	8000			+15000
אופיס 1.0	765 תב	500	+69	+9.9	+295
אופנת ברוך 1 שח	500	390			-29.0
אופנת ברוך 5 שח	365	1268	+10	+2.8	+968
אופנת ברוך אופא	396	430	-1	-.3	-340
אינגמן רג ש	13500	71.0	-400	-2.9	-149
דלתא-גליל 1.0	3085	1656	+30	+1.0	+355
דלתא-גליל א 3.0	2545	434	+40	+1.6	+833
מכוניות מאתר 1.	1500				-24.0
מכוניות מאתר 5.	812	100	-13	-1.6	-134
ויקטוג 1שח	330 תב	1500	-22	-6.3	-1850
ויקטוג 5.0	265		+3	+1.2	+270
וורדינון 1.0	6038	21.0	+38	+.6	+70.0
דיקלה 1שח	2190	1433	-77	-3.4	-1559
דיקלה 5שח	1905	613	+10	+.5	+97.0
דיקלה אופ ב	1070	100	+32	+3.1	+100
כיתן 1שח	304	543	-4	-1.3	-1297
כיתן אופ 1	175.0	855	-5.0	-2.8	-2145
לודזיה 0.1 בגד	969 תב	642	-108	-10.0	-572
לודזיה 0.4 בגד	815 תב	3388	-51	-5.9	-2730
לינה 1שח	296	3125	-5	-1.7	-2045
מקס 0.1	5699	89.0	-58	-1.0	-64.0
מקס 0.5	3380	181	-20	-.6	-309
עיט 1.0	473	1795	+13	+2.8	+1785
עיט 5.0	257	5318	-14	-5.2	-4318
עיט אופ 2	234 תב	4050	-20	-7.9	-14280
עיט אגח 1	122.0	5600	-5.0	-3.9	-600
עמק 1.0	300 תב	7205	-25	-7.7	-10055
עמק אופ 1	190.0	7838			+5615
פולגת א 1שח	1750	254	-15	-.9	-565
פוליגון א 0.5	11770	90.0	-46	-.4	-35.0
פרנוד 1שח	865	64.0	+30	+3.6	+236
ג'יבור-סברינה	9306 תב	94.0	-1034	-10.0	-204
תעש רוגוזין 1.0	2450	71.0	-80	-3.2	-71.0
פולגת ב 4שח	1003	1057			-131

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אורדן 10.0	10250	65.0			-6.0
אורדן 50.0	8400	70.0	+50	+.6	+45.0
אלקטרה 1.0	7455	2.0			-2.0
אלקטרה 5.0	5990	77.0			-77.0
כבלים ש	408	2983	-3	-.7	-2130
כבלים אופ(11)	116.0	32554	-2.0	-1.7	-20304
כבלים אג"ח סר"א	101.5	197652	+1.5	+1.5	+325773
התכוף 1.0	663	9.0	+13	+2.0	+940
התכוף 5.0	425	575			-196
התכוף אופ	3700				-2.0

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
דיקה 1.0	3292				
דיקה 5.0	1657	82.0	-1	-1	-50.8
קומפאות פה 5ש"ח	4160	71.0	-20	-.5	-71.0
בכלי ציוד 1.0	— הפסקת מסחר —				
בכלי ציוד 5.0	— הפסקת מסחר —				
בכלי ציוד אופ 3	— הפסקת מסחר —				
מרכן 1.0	— לא נסחר —				
מתכת קרקעי 1 שח	252 *	4500	-28	-10.0	-8467
* ביצוע חלקי 73.90%					
מתכת קרקעי 5 שח	160.0	12453			+679
מחשבן 0.1	32.0	37700	-2000	-5.0	-26.0
מחשבן 0.5	50.0	15000			+68.0
פסר פלדה 1.0	2810	1759	-54	-1.9	-1115
קינג 1.0	945		+31	+8.4	+300
קינג 3.0	557	79.0	-1	-.2	-79.0
קליל 1.0	2430	407	+5	+.2	+473
קליל 5.0	2120	725	+20	+1.0	+479
קליל אופ	1102	1290	+5	+.5	+1683
קליל אגח	119.0				
שלדות 5.0	7400	353	+300	+4.2	+662
תעשיות לכיש 1.0	1010		-20	-1.9	-100
תעשיות לכיש 5.0	607	340			+340
קומפאות פה 1ש"ח	4482	517			-546

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אלביט 3.0	418000	35.0	-15000	-3.5	-32.0
אלקו 0.1	7700	46.0	-220	-2.8	-27.0
אלקו 0.25 ש	4900	56.0			-6.0
אלקו 0.25 ם	4805	7.0			-7.0
אלקטרה 0.1שח	2209	1319	-1	-.1	-593
אלקטרה א 0.5שח	1675	1771			+20.0
אלקטרה אופ 5	1262	895	+22	+1.8	+649
אלקטרה אגח 3	167.0	3500	-4.0	-2.3	-4720
אל-ית 0.02שח	23900	244	-1100	-4.4	-212
כלל תעש אלקטר	2460	1509	-10	-.4	-670
סמיקונדקטורס 1.0	1490	98.0			-57.0
סמיקונדקטורס 5.0	1108	658			-94.8
פריקלאנגר 1שח	572	500			-400
פריקלאנגר 5שח	470	1456			-704
ציקלון 1שח	1782 תב	190	-198	-10.0	-191
ציקלון 5שח	1000	499	+10	+1.0	+82.0
קנובסקי אירל 1.	6770	100	+52	+.8	+110
קנובסקי אירל 5.	3090	108			+52.0
ת.א.ת. 1שח	1260	43.0	+48	+4.0	+143
ת.א.ת. 5שח	642	5222	-18	-2.7	-5772
ת.א.ת. אגח 1	16000	64.0	-500	-3.0	-29.0
תדאה 1שח	800	3775	-16	-2.0	-1066
אלרון 5.0	307237	3.0	+1529	+.5	-2.0

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
א.פ.בללבוין 1שח	188.0	15967	+2.0	+1.1	+9616
א.פ. בנין אופ א	690	1383			-216
א.פ.בנין אגח א	137.0	17000	+2.0	+1.5	+52200
אקרשטיין 1שח	629	2087	+23	+3.8	+2587
אקרשטיין 5שח	411	2632	+6	+1.5	+7484
אקרשטיין אופ א	630	250			-250
אקרשטיין אג"ח 1	138.0	7175	+2.0	+1.5	+56190
האחים בולוס 1שח	155.0 תב	8182	-13.0	-7.7	-14676
אחים בולוס אופ1	100.0 תב	30660	-10.0	-9.1	-58357
בר-טון 1.0	1200 תב	300	-100	-7.7	-520
בר-טון 5.0	790 *		+9	+1.2	+28.0
* ביצוע חלקי 88.80%					
טרומאבטסט 1.0	7255	4.4	+345	+5.0	+30.6
טרומאבטסט 5.0	3260	26.0	-40	-1.2	-107
מ.ל.מ. 1.0	931	420	-34	-3.5	-264
מ.ל.מ. 5.0	680	75.0	+1	+.2	+75.0
מזרח השק 1שח	650	1100	+30	+4.8	+1286
מתאוריקה 1.0	— לא נסחר —				
מתאוריקה 5	14000				
נגב קרמיקה 1ש"ח	475	8717			+5413
נגב קרמיקה אופ	245	2703			-2303

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אגן 5.0	2080	2116	-20	-1.0	-1394
אל-אגם ב 200.0	2150	150	+19	+.9	+144
גל תעשיות 1.0	740	816	-10	-1.3	-816
גל תעשיות 5.0	490	1093	-8	-1.6	-791
גל תעשיות אופ	289 תב	26400	-18	-5.9	-26580
גל תעשיות אגח 1	105.5	24900	+2.5	+2.4	+35070
דשנים 0.1	3700	100	+125	+3.5	+250
דשנים 0.5	1730	590	-10	-.6	-310
זקימה כמיקל 10.0	980	7150	+10	+1.0	+2489
ליפסקי 1.0	2500 תב	864	-179	-6.7	-552
מקסימה 1.0	7380	3.0	-120	-1.6	-33.0
מקסימה 5.0	5140	286			+286
סנו 1.0	27500	30.0	-250	-.9	-35.0
סנו 5.0	22176	54.0	-224	-1.0	-24.0
פריקלאס 1שח	521	1814	-19	-3.5	-3212
פריקלאס אופ 1	169.0 תב	5006	-24.0	-12.4	-6109
קרס 1שח	5370	468	+80	+1.5	+505
קרס אופ 1	3000	140			-90.0
קרס אגח 1	110.0	10400	+1.0	+.9	+25000
תיא 5ש"ח	4000	501	+50	+1.3	+391
פרוטארום 10.0	60000	69.0	+1		+12.0
תרז א 5.0	9000	6.0			-6.0
כבע 0.01 ש"ח	12588	910	-224	-1.8	+600
ים הבלת 1שח	2935	295			+1.0
פטרוכימיים 10.0	907	3855	+11	+1.2	+1547

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
[illegible]	236	3550	-4	-1.3	-12700
דפרון 1.0	8826	5.0			-5.0
דפרון 5.0	5900		-90	-1.5	-24.0
ה.ב.ג. 1.0	11000 תב	677	+1800	+10.0	+637
[illegible] 1שח	1841	490			-561
לבידי אשקלון 1.	660	61.0	-6	-.9	-81.0
מולכ ב 0.5	49600	16.0	+700	+1.4	+3.0
סטאוט 1.0	2882	133	-100	-3.4	-107
רים 0.1	470	2350			+1448
רים 0.4	277	1217	-2	-.7	-3010
תגל ב 0.2	19000	166			-80.0
מפעלי נייר 10.0	387358	8.0			

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אבגד 1.0	400	1826	+3	+.8	+244
אבגד 5.0	190.0	1400	-2.0	-1.0	-2500
חבישת יד 1שח	3260	100	+54	+1.7	+100
ה.ג.פולק 1שח	1472 תב	260	-164	-10.0	-230
ה.ג.פולק 5שח	1376	256			-148

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
כור בב 1.0	7840	318	-160	-2.0	-280
כלל תעש אופ 3	176.5	28229	+3.5	+2.0	+39491
כלל תעש אגח 6	113.5 תב	79709	-6.5	-5.4	-528356
מרכזית ב 0.1	13952	93.0			-96.0
כלל תעשיות 1 שח	247	10164	+2	+.8	-4244

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אגיש ש	7800	70.0	-120	-1.5	-51.0
אידקבה 1שח	67.5	18652	+.5	+.8	+142
אלגר ע"ס 1ש"ח	1460	300	-20	-1.4	-380
אמיק 1.0	— לא נסחר —				
אמיק 5.0	— לא נסחר —				
גחלת השקעות 1שח	1175	1.0			-1.0
גחלת אופ א	875 תב	2000	-110	-11.2	-2151
גחלת אגח 1	106.0	10000	+1.0	+1.0	+5000
דנבאר 1ש"ח	671	113			+7.0
דנבאר 5ש"ח	495	850			+648
חברה לישראל 5שח	4620	868	+120	+2.7	+1143
וולפסון 0.1	121000				
וולפסון 1.0 ש	25000	68.0	-500	-2.0	-68.0
אמפא א 0.5	24100	27.0	+300	+1.3	+47.0
פועלים השק 1ש"ח	954	7358	+9	+1.0	+10064
דיסק השק אופ	1440	2261	+50	+3.6	+2560
דיסק השק אג"ח	116.0	20520	+2.0	+1.8	+43680
מזרחי השק ש	34999	11.0	-1		-39.0
כור השק אגח 124	12659				
חירון 1שח	2090	40.0	-10	-.5	-43.0
חירון 5שח	1271	439	-67	-5.0	-683
יצוא ש	13000	156	+300	+2.4	+1085
ירדן א 0.1	1691	216	-9	-.5	-12.0
כלל ישראל 50.0	1390	1250	+65	+4.9	+1053
מגור 1שח	500	300	+9	+1.8	+2918

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
מגור א 5שח	449	580	+16	+3.7	+1500
מגור אופ ב	232	4459	-3	-1.3	-19430
מגור אג"ח 1	120.5	2000			+8000
מז השק ש	2900	1113	-30	-1.0	-493
מבנה א 0.1	8750	148	+308	+3.6	+195
מבנה 0.5	6869	239			+76.0
פרדן ב 0.2שח	15200	431			+261
פרדן 1שח	104.0	17501	-1.0	-1.0	-6933
פרדן 5שח	72.0	9000	-3.0	-4.0	-17688
פרדן אופ 2	53.0	76720			+14048
פרדן אגח 1	103.0	18242	+.5	+.5	+6758
אידבי פתוח 2.0	9722	562	+24	+.3	+502
אוחד ע"ש 1ש"ח	1197	1329	+6	+.5	-682
חברה לישראל 1שח	4726	989	+47	+1.0	-380
דיסקונט השק 1שח	2728	845	+47	+1.8	+1930
כלל ישראל 10.0	1300	5715	+10	+.8	+2815

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
גזית מ	— הפסקת מסחר —				

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
הראל 1.0	1569	57.0	-18	-1.1	-16.0
י.ב.ק.ל. 1ש"ח	294	7526			+2166
קונצרטים 0.1	927	896			+669
קונצרטים 0.5	511	1630	+5	+1.0	+7043
קונצרטים אופ	180.0	3599			-664
טפל 1שח	699	986			+128
תבל 1שח	325	2063	+5	+1.6	+63.0

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
גני הדר 1ש"ח	156.0	22067	-1.0	-.6	-9583
גני הדר אופ 1	125.0	13555	-5.5	-4.2	-40755
חוף ישראלית 1	81.5 תב	7280	-6.3	-7.4	-8548

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
דקו מיכון 1.0	6800	155			-200
כלל מחשבים 1.0	8300	24.0			-55.0
משוב 1.0	405 *	682	+25	+6.6	+2505
* ביצוע חלקי 67.10%					
משוב אופ 1	265 תב	1000	-18	-6.4	-1600
רשף 1שח	600 תב	777	-38	-6.0	-825

נדל"ן בינוי ופתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אמבנים 1ש"ח	מב 1453		-77	-5.0	-1732
בן-יקר גת 1.0	4510	44.0	+10	+.2	+1.0
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
עוד 3.0	1950 תב	696	-140	-6.7	-649
רסקו מבוב	— לא נסחר —				
רסקו רג	— לא נסחר —				

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
שנ-הר 0.1שח	2310 תב	2497	+210	+10.0	+3164
שנ-הר אופ א	820	1115			-960

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
כיס גליקו 1.0	— לא נסחר —				

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אקסכון 5.0	— לא נסחר —				
מתכת טרום 1.0	77.0 *	21662	-4.0	-4.9	-36049
* ביצוע חלקי 80.90%					
מתכת טרום אופ	33.5 תב	34415	-3.0	-8.2	-60691

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אלקיל 1שח	183.0 תב	5675	+10.0	+5.8	+10396
אלקיל אופ 2	75.0	3260			-3260
אורדן-טק 1ש"ח	מב 227		-12	-5.0	-31554

מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
רקטור 1.0	2345 *	107	+200	+9.3	+365
* ביצוע חלקי 53.50%					
נקה 1שח	5001	90.0	+1		+10.0
ת.ב.ל. 1.0	1700	4.0	+10	+.6	+56.0
ת.ב.ל. 5.0	1799		-61	-3.3	-55.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אורדע פרינט 1ש'	770 תב	8222	+40	+5.5	+13247

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
גולן 1ש"ח	590	4756			+3435
מז-הן 1ש"ח	450	260	+13	+3.0	+540

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
כאגרי טכנולוגיה	154.0 תב	17495	-17.0	-9.9	-20635

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
אירים 1ש"ח	500	3000	-18	-3.5	-3000
אירים אופ (1)	172.0	1500			-7279
אביקור בב 1.0	1451 *	246	+40	+2.8	+546
* ביצוע חלקי 91.40%					
קום 1ש"ח	200	9500			-4272
קום אג"ח-אפ	125.5	16500	-2.5	-2.0	-13500
לבניק 1שח	— לא נסחר —				
לבניק 5שח	— לא נסחר —				
עוז השקעות 1ש"ח	2394	20.0			-19.0
עוז השקעות 5ש"ח	1167 *	117	-12	-1.0	-62.0
* ביצוע חלקי 65.40%					

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	עודף ביקוש/היצע
דלק חיפושי נפט 1.	4580 *	226	+180	+4.1	+343
* ביצוע חלקי 84.30%					
דלק חיפושי נפט 5.	2576	79.0	+26	+1.0	+51.0
דלק נבע אופ 2	1750	145	-30	-1.7	-276
מז חיפושי נפט	26700	23.0			-13.0
יו.א.ג. 5.0	610	34026			+13737
ה.ב.ב. 1.0	6240	56.0	-10	-.2	-94.0
ה.ב.ב. 5.0	3160	462			+319
פרוויל ב 0.03שח	6551 *	99.0	+40	+.6	+85.0
* ביצוע חלקי 75.50%					
נפטא ש	2731000	2.0	+508	+3.8	-4.0
יואל אופ 2 (1)	161.5	455488	-14.0	-8.0	-614663

מעותנים

שם המדד	מספר מניות	שער בפתיחה	שער בנעילה	שינוי באחוזים	מחזור כספי
הבינלאומי	6	8650	8757	2.25	1587
[illegible]	9	289	291	2.11	31537
[illegible]	6	449	447	.45	14422
[illegible]	4	11274	11330	1.75	407
[illegible]	9	2772	2772	.25	9928
[illegible]	6	44504	44504	.50	204
[illegible]	16	1089	1089	1.21	12305
[illegible]		3442	3442	.00	547
[illegible]	19	73571	73571	5.00	457
[illegible]	1	772	768	-.26	4183
[illegible]	5	16668	16585	.25	454
[illegible]	3	1003	1003	.00	2087
[illegible]	2	4549	4482	.00	1027
[illegible]	1	307237	307237	.50	13
[illegible]	11	12588	12588	-1.75	1690
[illegible]	4	2935	2935	.00	1915
[illegible]	18	907	907	1.23	28855
[illegible]	12	387358	387358	.00	58
[illegible]	2	14092	13952	.00	273
כלל תעשיות	6	247	247	.82	34164
[illegible]	6	9722	9722	.25	1682
[illegible]	3	1212	1197	.50	3929
חברה לישראל 1	13	4726	4726	1.00	3549
דיסקונט השקעות	9	2708	2728	1.75	3965
כלל ישראל 10	19	1300	1300	.78	20115

שערי קרנות נאמנות

הקרן	היחידה	הפדיון	הקרן	היחידה	הפדיון	הקרן	היחידה	הפדיון	הקרן	היחידה	הפדיון
אב	5817.4	5736.27	הכנסת	525.56	521.95	לפיד	—	—	עבור	1280.51	1269.71
אבוקה	—	—	חלב	247.78	245.86	לשד	1910.95	1872.42	עמרני	490.15	486.80
אגוז	257.97	256.34	חדרן	1548.51	1518.88	לשם	—	—	ערמון	135.83	135.04
אדיר	1751.14	1716.64	חותן	270.09	264.91	מבטח	1316.17	1307.71	פז	1772.57	1760.01
אדום	2802.21	2782.42	וליה	602.23	592.11	מכמה	3887.27	3861.61	פזר	576.41	572.37
אופיר	1998.66	1984.35	ורדר	377.27	370.38	מגד	260.57	258.85	צופית	515.85	512.55
אור	439.49	435.76	דקל	462.16	459.20	מגון	3802.20	3777.54	צוק	—	—
אורות	146.04	145.84	הרים	—	—	מגל	414.56	412.16	צמיר	1099.85	1091.12
אורלי	286.13	284.06	חדר	551.40	542.02	מור	2043.59	2030.10	צמיחה	565.40	557.24
אורן	828.16	822.49	חבית	—	—	מורן	946.37	937.49	צמרת	1897.10	1884.32
אייל	—	—	חוהר	107.28	105.69	מטח	27020.64	26583.88	קלע	2447.73	2441.56
אירוס	5687.35	5562.68	דר	132.70	130.76	מיטר	1007.89	1001.09	קשת	102.45	101.81
איתן	770.16	764.57	חמיד	560.29	556.47	מעוף	4880.87	4849.79	רותם	—	—
אלון	620.78	615.91	חחות	164.38	163.27	מעין	766.66	761.73	רימון	131.05	130.81
אלבוג	681.63	679.98	חליפין	139.45	139.06	מפקה	—	—	רקפת	827.64	813.10
אליסטר	104.80	102.34	חלמיש	—	—	מרגלית	1526.81	1515.86	רשף	420.58	417.25
ארז	383.14	380.58	חן	147.74	147.45	מרווח	122.34	121.86	שביט	443.82	440.90
אס	187.10	182.98	טופז	1499.09	1485.24	מרום	1311.24	1302.38	שחם	—	—
אשל	187.18	185.94	טל	6341.84	6267.33	נגוה	148.35	146.86	שירה	478.04	474.81
אתרוג	258.15	256.47	יובל	452.04	449.15	נוף	—	—	שמיר	400.26	397.29
בדולח	2654.13	2635.88	יהלום	2624.58	2606.78	נמע	535.49	524.66	שנהב	881.15	868.59
ברוש	574.00	568.25	יעודת	415.26	411.62	נילי	172.23	169.69	שפע	970.38	947.01
ברק	564.34	568.49	ישה	444.39	441.68	נכיון	692.60	680.72	שקד	185.74	184.46
ברית	—	—	כוכב	377.92	375.40	סגולה	139.98	138.90	תאנה	271.42	270.02
גביש	1601.87	1590.72	כחל	137.43	136.49	סלע	—	—	תדהר	609.60	608.39
גבע	114.13	112.44	כלנית	663.76	652.59	סנונית	522.03	518.45	תירוש	559.63	555.40
גורן	449.07	446.31	כנפיה	—	—	ספיר	415.38	413.01	תנופה	103.36	102.68
גיא	103.67	102.15	כרמל	155.41	152.25	סביר	—	—	תמר	237.08	235.48
גלי	3505.06	3439.32	כתר	1257.22	1232.84	עדיף	402.44	400.06	תפוח	196.92	195.52
גלית	637.43	629.63	להב	4989.26	4895.42	עדית	—	—	תרשיש	1486.71	1476.85
חוצבים	421.00	418.10	לבסקע	124.14	122.78	עידן	495.45	488.21	תשרי	553.17	525.96

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

אברהם ויסובטי ז"ל

הלוויה תצא היום, יום שני, כ"ו תשרי תשמ"ח, 19.10.87, שעה 3.30 אחה"צ, מבית החבר במושב חרות לבית העלמין בתל־מונד. הסעה תצא ממרכז הכפר.

המשפחה
וחברי מושב חרות

ביום שלישי כ"ז תשרי תשמ"ח (20.10.87)
יום השנה לנפול בנו־חברנו

אהרון ביאליסטוק ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין ביגור

המשפחה
ובית יגור

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר

אליהו (גנדי) גנזלר

הלוויה תתקיים היום יום שני כ"ו תשרי תשמ"ח 19.10.87
בשעה 15.30 בקיבוץ נוה ים היציאה מחדר האוכל

המשפחה
ובית נוה ים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר

יהודה דיאמנט ז"ל

המשתתפים באבלם הכבד של הבן יעקב והמשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום
התובים הפנסיונרים בחברת החשמל

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
יהודה שכטר
במות **אמו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו משה בן־עזרא
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
חיים צור ז"ל
המשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום
התובים הפנסיונרים בחברת החשמל

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו זהבה שלמה
במות **אביה** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

ראש עירית ת"א־יפו

כואב את מותה המזעזע של

ד"ר מרים וילמובסקי ז"ל

שנרצחה על סף ביתה בת"א

ומשתתף בצער המשפחה

שלמה להט
ראש העיריה

חתום על "דבר" היום ותהיה מעודכן

קבלת מודעות 24 שעות ב"דחף"
מודעות משפחתיות דחופות
אל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב"דחף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול רסיה)
טל. 239952, 248518

משחת השיניים אֶלְמֶקְס, יעילה פי 3 במניעת עששת.
תל־אביב:
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
בבלי – עודיאל 1 פינת סולדנו 10 בבלי – 440552
ירושלים:
מרפאת רוממה – הנ"ב 28 – 523191
חיפה:
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312.
מפרצים – ספדיא 43 – 909030
ברמת-גן – רמת-גן:
אסותא – דבוטינסקי 41 רמת-גן – 7511874
בת-ים:
מוזר – חביבה רייך 20 בת-ים – 583360
אֶלְמֶקְס מיוצרת ע"י שבט תעשיות פרמצבטיות בע"מ

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	8	13	מעונן
אמסטרדם	8	17	בהיר
בואנוס איירס	10	22	בהיר
הונג קונג	26	28	מעונן
וינה	10	11	גשום
ז'נבה	10	16	בהיר
טוקיו	19	27	בהיר
טורונטו	3	17	מעונן
יוהנסבורג	12	26	בהיר
לונדון	11	17	בהיר
ליסבון	11	20	מעונן
מדריד	4	19	מעונן
מונטריאול	7	16	מעונן
ניו יורק	11	20	בהיר
סאן פאולו	8	25	מעונן
פאריס	7	17	מעונן
פרנקפורט	6	16	מעונן
ציריך	8	15	מעונן
ריו דה ז'נרו	16	34	מעונן
שטוקהולם	3	11	מעונן
שיקאגו	9	12	מעונן

תל־אביב: רח' מריה 1 טל. 5102020 [illegible]
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282

swissair

התמיכה בחקלאות בארה"ב גבוהה פי שניים מבישראל

מאת דוד מושיוב

התמיכה בחקלאות בישראל היא נמוכה ביותר, בהשוואה לארה"ב, קנדה, אוסטרליה, ניו זילנד, יפאן, אוסטריה וארצות השוק המשותף, כך עולה מנתוני הרשות לתכנון ופתוח במשרד החקלאות.

ביפאן למשל, הסובסידיה לחקלאות מהווה יותר מ־104 אחוז מהערך המוסף החקלאי. בארצות השוק המשותף מהווה הסובסידיה 93 אחוז מהערך המוסף של הייצור החקלאי, בארה"ב וקנדה הסובסידיה לחקלאות מהווה 42 אחוז מהערך המוסף החקלאי. בישראל הסובסידיה לחקלאות מהווה רק 22 אחוז מהערך המוסף החקלאי. בארה"ב מסבסדים את החקלאות בסכום הגבוה פי שניים מהסבסוד הניתן לחקלאי ישראל.

היקף התמיכה בארה"ב מגיע ל־34 מיליארד דולר, ביפן ל־31 מיליארד דולר ובארצות השוק המשותף ל־73 מיליארד דולר. במונחים של תמיכה במשק חקלאי הרי התמיכה בארה"ב היא 13,979 דולר, ביפאן היא מגיעה ל־6,608 דולר ואילו בארצות השוק המשותף ל־14,790 דולר למשק חקלאי.

נתונים אלה הם לפי סקר שנערך על ידי הארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות והן נוגעות לשנים 1979 - 1981. אנשי הרשות לתכנון במשרד החקלאות קובעים, כי בשנים לאחר מכן גדלה התמיכה בחקלאות בארצות האמורות בצורה משמעותית.

בארה"ב כל ההכנסה של החקלאים העצמאיים שווה למעשה לסובסידיה שניתנת על ידי הממשלה, ביפאן עולה הסובסידיה על הערך המוסף של הייצור החקלאי ואילו בארצות השוק המשותף הסובסידיה במעט משתווה להיקף הערך המוסף של הייצור החקלאי. בישראל הסובסידיה היא כאמור רק 22 אחוז מהערך המוסף של הייצור החקלאי. כלל הסובסידיה לחקלאות בישראל היתה 260 מיליון דולר בשנת 1986.

אנשי הרשות לתכנון במשרד החקלאות קובעים, כי אילו התמיכה בחקלאות בארץ היתה לפי שיעורי הסובסידיה הנהוגים בארה"ב וקנדה היה היקפה צריך להגיע ל־חצי מיליארד דולר בשנה, ולפי היקף הסובסידיה ביפאן היא היתה צריכה להגיע ל־1.2 מיליארד דולר, ולפי הסובסידיה בארצות השוק האירופי התמיכה בישראל היתה צריכה להגיע להיקף של 1.1 מיליארד דולר בשנה.

קרנות הפנסיה של ההסתדרות ישלמו לגמלאיהן תוספת של 7.8%

*** התוספת, שהיא צירוף של מדדי המחירים מאז אפריל, תשולם עד 9 בנובמבר**

מאת חיים ביאור

כ־105 אלף הגמלאים של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות יקבלו עד ה־9 בנובמבר תוספת לגמלתם בשיעור של 7.78 אחוזים.

התוספת תשולם ל־50 אלף גמלאי "מבטחים" וכן לגמלאי "מקפת", קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות, "נתיב", קרן הפועלים החקלאיים וקרן פועלי הבניין. התוספת נובעת מההצמדה של הגמלאות למלוא מדד המחירים והיא משולמת במועד שבו חל תשלום תוספת היוקר לשכירים.

התוספת שתשולם חושבה על פי צירוף של מדדי המחירים מאז אפריל '87 – המועד שבו שולמה בפעם האחרונה תוספת לגמלאות.

10 אלפים גמלאי "נתיב" יקבלו את התוספת ה"מדדית" זו הפעם הראשונה. עד כה הם היו היחידים שגמלתם הוצמדה להסכמי השכר שנחתמו במשק ולא למדד. אך בעקבות לחץ שהפעילו נציגיהם על ההסתדרות ועל הנהלת הקרן, אישרה הוועדה המרכזת של ההסתדרות את המעבר לחישוב גמלתם על פי סיכום עליית המדד, בין שני המועדים של תשלום תוספת היוקר.

בתוך כך עומדת להתכנס ביום חמישי השבוע ועדה משותפת לאוצר ולהסתדרות לדיון בעידכון הגמלאות של מקבלי הפנסיה שפרשו משירות המדינה ומהרשויות המקומיות. בראש הוועדה עומדים אפרים דילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ודוד מלינוביץ מנציבות שירות המדינה.

הוועדה מתכנסת לאחר שוועדה פנימית באוצר קבעה כי הגמלאות לפורשים משירות המדינה והרשויות המקומיות נשחקו בשלוש השנים האחרונות בשיעור ריאלי של 26.7 אחוז. שלא כמו הפנסיות המשולמות ע"י הקרנות ההסתדרותיות, הצמודות למדד המחירים, הפנסיות בשירות המדינה צמודות לתוספות המשולמות בהסכמי השכר במשק וזו הסיבה לשחיקתן.

יצויין, שגמלאי המדינה והרשויות המקומיות קיבלו מקדמה בשיעור של 5 עד 10 אחוזים על חשבון ההעלאה הצפויה בגמלתם שתקבע ע"י הוועדה.

מעות / איתן יעקובסון

כדאי לשמור על מסמך הפדיון של המניות הבנקאיות

ב־31 לאוקטובר ייפדו המניות הבנקאיות שבהסדר שנחסמו 4־5 שנים. חלק גדול מהכספים יופנו להשקעות שונות. מסמך הפדיון של המניות – ראוי שיישמר מכל משמר מאחר שבו יהיו נקובים הפרשי השער שנצברו על מניות אלה מאז ההסדר.

מדוע? אם תקבל הצהרת – הון, ההון שלך יהיה מורכב מההשקעות החדשות. ההון שלך יהיה גדול יותר נומינלית מזה שהיה לפני שנים כאשר הגשת את הצהרת ההון הקודמת. את הגידול בהון תוכל להסביר ע"י הפרשי השער שנצברו על המניות הבנקאיות.

עובר ממטבע למטבע? עמוד על המקח

הפרשי השער בין שערי קניה ומכירה של מטבעות־חוץ בהעברות והמחאות מסתכמים ב־1.25%. אולם הבנקים המסחריים נוטים לתת הנחות בתחום זה ללקוחות שעוסקים עסקאות במט"ח בסכומים גדולים או במחזורים גדולים על־פני תקופה מסויימת. כדאי מאוד לעמוד על המקח ולתבוע מהבנק שהפרשי השער יהיו נמוכים יותר. מי יכול לעבור ממטבע למטבע? מי שיש לו יתרות עו"ש בחשבונות פת"ח ובחשבונות פיצויים מגרמניה ומי שנשארו לו יתרות עו"ש בפת"ם מהתקופה שלפני 30.6.85.

מי מממן את ההגנה

כאשר אתה קונה מט"ח – מחייבים אותך הבנקים בשער גבוה יותר משער הקנייה הרשמי שלהם וכאשר אתה מוכר מט"ח הם מוכים אותך בשער גבוה יותר משער המכירה הרשמי שלהם.

הביטוח הלאומי שלך יישאר החודש בידי המעביד

הממשלה החליטה לפטור את המעסיקים מתשלום ביטוח לאומי בגין משכורת ספטמבר. התשלומים שמעבירים המעסיקים למוסד לביטוח לאומי מדי חודש בחודשו מורכבים משני רכיבים. חלק העובד שהוא 5.35% ממשכורתו החייבת בדמי ביטוח וחלק המעביד שהוא ברוב המקרים 10.85% מהמשכורת החייבת בדמי ביטוח.

כתוצאה מההסדר יישארו החודש הסכומים שיועברו לך לביטוח לאומי בכיסו של המעביד.

דמי הסכמה לבעל בית חייבים במס

דיירים מוגנים ששילמו דמ"פ או דיירים ששכרו דירה לטווח ארוך נוהגים לעיתים לעשות שינוי מבני מהותי בדירה כמו: סגירת מרפסת או איחוד חדרים. בעל הבית דורש בד"כ דמי הסכמה עבור השינוי במושכר. הסכום שהוא מקבל מדיירו חייב בידיו במס לפי סעיף 2 (6) לפקודת מס הכנסה – כהכנסה רגילה מבכס בית.

פיצויים על הפרת חוזה עבודה

בתי הדין לעבודה נוטים לפסוק פיצויים לטובת העובד, במקרה של הפרת חוזה עבודה ע"י המעביד. הפיצויים אמורים לכסות על הנזק הכספי שנגרם לעובד עקב אבד, הכנסה. הנוסחה הקלאסית לחישוב הפיצויים על הפרת חוזה עבודה הוא ההפרש בין הסכום שאותו השתכר העובד בפועל לבין הסכום שהיה משתכר ע"פ החוזה – אילו המשיך לעבוד במקום עבודתו הקודם.

ההפרש מחושב לגבי התקופה שהעובד היה אמור לעבוד במקום שממנו פוטר. אם שכרו בפועל של העובד גבוה מהשכר שהיה מקבל אילו המשיך לעבוד – הוא אינו זכאי לפיצויים על הפרת חוזה עבודה כי מצבו היטב. אם שכרו בפועל נמוך יותר ממה שהיה מקבל אילו המשיך לעבוד – אזי הוא יקבל פיצוי. אין שום קשר בין פיצויים על הפרת חוזה עבודה ובין פיצויי פיטורין הניתנים לעובד עקב פיטוריו – בגין התקופה בה עבד.

אלו רכיבי שכר נכללים בחישוב לצורך פיצויים?

בתי הדין לעבודה עוסקים רבות בעת האחרונה בבעיית רכיבי השכר שיש להכליל בשכר העבודה הקובע לצורך חישוב פיצויי פיטורין.

המבחן העיקרי שלפיו קובעים איזה רכיב עבודה יובא בחישוב הפיצויים הוא מבחן הקביעות. כלומר: תשלומים ששולמו לעובד באופן קבוע בדי חודש במשכורתו וחשבו לחלק משכרו ובגינן יקבל גם פיצויים. לדוגמה: פרמיה קבועה. מצד שני, תשלומים ששולמו לעובד באופן חד־פעמי או פעם בשנה כגון הבראה, ביגוד ומתנה לחג לא יכללו בחישוב הפיצויים.

ישראל תגביר מאמציה לייצא תוצרת חקלאית ליפן

מאת דוד מושיוב

ישראל מעוניינת לייצא אבוקדו ליפאן ומומחי חברת "אגרקסקו" מטפלים בקבלת אישור של השלטונות היפניים בנושא הגנת הצומח, שהן מחמירות ביותר ביפאן. שטחי האבוקדו בישראל גדלים ובשנה החולפת יצאה ישראל קרוב למאה אלף טונות אבוקדו לחו"ל. השנה בגלל מחזוריות בפוריות העצים ירד יבול האבוקדו והייצוא יגיע לכדי 60,000 טונות אבוקדו בלבד.

מחקר שנעשה ביחידה לחקר שווקים במשרד החקלאות על ידי יואב גל קובע, כי קיים ביפאן שוק למוצרי ירקות, פירות, הדרים ופרחים מישראל אולם מוצרי הייצוא הרגילים של ישראל כפי שהם מיוצאים היום ובנוהלי הייצוא בהם ישראל מייצאת למדינות המערב, לא ניתן לחדור ולהתבסס בהצלחה בשוק היפאני.

כדי לייצא ליפן חייבים לייצא מוצר איכותי ומיוחד הזוכה למחירים גבוהים ולא מוצר זול לצריכה שוטפת יום יומית. הטיפול וההתמודדות עם השוק היפאני חייב להיות בידי סוכן מקומי. היצואן חייב להיות בעל יכולת מימון והשקעה לטווח ארוך ובעל מוניטין טובים.

ישראל מייצאת ליפאן הדרים בעיקר אשכוליות ולאחרונה החלה חברת אגרקסקו לייצא פרחים. אשתקד הסתכם יצוא נסיוני של פרחים בסכום של 30,000 דולר. השנה מתכננת אגרקסקו לייצא באורח קבוע פרחים ליפאן בכמות של 20 טונות בשבוע. הבעייה היא לוגיסטית התובלה באוויר של פרחים היא יקרה מאד ומגיעה עד כדי 5,000 דולר לטונה. עם זאת יש ביקוש לפרחים ביפאן. ישראל מייצאת לשם ורדים, גיפסניות וצמחי נוי.

ניסים ושרון ייפגשו כדי לדון בשחיקה הגוברת ברווחיות היצוא

מאת דני גוב

בפגישה לפני מספר ימים הוחלט סופית שלא לקיים את תערוכת "ישראטק" בניו יורק.

שר האוצר משה ניסים ושר התעשייה אריאל שרון ייפגשו בקרוב שוב, כדי לדון בדרכים לעידוד היצוא, לאור השחיקה הגוברת ברווחיות היצוא. כך הוחלט לפני מספר ימים בדיון שהיה, על פי דרישת השר שרון אצל ראש הממשלה יצחק שמיר.

שר התעשייה והמסחר הציג בדיון זה את הירידה התלולה שנרשמה בחודשים האחרונים ברווחיות היצוא והצביע על כך שרווחיות היצוא לארה"ב ירדה ברבעון הנוכחי לשעור הנע בין אפס ל־2% בממוצע.

במהלך הדיון הודיע שר האוצר על סירובו לאשר תקציבים נוספים לפי דרישת ראשי תעשיות האלקטרוניקה לשם קיומה של תערוכת "ישראטק" בארה"ב. השר שרון אמר, כי היה חשוב מכל הבחינות שישראל תציג את עוצמתה ויכולתה הטכנולוגית, אך לאור התנגדות האוצר, אין הוא יכול לכפות על ראשי תעשיות האלקטרוניקה להשתתף בתכנית. ולפיכך הוא מצר על כך שהתערוכה לא תתקיים.

במהלך הדיון הוחלט עקרונית על הקמת קרן לערבויות להון חוזר לחברות העוסקות בסיכונים גדולים בהיקף של 20 מיליון דולר תקבע שהנושא יוזן בימים הקרובים בין משרדי התמ"ס והאוצר.

בדיון העלה השר שרון הצעה להגדיל את תקציבי המחקר והפיתוח האזרחי בעוד 70 מיליון דולר הוא הסביר, כי השתתפות הממשלה בתקציבי מו"פ אזרחי מהווה מנוף להוצאה נוספת בתעשייה כך שסך כל ההוצאה במשק הלאומי על מו"פ אזרחי כיום, מגיעה ל־0.9 אחוזים מהתל"ג. שר האוצר אמר, כי אין הוא יכול להגדיל את התקציבים.

השר שרון הודיע, כי אי הגדלת התקציבים תפגע בצורה קשה ביצוא מוצרים מתוחכמים ובמיוחד באלו המיוצאים לגוש הדולר. אם ישראל לא תעשה מאמץ של פיתוח מוצרים חדשים בתחומים המתוחכמים לא יהיה לנו מה למכור, אמר שרון.

אשר להצעתו של שרון להפעיל תכנית לביטוח תכנות המוצר, שהיא תכנית ביטוח מפני תביעות על מכירות מוצרים פגומים הוחלט כי הנושא ייבדק תוך שבועיים וזאת לאור הצעה חילופית שהעלה שר האוצר.

קטן מאוד החוב של ענף היהלומים

הענף נזקק היום למימון ממערכת הבנקים של 305 מיליון דולר בלבד

מאת דני גוב

ענף היהלומים נזקק היום למימון ממערכת הבנקים בהיקף של 305 מיליון דולר בלבד. זהו שעור נמוך יחסית בהתחשב בעובדה, שיצוא הענף יסתכם השנה בלמעלה מ־2 מיליארד דולר. גובה חוב זה הוא נמוך ביותר ביחס הפעילות באמצעות אשראים המקובלת כיום בענפי התעשייה וכן בקנה מידה עולמי בהשוואה לחובות היהלומנים הפועלים במרכזי היהלומים השונים.

נשיא בורסת היהלומים, משה שניצר אמר בעניין זה, כי מצבת החובות של הענף מצביעה על האפשרות של הענף לזכות באשראי ספקים ולפעול תוך ניצול אמצעים עצמיים. מצב זה טוב לאין שעור מהמצב ששרר ב־1980 כאשר חובות היהלומנים לבנקים היו 1.2 מיליארד דולר השתווה לסך היצוא של הענף באותה שנה. עם זאת, אומר שניצר, רמת החובות הנמוכה כיום מהווה סימן ברור ומדאיג לרווחיות הנמוכה בה נאלצים לבטמפק הבנקים הישראלים של יהלומים, ההופכת את נטילת ההלוואות לבלתי כדאית.

שניצר אומר, כי כל כספי האשראים הבנקאיים מופנים כיום למימון הייצור לייצוא.

בישיבה מיוחדת של מועצת המנהלים של בנק איגוד, שהתקיימה לפני כמה ימים בבורסת היהלומים ברמת גן, אמר יעקב רייך, מנהל סניף בנק איגוד בבורסה, כי הבנקים הישראלים העוסקים במימון פעילות ענף היהלומים נותנים כיום אשראים ללקוחותיהם ללא צורך בהפקדת יהלומים בבנק. גישה זו חיזקה את בסיס ההתאגדות. מהשלוש השנים האחרונות לא נמנה הפסד כלשהו לבנקים כתוצאה מפעילות עסקית בלתי נכונה של יהלומנים, וחרף העובדה, כי מספר היהלומנים הפעילים גדל מ־1,200 בשנת 1984 ל־2,000 כיום.

עלייה של 30% במספר העסקים המכבדים כרטיסי אשראי של דינרס

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

ב־1987 חל גידול של 17% במספר בעלי כרטיס אשראי של חברת "דיינרס קלאב" ובתי העסק המכבדים את הכרטיס בעולם. בישראל חלה בשנה האחרונה עלייה של כ־30% במספר העסקים המכבדים את כרטיסי האשראי של חברה זו. עלייה זו נובעת לדברי מנהל החברה יולי פולק, מכוח הקנייה שבידי 40,000 לקוחות החברה בישראל ומגידול ניכר בכמויות הצ'קים התיירים.

יצוין, כי בעולם כולו מצויים כ־6 מיליון בעלי כרטיס אשראי של חברה זו ולמעלה ממיליון בתי עסק מכבדים כרטיס זה.

"אשדר" מרחיבה שכונת הוילות במטולה

חברת "אשדר" החלה למכור 16 וילות דו־משפחתיות, אשר יוקמו בשכונת הזיתים במטולה המשקיפה אל שמורת נחל עיון ומפל התנור. בכל וילה 3 חדרים בשטח של 78 מ"ר וניתן להגדילה עד 5 חדרים בשטח של 120 מ"ר. בכל וילה נבנה המקלט כמרתף ושטח החצר כ־150 מ"ר.

11 מיליון דולר הושקעו במלון קיסר בטבריה

מאת דוד מושיוב

11 מיליון דולר הושקעו במלון קיסר בטבריה שבנייתו השלמה בימים אלה ויש בו 240 חדרי מלון. המלון אמור להפתח בחודש ינואר 1988. במלון יש 8 סוויטות, אשר כל אחת מהן כוללת חדר ג'קוזי.

קיסר טבריה הוא המלון השלישי ברשת מלונות קיסר. המלון ניצב על קו המים של הכנרת, ממוקם במרכז המלונות בעיר, וגשר מהמדינה בטבריה מוביל ישירות למלון.

ברשת מלונות קיסר 560 חדרים מהם 240 באילת במלון נופש, 80 בירושלים ו־240 חדרים בטבריה. תוך השנתיים שלוש הקרובות יתרחבו מלונות קיסר באילת וירושלים בתוספת של כ־220 חדרים.

שסון לתעשיינים: על ישראל להשתתף עם השוק בגיבוש מדיניות כלכלית גלובלית

מאת דני גוב

קלוד שסון, אחד מנציבי השוק האירופי המשותף האחראי על ישראל, אמר בפגישה עם תעשיינים ישראלים, כי על ישראל להשתתף ביחד עם מדינות השוק המשותף בגיבוש מדיניות כלכלית גלובלית. נציגי התעשיינים הישראלים, שהשתתפו בפגישה אמרו ל"דבר", כי זו הפעם הראשונה, שנציג בכיר בשוק מעלה הצעה שכזו לשיתופה של ישראל בגיבוש מדיניות.

לאוטמן אמר לשסון, כי ישראל מוטרדת מהעובדה, שקיימת הרעה מתמדת במאזן התשלומים בין ישראל והשוק והדבר אף הוחמר עקב הצטרפות ספרד ופורטוגל לשוק משום שהן גוזלות, לדברי לאוטמן, נתחי שוק מישראל במדינות הקהילה האירופית. לאוטמן ביקש משסון לממש פרוטוקול לשיתוף פעולה תעשייתי, שנחתם בשעתו וכן שיוקצה תקציב גדול יותר לקניות מוצרים ידע בישראל. לאוטמן ביקש שחברות אירופיות ינצלו תוצאות מחקר ופיתוח שבוצעו בישראל ובנושא זה ביקש לשתף את ישראל בפרוייקטים אירופיים גדולים כמו ה"אספרי" וה"אאורקה".

שסון אמר, כי הוא רואה "עין בעין" עם ישראל את הגברת שיתוף הפעולה התעשייתי בין ישראל לשוק, אך הדגיש, כי אינו רואה כל בעיה בהצטרפות ספרד ופורטוגל לשוק.

שסון אמר גם, שהוא יפעל לקבל את ישראל כחברה בארגון יוניס"א, שהוא ארגון התאחדות התעשיינים באירופה, שישראל איננה חברה בו עד היום.

שריר תובע 8 מיליון דולר לקידום תיירות

מאת דוד מושיוב

משרד התיירות תובע מהממשלה להקציב סכום מיוחד של שמונה מיליון שקל לפעולות שיווק נרחבות, בחו"ל במיוחד לרגל שנת ה־40 למדינת ישראל. הצעה זו הוגשה לממשלה על ידי שר התיירות אברהם שריר.

בתזכיר שהוגש לממשלה מציין שריר, כי בשנת 1987 בוטלו תקציבים שהיו מיועדים לפעולות שיווק ועידוד תיירות. אישור התקציב המוצע יאפשר ביצוע של שורה של מבצעי יחסי ציבור ופרסום בקרב חברות תעופה, סיטונאי תיירות, קמעונאים וקהל רחב שיתבססו על אירועי שנת ה־40 למדינה. התכניות בנושאים אלה מוכנות במשרד התיירות ויש צורך באישור תקציבי, כדי להפעילן.

בין השאר יאפשר התקציב לפרסם מודעות צבע בעיתונות האירופית, מבצע אשר הצליח בשנה האחרונה ובנה לישראל תדמית תיירותית ברמה גבוהה בשווקים האירופאיים. התוספת המבוקשת מיועדת גם לתגבר את הפרוטומת בקרב הקהילה היהודית בארה"ב ולעורך קידום הנושא התיירותי בקרב ארגונים יהודיים ברחבי ארה"ב. וכן לערוך שבועות ישראליים בשיתוף עם מכון הייצוא ויצרני מוזן ישראליים.

משרד התיירות סבור, כי אישור התקציב לביצוע לפעולות קידום ועידוד תיירות המוצעות יביא לישראל תוספת של 100,000 עד 150,000 תיירים ותוספת הכנסות לאוצר המדינה בסך מאה מיליון דולר.

שר התיירות מתבסס בנושא זה על תקדים שהיה בעבר ואשר בו נעשו פעולות פיתוח ועידוד תיירות לישראל מארצות אירופה במיוחד לאילת ולמקומות אחרים, דבר שהעלה את תנועת התיירים לארץ.

אמקור משקיעה מיליון דולר בהכפלת היקף ייצור המזגנים

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת "אמקור" החליטה להכפיל את היקף ייצור המזגנים ולצורך זה היא משקיעה מיליון דולר בהרחבת מפעל "אמקור־אמקוד" בבית שמש. עם השלמת הפרויקט בעוד מספר חודשים, ייקלטו עובדים נוספים, רובם מתושבי האזור.

אמקור שכרה מבנה של 4500 מ"ר מקיבוץ צרעה, שבקרבת מפעל המזגנים ולדברי מנכ"ל אמקור, אורי ברנשטיין, הוחל כבר בעבודות ההרחבה. לדבריו, יחל המפעל לפעול כבר בינואר הקרוב.

המפעל בבית שמש ירחיב את היקף יצור המזגנים (המפוצלים) כ־600 ל־1500 יחידות בכל חודש. מחצית מהתפוקה המוגדלת המתוכננת מיועדת ליצוא. (סוף)

המיחשוב כמנוף לצמיחה כלכלית במרכז דיוני כנס איל"א השנה

מאת דני גוב

כנס איל"א (האיגוד הארצי לעיבוד אינפורמציה), שיערך ב־26־28 באוקטובר יעסוק בהיבטים השונים של המיחשוב כמנוף לצמיחה כלכלית. יו"ר הכנס, גיל ויזר אומר, כי בתהליך הצמיחה הכלכלית ימלא המיחשוב תפקיד מרכזי בשורת נושאים: יכולת התחרות, היכולת לגוון ולשפר מוצרים ושירותים, פיתוח תעשיות, פיתוח שווקים בינלאומיים, מעורבות חברות רב לאומיות בישראל ואחרים.

לדברי ויזר, היכולת לקבל החלטות, השליטה בתהליכי ביצוע והתמודדות עם הבעיות והאתגרים שמציב המשק - כל אלה מותנים בשימוש אינטנסיבי ויעיל בטכנולוגיות המידע.

בין הנושאים שידונו בכנס יהיו המיחשוב בתעשיה, המיחשוב לשירות היצוא, שימוש במיחשוב במחקר ופיתוח, תשתית מיחשוב לאומית, יצוא חומרה ותוכנה, המיחשוב בסקטור הציבורי ונושאים נוספים.

בכנס יופיעו שר הכלכלה והתקשורת גד יעקובי, נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ', מנהל המכס מרדכי ברקת, מנהל הרשות הממשלתית לקניות גומלין צבי אלון, ד"ר עקיבא אופנבכר מבנק ישראל ונתן מאיר המשנה לחשב הכללי.

ממצא מסוים, שנמסר לקראת הכנס מלמד, כי ישראל משקיעה מדי שנה כ־570 מיליון דולר במחקר ופיתוח (כ־2.7% מהתל"ג), אך נאלצת לייבא כ־90% מהידע המדעי־טכנולוגי שהיא צורכת. עוד נמסר, כי בישראל נוצרת לעיתים כפילות בין הגורמים השונים המפיקים מידע טכנולוגי, מדעי וכלכלי.

מגדלי הכותנה: הקפאת הדולר שוחקת רווחיות הייצוא

מאת דוד מושיוב

במכתב לשר החקלאות אריק נחמקין טוען מנכ"ל מועצת הכותנה יוסף דלומי, כי הקפאת שער הדולר מצד אחד והתייקרויות התשומות לחקלאות מצד שני בשקלים שוחקים את רווחיות הייצוא הדולרי. במכתב מפרט דלומי את שיעורי ההתייקרות בתשומות החקלאיות מאז יולי 1985 ועד יולי 1987 כדלהלן: שכר עבודה בשיעור 75.8 אחוז, מימון ותיפוס - 45 אחוז, מים - 15 אחוז, ריסוסי אוויר - 18.6 אחוז, חומרי הדברה - 59.9 אחוז, חומרים הובלות - 77.3 אחוז, ציוד הקטיף - 86 אחוז, שנתות 31.5 אחוז.

לפי משקל סעיפים אלה בתשומות גידול הכותנה הצטברה התייקרות תשומות הייצור בכותנה בשיעור 30 אחוז בקירוב בעוד שמאז יולי 1985 היה פיחות בשיעור 7 אחוזים בלבד בינואר 1987.

לדברי דלומי משמעות נתונים אלה היא, כי 15 עד 18 סנט לליברה מהמחיר שמקבלים תמורת יצוא כותנה לחו"ל נגזלים מהמגדלים כתוצאה ממדיניות הממשלה של אי התאמת השערים. בתנאים אלה יש לקבל 90 סנט תמורת ליברה כותנה מהון אקלה בכדי לכסות את הוצאות הייצור.

מנכ"ל מועצת הכותנה מדגיש, כי ללא פעולה דחופה לתיקון המעוות ושמירה על רווחיות הייצוא גם עונת 1987 המצטיינת במחירים יפים בשוק הבינלאומי לכותנה תגמר עונה זו באיזון או חס וחלילה בהפסד.

מחירי הכותנה בשוק העולמי בחודש ספטמבר עמדו על 86.5 סנט לליברה ואילו בחודש אוקטובר הם ירדו לכדי 83.8 סנט לליברה, הווה אומר מתחת ל־90 סנט שהיא נקודת האיזון לכסוי עלויות הייצור של הכותנה בארץ.

נדל"ן / דני גוב

דוד בלומברג מנכ"ל אנגלו־סכסון:

רגיעה בשוק הנדל"ן

רגיעה מסתמנת בשוק הנדל"ן לאחר חודשים של השתוללות במחירים. דוד בלומברג, מנכ"ל רשת סוכנויות התיווך של חברת "אנגלו סכסון" אומר בעניין זה, כי הרגיעה הנוכחית נובעת מהעובדה, שהמחירים הגיעו לשיא מסוים וכן מכיוון שבעלי נכסים ממתינים להתעוררות, העשויה לדעתם להתחדש עם פדיון מניות הבנקים.

בלומברג אומר, כי ההתעוררות בחודשים האחרונים היתה בעיקר באזור תל אביב והמרכז. באזורים אחרים כמו באר שבע והקריות, קיימת תרדמה מתמשכת הנובעת מהעובדה, שבאזורים אלה היו פיטורי עובדים ושוק העבודה בהם אינו יציב.

בלומברג מציין התעוררות מחודשת במבני תעשייה בעיקר באזור השרון, שם יש ביקוש למבנים עבור בתי מלאכה ותעשיות זעירות המספקים מוצרים לשוק האזרחי ולא למערכת הבטחון או לתעשיות עתירות הידע.

מנכ"ל הרשת אומר, כי בענף הדירות להשכרה שוב יש היצע ובמחירים יציבים לאור השתוללות בחודשי הקיץ. ההתעוררות ביולי־אוגוסט מקורה בעובדה, שבתקופה זו עוברות משפחות רבות מדירה לדירה בשל תחילת שנת הלימודים וכך גם לגבי סטודנטים. כן סייעה להתעוררות העלייה הגוברת מבריה"מ ומדרום אפריקה.

לגבי דירות למכירה אומר בלומברג, כי יש התחלות בנייה רבות אולם ברמות מחירים גבוהות ואלה בדרך כלל מבוצעות במרכז הארץ. ברוב האזורים האחרים, מחירי דירות חדשות הן כמחצית המחירים מתל אביב וסביבתה.

אנגלו־סכסון מכרה עד כה ברחבי הארץ כ־180 מתוך 500 הדירות שבבעלות קופת חולים שהוצעו למכירה באמצעות סניפי החברה. בשלב זה נמכרו הדירות לעובדי הקופה בלבד, ובקרוב תוצע היתרה לשוק החופשי.

קניון "לב העיר" בפתח תקווה בשלבים מתקדמים

האחים הקבלנים אמנון ועמנואל כהן השלימו בימים אלה את יציקת הגג של הקומה השנייה בקניון "לב העיר" בפתח תקווה. הפרויקט כולו משתרע על שטח של 8000 מ"ר וממוקם במרכז העיר.

הקניון יכלול שתי קומות חניון עם שתי מעליות מהירות, שתגענה מהחניון לקומת החנויות, שתי קומות מסחריות וארבע קומות משרדים. השטח הפנימי בין קומות המסחר ישמש ככיכר עם שטחי דשא ופיאצה, בה מתכננים היזמים מופעי אומנות מדי יום.

מדרגות נעות יקשרו בין קומות המסחר, שישרתו חנויות יוקרה ובתי אוכל. הקניון יהיה מקורה בגג עם מיזוג אויר, מערכת מוסיקה וירק.

מכסות החלב השנה 820 מיליון ליטר

מאת דוד מושיוב

מכסות ייצור החלב השנה נקבעו לכמות של 820 מיליון ליטר, כמות זהה לצריכת החלב בשנה הקודמת 1986/87, אולם גבוהה למעשה ממכסות החלב שנקבעו לשנה החולפת ואשר עמדו על 791 מיליון ליטר.

מנכ"ל מועצת החלב אבשלום דולב קובע, כי מועצת החלב מנסה לשפר את הכלים סבירה לאכיפת התכנון, כדי להביא את החקלאי לתכנון שנתי מלא. כדי להקטין את אספקת החלב באיכות ירודה הגדילה מועצת החלב את הקנסות על אספקת חלב מאיכות ירודה בשיעור 5 ו־10 אחוז מהמחיר שנקבע לחלב. בדו"ח השנתי שלו מציין דולב, כי האטת האינפלציה הביאה לביסוס התייצבות ענף הרפת בישראל.

הקטנת הסובסידיה לחלב הגדילה את הרצון לפתוח מחלבות חורשות המעבדות חלב, שאינו במסגרת השוק המתוכנן.

היקף הסובסידיה. בשנת הכספים 1986/87 לחלב ומוצריו היה 91 מיליון שקל לעומת 141.8 מיליון שקל קודם לכן. תקציב המדינה לשנה הנוכחית מקצה 40 מיליון שקל סובסידיה לחלב, שפרושו ממוצע של 6.5 אחוזים מהפדיון, אולם למעשה בגלל הקפאת מחירים מגיע משקל הסובסידיה לרמה ממוצעת של 14 אחוז מהפדיון, בהיקף של השנה החולפת.

שערי מטבע חוץ ביום 16.10.87

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	בנקנוטים – לאומי מכירה	בנקנוטים – הפועלים קניה	בנקנוטים – הפועלים מכירה	בנקנוטים – דיסקונט קניה	בנקנוטים – דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	העברות והמחאות – לאומי מכירה	העברות והמחאות – הפועלים קניה	העברות והמחאות – הפועלים מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט קניה	העברות והמחאות – דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5861	1.6059	1.5861	1.6059	1.5871	1.6071	1.5963
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.91	0.8795	0.8904	0.8783	0.8893	0.8812	0.8923	0.8857
1 לירש"ט	2.57	2.68	2.59	2.71	2.59	2.71	2.6353	2.6682	2.6337	2.6666	2.6385	2.6717	2.6546
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2635	0.2668	0.2633	0.2665	0.2641	0.2674	0.2654
100 ינים יפאניים	1.09	1.14	1.09	1.15	1.09	1.15	1.1138	1.1277	1.1146	1.1285	1.1141	1.1281	1.1198
1 גולדן הולנדי	0.77	0.80	0.76	0.80	0.76	0.81	0.7829	0.7926	0.7808	0.7905	0.7825	0.7924	0.7873
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0645	1.0774	1.0631	1.0763	1.0621	1.0755	1.0708
1 כתר שוודי	0.24	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2498	0.2529	0.2504	0.2535	0.2502	0.2533	0.2517
1 כתר נורבגי	0.23	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2401	0.2431	0.2406	0.2436	0.2405	0.2436	0.2418
1 כתר דני	0.22	0.23	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2295	0.2324	0.2296	0.2324	0.2293	0.2322	0.2309
1 מארק פיני	0.36	0.37	0.36	0.38	0.35	0.38	0.3642	0.3687	0.3650	0.3695	0.3642	0.3688	0.3669
1 דולר קנדי	1.19	1.25	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2195	1.2347	1.2208	1.2360	1.2215	1.2366	1.2286
1 דולר אוסטרלי	1.09	1.20	1.11	1.19	1.12	1.20	1.1475	1.1619	1.1460	1.1603	1.1538	1.1683	1.1528
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.47	0.79	0.49	0.69	0.7724	0.7821	0.7762	0.7858	0.7756	0.7853	0.7788
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4199	0.4252	0.4223	0.4276	0.4227	0.4280	0.4249
10 ש' אוסטריים	1.22	1.28	1.23	1.28	1.22	1.29	1.2500	1.2656	1.2479	1.2635	1.2501	1.2659	1.2587
1000 לירטות איטלקיות	1.19	1.25	1.20	1.27	1.19	1.26	1.2193	1.2345	1.2198	1.2350	1.2199	1.2352	1.2264
1 סל"י (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8272	1.8500	1.8281	1.8510	—	—	1.8392
1 דינר ירדני	4.38	4.65	4.49	4.78	4.43	4.73	—	—	—	—	—	—	4.5654
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.04	0.06	—	—	—	—	—	—	0.0503
1 לירה מצרית	0.68	0.72	0.66	0.70	0.63	0.68	—	—	—	—	—	—	0.7173

مكذ من الاجل

סניגורי הנאשמים בהקרנות סרטים בשבת בירושלים

שיקולים זרים של חקיקה דתית בחוק העזר העירוני – שופטי בג"צ כבר פסלו

(עו) – שופטת בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים ד"ר איילה פרוקצ'ה תחליט בימים הקרובים אם לקבל את הטענות המקדמיות במשפטם של בעלי בתי הקולנוע בבית אגרון ו„אורנע" בירושלים, אבציה קפלן ויצחק מזרחי, הנאשמים בהקרנות סרטים לא חוקיות בלילות שבת בניגוד לחוק העזר העירוני.

אתמול בבוקר נפתח המשפט. סניגוריהם של הנאשמים, עוה"ד רוני צבבנר ואבירם כוזה, העלו טענות מקדמיות שאם יתקבלו, ייפסק כתב האישום. הם טענו שהעירייה חרגה מסמכותה כשום שחוק העזר אינו מגדיר את יום השבת. הם הביאו הגדרות ממילונים לפיהם יום השבת הוא מחצות יום שישי עד חצות הלילה בשבת ולכן, לפי פקודת הפרשנות, בתי הקולנוע לא הקרינו סרטים בשבת אלא ביום שישי.

לדבריהם, חוק העזר סותר בכך חקיקה ראשית ולכן תקנות חוק העזר אינן תקפות. לדברי בעלי בתי הקולנוע, אם תמצא השופטת שהגדרת חוק העזר חופפת את השבת במובנה הדתי, כך שיקבע שהשבת נכנסת חצי שעה לפני שקיעת החמה ויוצאת חצי שעה לאחר שקיעתה, יש לפסול את החוק משום שנכנסו בו שיקולים זרים של חקיקה דתית. לדברי הסניגורים, שימוש בחוק למטרות דתיות כבר נפסל בבג"צ.

נציג העירייה עו"ד יעקב קמינצקי ביקש מהשופטת לדחות את כל הטענות המקדמיות. לדבריו אין שום פסול בכך שהעירייה תשתמש גם בנימוקים דתיים בתוך חוק העזר משום שמדובר בשמירת הצביון הלאומי והיהודי של המדינה. לדבריו, בתי המשפט לא פסלו אף פעם את חוקי העזר בעניין הקרנות סרטים בשבתות מפני שחוק העזר משתלב גם בהוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, האוסר פתיחת עסקים בשבתות. קמינצקי טען שאין להשוות את ירושלים, העיר החשובה ביותר בדת היהודית, לערים שונות בגוש דן שבהן התיר בית המשפט הקרנת סרטים בשבתות.

עד נוסף לרצח בצומת מגידו: בן כפרו של הנאשם

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

שופט בית המשפט המחוזי בנצרת אביגדור משאלי דחה אתמול לשבוע הבא את מתן החלטתו בדבר בקשת המשטרה לעצור עד תום ההליכים את הילל גראדת, בן ה־21 מהכפר ימון שליד ג'נין, המואשם ברצח החייל אלכסנדר אדר בצומת מגידו. זאת, עד שהנאשם ימנה לעצמו עורך דין.

בכתב האישום שהוגש לבית המשפט על ידי סגנית בכירה לפרקליט המחוז הצפוני, אסתר גופר חומש, נאמר שהנאשם מואשם בכך שדקר למוות את החייל, חבר רמות מנשה, בסכין שהוציא מכיסו לעיני שני עדים שהיו אותה שעה בתחנת ההסעה: הנער אלון איבגי ממגדל העמק ותואפן עבארה, בן כפרו של הנאשם. התביעה טוענת שהרצח בוצע ממניעים לאומניים.

ביהמ"ש העליון יכריע על מקום משפט בנו של שופט מחוזי החשוד בזיופים

מאת נתן רודי, סופר „דבר" לענייני משטרה

פרקליטות מחוז המרכז בתל־אביב תשלח בימים הקרובים את כתב האישום שאמור להיות מוגש נגד בנו של שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, חאג' יחיא, תושב טייבה, לבית המשפט העליון כדי שיקבע את מקום בית המשפט שבו יישפט הבן.

ביולי 1987 עצרו בלשי היחידה המרכזית של משטרת מרחב שרון חשודים בזיוף מבחני תאוריה בנהיגה. ברכבו של מחמוד סלמה מקלנסוואה נמצאו טופסי בקשה לרשיון נהיגה ותעודות זהות מזויפות. בעקבות מעצרו נעצרו חשודים רבים בזיוף בדיקות ראיה, כושר גופני ותעודות זהות. נתברר כי מדובר ברשת ותיקה מאד שפעלה במשולש ובשטחים מ־1980.

באוגוסט הוגשו כתבי אישום ראשונים. אחד העצורים היה בנו של השופט. בפרקליטות מחוז המרכז, המטפלת בפרשה, הוחלט כי כתב האישום נגדו יוגש, כאמור, לבית המשפט העליון כדי שיחליט היכן לשפוט אותו על מנת למנוע ניגוד אינטרסים.

עובדי „שרון טכסטיל" מפגינים היום; נכי „המשקם" יפגינו מול לשכת קצב

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

כ־100 מעובדיו של מפעל „שרון טכסטיל" לייצור חוטי כותנה בפתח תקווה עומדים להפגין הבוקר מול משרד בעלי החברה, משפחת קיסר, בתל־אביב. הם מוחים על סגירתו הצפויה של המפעל, ב־4 בנובמבר.

ועד העובדים טוען כי למפעל תשתית בריאה ואינו מפסיד, לכן אין הצדקה לסגרו. נוסף לכך דוחה הוועד את הסכום שמציעה ההנהלה כפיצויי פיטורים: כ־9000 ש"ח לעובד, לטענתו. עוד מציין הוועד כי קלושים הסיכויים ש־170 העובדים ייקלטו במפעלים אחרים, מפאת גילם הגבוה.

בנימין קיסר, מהבעלים, אמר ל„דבר" כי „שרון טכסטיל" מפסיד שנים רבות ולא ברור מתי יעבור לרווחיות. לדבריו, תפוקת העובדים נמוכה. הפיצויים „נקבעו בעקבות הפרשות לקרן בבטחים – הכל לפי החוק".

המזכירה הארצית של הסתדרות עובדי הטכסטיל, אמירה אנדריאנוב, דרשה מהבעלים לא לסגור והתייצבה לצד הוועד בעיבות בינו להנהלה. סיעת ר"צ בהסתדרות החליטה לסייע לעובדים בארגון ההפגנה היום. יו"ר הסיעה, ח"כ רן כהן, ישתתף בהפגנה ויעלה את הפרשה בועדת העבודה הרווחה של הכנסת.

במפעלי „המשקם"

נכים ומוגבלים המועסקים במפעלי „המשקם" יפגינו בשבוע הבא ליד לשכתו של שר העבודה הרווחה משה קצב בדרישה להעלות את שכרם היומי. המחזיק בתיק עובדי „המשקם" מטעם ההסתדרות, רוד ציצוביץ, תובע מהנהלת החברה להעלות את שכרם של 4,000 הנכים והמוגבלים ב־1.40 ש"ח ליום. הנהלת „המשקם" מסרבת בנימוק שרווחיות המפעלים בירידה והיענות תגרום פיטורים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, זימן להבוקר את מזכיר איגוד הפועלים החקלאיים חיים אביבי ואת המחזיק בתיק עובדי „המשקם" לדיון בסירוב החברה להעלות את השכר.

הוועד הארצי של עובדי „המשקם" התייצב לצד ההנהלה בעימות בינה לבין ההסתדרות. הוועד שלח מכתב לראש הממשלה יצחק שמיר וכן לשר העבודה הרווחה ולמזכ"ל ההסתדרות, שבו נאמר כי „ציצוביץ מבקש לפגוע בהסכם הקיים 10 שנים ומתעדכן כל שנתיים". הוועד דורש את פיטוריו של ציצוביץ, „המנהל מאבק אישי ופוליטי נגד מנכ"ל „המשקם" תוך התעמרות בעובדיה".

יצויין כי ועד עובדים זה אינו מוכר על ידי ההסתדרות, הטוענת כי הוא סמוך אל שולחנה של ההנהלה. בראש הוועד עומד דובר ההנהלה, אלי רוקדסי.

הימורים לישראלים ב„פרינססה מריסה"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

ישראלים יוכלו החל מיום חמישי הקרוב להמר באוניית מעבורת מפוארת „פרינססה מריסה". סוג ההימורים, בכל פעם, משני דולרים עד 300, אם בוחרים ברולטה או אחד השולחנות של „בלק ג'אק". ילדי המהמרים יוכלו להסתפק במכונות הקזינו הנפוצות בישראל.

פרטים אלה מסרו אתמול במסיבת עיתונאים על סיפון האניה נציגי הבעלים של חברת „לואיס קרוז ליינס" וסוכניהם בארץ, אוריאל ויוכל כספי. האניה תפליג כל יום חמישי בערב לפורט סעיד, שם יורדו הנוסעים לאוטובוסים למוזיאון היום לסיור בסביבתה לרבות הפירמידות, ישובו לאניה בשעות הערב ויפליגו לקפריסין, אך לא ירדו לרדת לחוף. אור ליום ראשון יחזרו לחיפה.

מחירי הסיור מ־176 דולר עד 306, בהתאם לטיב התא, בתוספת 23 דולר מיסי נמלים.

תוארך כהונת צבי גוב־אריה ב„אל־על"

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

מועצת רשות שדות התעופה תאריך הערב את כהונתו של המנכ"ל צבי גוב־ארי לתקופה נוספת, אמר אמש שר־התחבורה חיים קורפו בתשובה על שאלת סופר „דבר".

באחרונה הופעלו לחצים על השר קורפו, מצד פעילים בתנועת החירות, לבל יאריך את כהונתו של גוב־ארי, משום „סירובו לקדם עובדים על בסיס מפלגתי ובשל יחסיו התקינים עם ההסתדרות וסירובו „לסגור עניינים בתוך המשפחה".

השר קורפו אמר אמש, כי הוא מרוצה מאד מעבודתו של גוב־ארי ולפיכך קיבלה הממשלה את המלצתו להאריך את כהונתו כמנכ"ל.

שכ"ל באוניברסיטת חיפה 2156 ש"ח

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

אוניברסיטת חיפה נענתה לפניית יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב שקבעה את שכר הלימוד לתשמ"ח כגובה של 2156 ש"ח.

„אל הנגב" בשנת ה־40

(אמיר רוזנבליט). – „לו הייתי מנכ"ל משרד התיירות, הייתי יוצא בסיסמה 'לא כדאי לכם לצאת השנה לחו"ל'", אמר אתמול מנכ"ל חגיגות ה־40 למדינת ישראל, יעקב אגמון, בהתייחסו למיגוון ולהיקף האירועים שיתקיימו בשנה הקרובה במסגרת החגיגות. אגמון, שדיבר במסיבת עיתונאים בבאר שבע, ציין כי אירועי „אל הנגב" יעמדו במרכז החגיגות, שבולטים בהם ארבעה אירועים, מהגדולים שהתקיימו אי פעם בישראל: החיזיון ההמוני 'לך לך למדבר' שכתב יהושע סובול; פסטיבל הצדעה של מדינות העולם השלישי למדינת ישראל בו יופיעו, בין היתר, אמנים מהאיים הקאריביים, מדרום אפריקה, מאפריקה ומאסיה; תחרות בין־לאומית להטסת כדורים פורחים ופסטיבל רוק במדבר, שיארח אמנים ולהקות רוק מישראל ומהעולם. בתמונה: „אל הנגב" של פעם – זוג פלמחניקים שהצטלמו על רקע המסגד בבאר שבע ביום שחרור העיר ב־21.10.48.

שוחרר בערבות הנהג דורס שני הקצינים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

נהג המשאית מאיר סמודי (31) מהכפר אלימון ליד ג'נין, החשוד שדרס למוות את שני קציני צה"ל ליד יגור, שוחרר אתמול בפקודת בית השלום בחיפה בערבות 15,000 ש"ח במזומן ועוד 30,000 בערבות צד שלישי. כן הופקד דרכונו במשטרה והוא התבקש להתייצב בה בכל עת שיידרש. ראש לשכת התנועה החיפה, רב פקד יהודה סולומון, שלל את רשיונו ל־90 יום.

לשכת התנועה בחיפה סיימה את חקירתה והגיעה למסקנה כי לפחות בחלק מדברי הנהג הוא נמצא דובר אמת. הנהג אמר כי נאלץ לסטות מהדרך ולהתנגש הזק לכיוון הנגדי מפני שרכב פרטי שנסע לפניו החל להאט, וכדי שלא לפגוע בו, סטה, והתנגש ברכב הפוך של שני הקצינים.

נגד הנהג יוגש כתב אישום בשלב מאוחר יותר.

משרד התחבורה מאשים הבוחנים באיזור ת"א

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

מורי בתי־הספר לנהיגה באיזור תל אביב לא הגישו בימי חול המועד מכות תלמידים למיבחני־נהיגה והבוחנים לא ביצעו בשל כך מיבחנים, טען אתמול דובר משרד התחבורה. הוא מאשים את הבוחנים כי במעשה זה פגעו במאות תלמידים שיכלו להיבחן בתקופה זו והביאו להארכת התור למיבחן המעשי.

הדובר מדגיש כי תלמיד לא יוכל לגשת למיבחן מעשי ללא אישור בכתב של מנהל מקצועי שהוא מוכן וכשיר ושקיבל לפחות 20 שעורי נהיגה. רק המנהל המקצועי של בית־הספר יקבע את מועד המיבחן [illegible]

ביוב צפת מזהם נחל עמוד עלול לעשות זאת לכינרת

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

הביוב של צפת מזהם בימים האחרונים את נחל עמוד ומאיים לזהם בצורה חמורה גם את חופי הכינרת הצפון מערביים – מזהירה רשות שמורות הטבע לאחר שהתברר כי בריכות הטיהור של צפת התמלאו על גדותיהן בביוב גולמי.

הרשות מאשימה את העירייה כי למרות שבנתה את אחד ממיתקני הביוב המודרניים בארץ, גורמים ההזנחה, חוסר הטיפול וחוסר תיפעול נכון של המיתקן גלישת כמויות גדולות של ביוב לאתר הטיילים הפופולארי בנחל עמוד והוא עושה דרכו במהירות לכינרת.

פקח הרשות באיזור הגליל נדב ליפשיץ אמר אתמול כי היא הגישה תביעות משפטיות נגד העירייה וכן פנתה במכתבים חריפים למינהלת הכינרת ולנציבות המים כדי שיפעלו להפסקה מהירה של המפגע.

בשבעת ימי החג פקדו את איזור נחל עמוד אלפי מטיילים, ביניהם ילדים הנוהגים לשתות ממימי הנחל ואין כלל ביטחון שהם לא נפגעו משתיית מים מזוהמים.

לראשונה במכללה לביטחון לאומי: רק „תלמידים מבטיחים"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

לראשונה בתולדות המכללה לביטחון לאומי נתקבלו השנה כתלמידיה רק קצינים בעלי סיכויים לשרת בצה"ל לפחות שלוש שנים נוספות ולזכות בקידום בתפקיד ובדרגה. תפישה זו מומשה לפי הצעות פיקוד המכללה ובהתאם לפקודות רב אלוף דן שומרון.

„מהשנה הזאת ובעתיד לא יתקבלו יותר קצינים העומדים לפני פרישה וקצינים אחרים, שהלימודים עבורם היוו בעבר מעין פיצוי", אמר אתמול מפקד המכללה אלוף יעקב לפידות במסיבת עיתונאים לרגל פתיחת שנת לימודים לתלמידיה לתואר שני במדע המדינה עם דגש על ביטחון לאומי. נכחו גם פרופ' גבי בן־דור, רקטור אוניברסיטת חיפה שבין כותליה נמצאת המכללה, ופרופ' ארנון סופר, מיוזמי התוכנית.

האלוף לפידות הסביר שהעקרונות החדשים בקביעת המועמדים למכללה הועלו על ידו עוד בפני רב אלוף משה לוי לפני פרישתו ובפני שר הביטחון ושניהם ברכו על השינוי. רב אלוף שומרון קבע סופית את השינוי ודירבן למימוש התוכנית שאמורה להעניק לצה"ל, למערכת הביטחון ולגורמים אחרים תמורה ממשית מהכשרת התלמידים במכללה. „בעבר, בשל אילוצים שונים, לא הגיעו למכללה הקצינים הטובים ביותר. השנה מומש השינוי". מסיבה זאת הורד סף הגיל לקבלה למכללה מאלוף משנה לסגן אלוף ואמנם מבין 22 הקצינים שנתקבלו, 12 סגני אלופים „ורבים יקודמו בדרגות ובתפקידים בגמר שנת הלימודים", אמר לפידות.

מחאת שופט על צפיפות־יתר: קנס סמלי של 25 ש"ח לעברייני תנועה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

צעד הפגנתי ויוצא דופן נקט אתמול שופט בית משפט השלום בעכו שמואל ברלינר כאשר, במחאה על הצפיפות השוררת בשעות הבוקר בעת שהגיע ללשכתו בבית המשפט, החליט לשפוט באורח קולקטיבי כ־120 איש ולהטיל עליהם עונשים סמליים של 25 ש"ח לכל אחד.

לבית המשפט הוזמנו כ־120 אזרחים, שעברו עבירות תנועה, לשם קריאת כתב האישום נגדם. השופט, שניסה לפלס את דרכו ללשכתו, לא הצליח מאחר שההמון חסם את דרכו. הוא נתמלא זעם והחליט, כמחאה על השירות הגרוע של בית המשפט לקהל, להכניס ללשכתו קבוצות־קבוצות וגזר עליהם כאמור קנסות סמליים.

סגן מנהל בתי המשפט רוני בורסקי אמר ל„דבר" כי „השופט החליט בהתאם לשיקול דעתו ואם החלטתו אינה נראית למישהו מהצדדים, הם יכולים לתקוף אותה בערכאות ערעור".

אשר לצפיפות בבית המשפט אמר כי הבעיה תבוא על פתרונה המלא בעוד שנתיים־שלוש כשתושלם בניית בית משפט חדש בעכו. בשלב זה מתכננת הנהלת בתי המשפט להעביר בעוד חודשים אחדים לבניין אחר את בית המשפט להעבורה ואת ההוצאה לפועל.

„שיבדקו דם, שיבדקו הכל"

חשוד נוסף ברצח הרופאה נעצר לארבעה ימים

מאת נתן רודי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שופט בית משפט השלום בתל־אביב ארי זיו אב עצר אתמול לארבעה ימים חשוד נוסף ברצח ד"ר [illegible]

בא כוח היחידה החוקרת (מפלג בילוש צפון ביחידה המרכזית של משטרת המחוז) סמ"ר אלון גרסטן אמר בבקשתו לעצור את החשוד, כי הוא נעצר ב־16 באוקטובר, יומיים אחרי הרצח, בשעה 21.30 לאחר שהסתובב בחצר בית מספר 184 ברחוב ארלוזורוב. בתחילה היו הסבריו כי נכנס לעשות שם את צרכיו. מאוחר יותר טען כי חיפש עיתונים ישנים בזבל. הוא מסר אליבי שבערב האמת עד 22.00, אך לגבי שעת הרצח הוא טען כי אין לו „חיזוק" כלשהו. החשוד טען עוד בחקירה כי לא היה במקום הרצח ב־14 באוקטובר אחר חצות. נערך חיפוש בביתו בתל אביב וגם אתמול הגיעו לשם החוקרים. הוא מתגורר אצל אשה כבת 60 שלא היתה ביום החיפוש בבית.

החשוד אמר בבית המשפט: „אני יודע במה הם חושדים בי. אני סתם סובל במעצר ואני צריך להיות בעבודה. אסור לטייל שם עם אופניים. אם הייתי רוצח, הייתי מופיע לשם? שיבדקו דם שיבדקו הכל".

בא כוח המשטרה אמר בבית [illegible]

המשטרה איננה בטוחה שברצח היה מעורב אדם אחד. אחד הסימנים שעוררו את חשד הבלשים לגבי העצור נגע לפציעה בידו – לא היה לו הסבר ראוי לכך.

החשוד נעצר, כאמור, לארבעה [illegible] וכל פרט מותה שלו.

„זהות יהודית" תידון מחר בו־זמנית ב־34 ארצות

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

יום עיון בנושא זהות יהודית במסגרות דבתקופותיות ייערך מחר בו־זמנית ב־34 ארצות.

האירוע אורגן על ידי המועצה הבין־לאומית של נשים יהודיות, שלה נציגויות באירופה, באסיה, באוסטרליה, בארה"ב ובמדינות העולם השלישי האחרונות. הוחלט כי אחת לשנה ייערך יום עיון כזה שיוקדש כל פעם לנושא אחר בתחום החינוך היהודי.

דוברת אוניברסיטת חיפה מסרה כי הוכן חומר מנחה וכרוזת בידי צוות מורים מהאוניברסיטה בראשותה של פרופ' מרים ברקוביץ המבהנת בכיר ועדת החינוך של המועצה הנוכחית.

לחברנו
פרופ' יורם לס
איחולי הצלחה לרגל מינויך לתפקיד מנכ"ל משרד הבריאות
חוג משוב
מפלגת העבודה

פקסימיליה MURATA
מוּרָטָה
קומפקטית גם במחיר!
נציגים מקבוצת כלל 69
רח' ירמיהו 4 ת"א טל. 03-5463714
יבוא, שיווק ושרות בכל רחבי הארץ

עקב אבל במשפחה
נדחית חתונתם של
איתן צולר ורחל בן מלך
מקיבוץ גבת
למועד מאוחר יותר

לחברתנו הגימלאית
סילבי גרינברג
אתך באבלך על מות
בעלך ז"ל
בנק מסד בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו סימן־טוב משה
הננו משתתפים בצערך במות אמך
מרגלית ז"ל
לשכת המס מרחב ת"א. יפו – דן ופ"ת
ההנהלה וציבור העובדים

הרשות להגנת הצרכן
הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות
הודעה לציבור הצרכנים שנפגעו בדניש אינטריורס
צרכנים שרכשו רהיטים בחברת דניש אינטריורס
ושלמו מלוא המחיר
נקראים לפנות למשרדי הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות.
רחוב ארלוזורוב 93 ת"א
בימים א'־ה' בשעות 9.00־12.00
ובימים ראשון ורביעי בין השעות 16.00־18.00
נא לתאם בטלפונים – ישיר: 03־263217 ובטלפון 03־263211 (מרכזיה) ובקווים פנימיים 32 ו־29.
במועד שייקבע נא להצטייד בת.ז.
וחמישה עותקים של המסמכים הכרוכים בעסקה.
כגון: קבלות, חשבונות, הזמנות וכו'.

משתתפים בצערו העמוק של שלום חבשוש
על מות אביו
יוסף חבשוש ז"ל
גרציה ברעם
רותי ועוזי ברעם
מימי וחיים ברעם
פוריה ומנחם ברעם
דרורה ואהוד שמיר

הננו משתתפים באבלה של החברה
גורית פנחסוב
על מות **אביה** ז"ל
הועד הפועל של ההסתדרות
הסתדרות הפקידים
וחבר העובדים

הננו משתתפים בצערו של חברנו
שלום חבשוש
במות אביו
ר' **יוסף חבשוש** ז"ל
תנחומים למשפחה
בית עם עובד

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו
שלום לוי ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לשלום חבשוש
אתך אנו באבלך הכבד על מות אביך
ר' **יוסף חבשוש** ז"ל
אריה יבין
מזכיר ארגון עובדי צה"ל

הננו משתתפים בצערו של חברנו
שלום חבשוש
מזכיר ארגון עובדי התעשיה הצבאית
במות אביו
ר' **יוסף חבשוש** ז"ל
ועד עובדי מפל"ן

רכוש ספר מספרית דבר

לחברנו יעקב זריף
אתך באבלך במות עליך
אחיך ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו לעבודה
ירון שלמה ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברתנו לעבודה **שרה גבריש**
משתתפים בצערך במות
אביך ז"ל
תנחומים לבני המשפחה
הנהלת מבטחים
והעובדים

הננו משתתפים בצערו של חברנו
שאול עובדיה
חבר ועד עובדי מפל"ן
במות אביו
דוד עובדיה ז"ל
ועד עובדי מפל"ן

דבר היום

נבלמה פוליטיזציה אנטי־מערבית

אונסק"ו, סוכנות או"ם לחינוך, מדע ותרבות שנוסדה ב־1946 ושמרכזה שוכן בפאריס, זכה מאז ייסודה לתשומת־הלב הרבה ביותר מבין כל המוסדות המקבילים לה שחחת כנפי או"ם. הסיבה לכך אינה רק תחום פעילותה המגוון המעורר מחלוקות ב־159 חברותיה. בדומה לאו"ם, שסוע גם אונסק"ו בין "המועדון" הלא־גדול של המדינות הדימוקרטיות לבין המחנה הגדול של "הבלתי־מזדהות", על מגמותיהן השונות, והמדינות הקומוניסטיות. גם ישראל שימשה לא אחת מטרה להתקפות מצד הקואליציה העויינת של המדינות הערביות, מוסלמיות, קומוניסטיות והראדיקלים של העולם השלישי. אולם בשנים האחרונות קיבלה המערכה על דרכה של אונסק"ו מימד נוסף עקב העימות המחריף בין המדינות המערביות לבין המנכ"ל הסנגאלי אחמד מוכתר מ'באו שהביא לפרישתן של ארה"ב ובריטניה (ומדינה אסיאתית פרו־מערבית כמו סינגפור) ולאיום בפרישה מצד מדינות מערביות אחרות התורמות חלק נכבד מתקציב הסוכנות. בחירתו של המנכ"ל הספרדי החדש פדריקו מאיור, אף־על־פי שהיא טעונה עדיין אישור מליאת הוועידה בחודש הבא, לא תסיר בוודאי את כל אבני הנגף מדרכה של אונסק"ו. אך יש לקוות שהיא תאפשר הפשרה במתיחות ואף שיקום הגלובליות של הארגון על־ידי שובן של החברות החשובות אשר פרשו.

ארה"ב, בריטניה וגם מדינות מערביות אחרות מתחו במשך שנים ביקורת חריפה הן על הפוליטיזציה האנטי־מערבית הגוברת של אונסק"ו בהנהגת מ'באו והן על סגנון הניהול שלו. התנגדות נמרצת במיוחד עוררה אצל ממשלות המערב התכנית ל"משטר אינפורמציה חדש", ביוזמת "הבלתי־מזדהות" ובתמיכת המחנה הקומוניסטי. תכנית זו נתפרשה כפגיעה חמורה בחופש העתונות ובפעילותן של סוכנויות הידיעות הבין־לאומיות המצאות בידיים מערביות, אם כי נשמעו גם קולות, בעיקר של סוציאליסטים, שתבעו לא להתעלם לחלוטין מהשגות מדינות העולם השלישי על המצב הקיים. ביקורת המערב גרמה לתגובת נגד ולגילויי סולידריות של מדינות אפריקה שתמכו עד לרגע האחרון בבחירתו מחדש של מ'באו כעדות לאי־כניעתן לתכתיבי המערב, אף־על־פי שמבחינה אישית לא כולן התלהבו מדרך עבודתו של המנכ"ל היוצא.

אין זה מתקבל על הדעת כי מעתה ואילך יוכלו מתנגדיו המערביים של מ'באו לעצב את אונסק"ו לפי ראות־עיניהם ואין זה גם רצוי בארגון אוניברסלי כזה. אולם אם יילמד הלקח של בלימת הפוליטיזציה המופרזת, ייפתח אולי פתח לפעילות קונסטרוקטיבית יותר בנושאים שלמענם הוקם בשעתו הארגון ואף תתאפשר שיבתן של המדינות שפרשו. ההתפתחויות האחרונות הצדיקו את עמדת ישראל שלא הלכה בעקבות עצות להורדה ולפרוש מאונסק"ו כאות של סולידריות מערבית, שכן בניגוד לשתי המדינות האנגלו־סקסיות שיתקבלו בבוא השעה בזרועות פתוחות בזכות חלקן הרב במימון עלולה היתה ישראל להיתקל בקשיים מיותרים ברצותה לשוב.

כחברת המועדון הדימוקרטי ויחד עם זאת כמדינה המעוניינת בהידוק שיתוף פעולה עם ארצות אפריקה ומדינות מתפתחות אחרות, מקווה ישראל לפתיחת עידן חיובי יותר בסוכנות בין־לאומית חשובה זאת, ומצטרפת לאיחולי ההצלחה למנכ"ל הספרדי המיועד.

בזווית חדה / חגי אשד

מה שהשיב שמיר לשולץ

לאחר שתתברר תשובת שר־החוץ שלנו על הערבויות האמריקאיות להשתתפות ישראלית בוועידת שלום, בהשתתפות סובייטית, נדע מה יהיה אופי יחסי ישראל־ארה"ב לפחות עד סוף נשיאותו של רייגן

כאשר יעזוב היום שר־החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ את ישראל, תהיה בידו סוף סוף תשובה מוסמכת ממקור ראשון על השאלה המטרידה: מי אתה יצחק שמיר. שולץ בא לקבל משמיר תשובה אמיתית, בארבע עיניים, האם עמדתו היא "כן, אבל" לגבי קידום השלום למעשה, בתנאים האפשריים, או האם עמדתו האמיתית היא "לא ודי, בלי שום אבל": כמי שאומר בלשון ברורה: "מה שאני רוצה באמת, זה לקיים את הסטאטוס קוו בשטחים ובגבולות בין ישראל לשכנותיה. אני חושב שזה גם רצוי וגם אפשרי. וכל השאר תכסיסי השהיה ודחיה ותו לאו. וחבל על זמנם היקר של ידידי־ האמריקאים, אם הם ינסו לעשות משהו מעבר להשתתפות בתכסיסים אלה".

לאחר שתהיה בידי שולץ תשובה על השאלה הזאת באחד משני נוסחיה, נוכל אנחנו ויוכל כל העולם לדעת את התשובה על שאלה נוספת, חשובה יותר: מי אתה ג'ורג' שולץ. וגם על השאלה: מה יהיה אופי היחסים בין ארה"ב לישראל עד סוף תקופת כהונתו של הנשיא רייגן. היתה מעין תקופת המתנה, או פסק זמן, עד לקבלת התשובות על השאלות הללו. הביקור של שולץ שם קץ, כך או אחרת, לתקופת ההמתנה הזאת. גם היעדר תשובה תהיה בגדר תשובה רועמת. זכותנו וחובתנו לדעת מי מוביל אותנו ולאן. גם בישראל וגם בארה"ב.

לפי כל הסימנים הגלויים בא הפעם שולץ עם צרור של הצעות לגבי נכונותה של ארה"ב להתחייב מראש ובכתב, במיזכרי הבנה והסכמה, כנהוג, לפעול יחד עם ישראל יד ביד, כדי לשכנע את יצחק שמיר להסכים להשתתפות סובייטית בצורה כלשהי בתהליך השלום. בוועידה כזאת, או אחרת, ככל שתיקרא. ואיזו התחייבות נוספת דורש יצחק שמיר מארה"ב כתנאי להסכמתו להשתתפות סובייטית כזאת. שהרי בלי השתתפות סובייטית כלשהי אין סיכוי ממשי לכינון שלום באיזור הלכה למעשה.

בלי לדעת את הפרטים אפשר להניח שאם הביע ג'ורג' שולץ נכונות לתת התחייבויות אמריקאיות, הן התייחסו לתמיכה בישראל בתביעותיה מברית המועצות בחמישה נושאים: עליית יהודים מברית המועצות – כמה ו־ חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל – מתי. הבנה הסדר ביניים בין ישראל וירדן לגבי עתיד השטחים – בלי כפייה ובלי וטו סובייטי על הסכם כזה, אם יושג בין ישראל לירדן; הבטחות ברורות לגבי הנוהל של ועידת שלום אם תכונס, בלי כפייה ובלי וטו, ולגבי המשתתפים – ייצוג פלשתינאי מוסכם על כל הצדדים, בלי השתתפות של אש"ף.

עד עכשיו אמר יצחק שמיר: לא באל"ף רבתי. ניט: אינו רוצה בהשתתפות סובייטית בקידום השלום במזרח התיכון בכל תנאי ובכל צורה. לא מרובש ולא מעוקצם. גם אם יחודשו את היחסים הדיפלומטיים אתנו וגם אם ידשו עלייה של יהודי ברית המועצות בקצה מידה נרחב. מי יודע, אולי יחזיק יצחק שמיר ב"ביס" הטוטאלי שלו גם אם יסכימו הסובייטים להבטיח לכל יהודי ברית המועצות זכות שיבה למולדת, "רפאטריאציה" בלעז. לא רוצה את הרוסים וחסל. אפשר להגיע להסכם ביניים עם ירדן, שיכלול ויתורים ישראליים מסויימים על הסכם אוטונומיה, בהתאם להסכמי קמפ דייוויד, גם אם לא יזכרו בשמם. לשם כך אין צורך ברוסים.

אם, אכן, זו תהיה עמדתו של יצחק שמיר ושום התחייבות אמריקאית לא תזיז אותו מעמדתו אף כמלוא הנימה – יידע ג'ורג' שולץ ונדע כולנו סופית מיהו יצחק שמיר: מתחמקמשלום בכל תנאי ובכל התחייבות מצד ארה"ב, יהיו אשר יהיו. אם, אכן, יקבל שולץ את התשובה הזאת והיא תניח את דעתו, נדע כולנו מי זה שולץ. זו לא תהיה ידיעה מחמיאה. גם הסובייטים יידעו ואין ספק שישכילו לעשות שימוש מועיל לטובתם בידיעה הזאת. יהיה מעניין לעקוב גם אחרי השפעת הידיעה הזאת על דעת הקהל האמריקאית והמערב־אירופית. ספק רב, אם תוכל להיות חיובית. ולעתיד לבוא: אם תוחמץ שעת הכושר לקידום השלום באיזור ותחול בו הידרדרות מלחמתית יהיו שני אנשים שבשום פנים ואופן לא יוכלו להינקות מן האחריות האישית לכך. נקווה שזה לא יקרה.

בלי קשר לברית המועצות, יכול וצריך יצחק שמיר לבקש גם התחייבויות אמריקאיות על סיוע כלכלי וצבאי לישראל על בסיס ארוך טווח. מנחם בגין בנדיבות של דלפון אמר, כזכור, בהזדמנות קודמת, שהוא לא לוקח כסף, לפי הבדיחה הידועה. הפעם כדאי לא להתלוצץ בעניינים כספיים. וכבר נאמר כי יהיה צורך בוועידה בין־לאומית מיוחדת בהרכב אחר כדי להבטיח את הסיוע הנדרש לכל מדינות המזרח התיכון, כדי להבטיח את יציבותו החברתית והכלכלית של האיזור, וממילא במקווה, גם הפוליטית והצבאית. אין ספק שנכונות בין־לאומית כזאת תהיה מותנית בצעדים מעשיים לקידום השלום, על מנת לאפשר אותו. ובתרגום לעברית מובנת ל"חירות": "לא שלום, לא כסף". יכול להיות שגם יצחק שמיר כמו מנחם בגין לא לוקח כסף. נקווה שזה לא כך ושיצחק שמיר הסכים סוף סוף להגמיש קצת את ה"ניט" שלו. לטובת כולנו.

כנס החורף נפתח היום

אבל הפעם זה סופי

מאת שלמה גינוסר

כנס החורף של הכנסת, הנפתח היום, פותח גם את המושב האחרון של הכנסת האחת־עשרה. בניגוד לתחזיות בפתחיהם של מושבים קודמים בכנסת הנוכחית, הפעם אפשר להגר בביטחה יחסית שבתום המושב הזה יתרגשו עלינו הבחירות הכלליות לכנסת השתים־עשרה. אפשר להקדים בחירות אבל לא כל־כך אפשר לדחות את מועדן הרשמי. במקרה הזה: בעוד שנה וכמה שבועות. גם הפעם, כמו בכנסות קודמות, יימצאו כמעט בכל הסיעות חברי כנסת שמועד הבחירות הקרב מניע גלי צמרמורת במעלה גבם, מכיוון שכיסאם בכנסת הבאה אינו מובטח להם, אולם אין מי שיושיעם. לא מדובר בהקדמת בחירות. הפעם זה סופי.

בימים באלה, בגלל תחושת הטרמי־נאליות הזאת, נראית הכנסת ומתנהגת כמו טרמינאל. עד אלה אוספים את מיטלטליהם ומתכוננים בעל כורחם לרדת מהקרון, ואלה כבר מצטופפים בתחנה ונדחקים לעלות. לא קשה לאתר, בעידן כזה של כל כנסת, את אלה היודעים שכבר לא ישובו למשכן אלא כ"מי שהיו". יש בהם שמקבלים את גזר־דינם בהשלמה פילוסופית (במיוחד הקשישים ובעלי הנסיון שביניהם). חלקם ימשיכו לתמרן במוסדות מפלגותיהם עד שיעלה הכורת על הקאריירה הפארלמנטרית שלהם אשר – ביותר ממקרה אחד – לא תשאיר את רישומה בתולדות העיתים של הפארלמנטריזם הישראלי.

באווירה טרמינאלית זאת נקל גם לאתר את אלה המצטופפים בתחנה הבאה, לעלות על אחד השרונות לנסיעה של ארבע שנים נוספות. הם מתחילים לצפצף ולהשמיע קול. באמצעות תמנונותיהם, הנדחקות יותר ויותר אל מתחת לכותרות בנושאים מקומיים ולאומיים מגוונים, מתחילים לזהות אותם במוגנן הכנסת. לאלה שמקומם בכנסת הבאה כבר מובטח, אפשר גם לטפוח על השכם ואף להטות אוזן, תוך כדי הרהור על בריתות פנים־סיעתיות עתידיות. בשלב זה הם עדיין עסקנים, אולם המניות שלהם כבר בעליה. הם רואים תנועת "קונים בלבד" ברורה בסיעותיהם ומהלכים במוגנן הכנסת – בביקורים הנעשים תכופים יותר ויותר – בשביעות־רצון גלויה, אולי אפילו בתחושה גוברת של הכרת ערך עצמם. הפחות חכמים ביניהם גם אינם טורחים להסתיר זאת.

בעלי התחזיות המסורתיות על טיבו ואופיו הצפויים של מושב אחרון אוהבים להידרש למונח "מושב חם". לעיתים אתה תמה אם מונח זה מתייחס לאירועים של ממש או להתחממות של סיגנון. אם הכוונה להתרפת סיגנון הוויכוח הפוליטי בכנסת, סביר להניח שאכן זה מה שצפוי כבר התורף. אך אם מדובר בהתרחשות פוליטית של ממש, כמו התפרקות הקואליציה, קשה לצפות התחממות גדולה כל־כך. מתקבל

בגלל תחושת הטרמינליות, הכנסת אף נראית כטרמינל: אלה אוספים מטלטלידם לירידה מאולצת מהקרון ואלה כבר נדחקים לעלות

צ'יצ'ולינה: הסיעות הדתיות אולי יחסמו את דרכה ויצליחו במקום שנכשל האפיפיור

יותר על הדעת שהתחממות הוויכוח הפוליטי, במיוחד בין הליכוד למערך, תהיה מרופדת במיזוג־אוויר של ממשלת האחדות הלאומית, שתלווה אותנו, כנראה, עד תום תקופת כהונתה של הכנסת הנוכחית. אפילו ההתנגשויות החריפות ביותר בין שני הגושים הפארלמנטריים (ויהיו כאלה) יובילו רק עד סיפו של משבר. גם המערך וגם הליכוד יזדקקו לסיבה טובה במיוחד כדי לעבור את סף המשבר ולפרק את השותפות. סיבה כזאת אינה נראית באופק ברגע זה.

ואף־על־פי־כן, ככל שמועד הבחירות יתקרב (ושנה היא גם הרבה וגם מעט), סביר להניח שכל הסיעות בכנסת יידרשו לסיגנון התנהגות של "על סף בחירות". קשה יהיה לבלום תהליך זה, שילך ויחריף ככל שהכנסת תתקרב לסיום תקופת כהונתה. בהערכה מחוספסת אפשר להניח, שהמערך והליכוד, שתי המרכיבות הראשיות של ממשלת האחדות הלאומית שנכפתה עליהם על־ידי הבוחר, יעשו מאמצים בלתי־נלאים להבליט את המפריד ביניהם. כל סיעות האופוזיציה יעשו בדיוק את ההפך: הן ינסו, כל אחת מטעמיה שלה, להוכיח כמה המערך והליכוד אינם שונים זה מזה. המערך והליכוד יבקשו, כל אחד בנפרד, להבהיר לבוחר הפוטנציאלי כי שותפו־יריבו אחז בגרונו ולא הניח לו לפעול על־פי מצפו והבנתו. האופוזיציה תטרח להוכיח כי הליכוד והמערך הלכו יד ביד לאורך כל הדרך. אין ספק שמשימתם של הליכוד ושל המערך תהיה מסובכת יותר. בנסיונותיהם להצדיק את מדיניות הממשלה, שהם עמודי התווך שלה, ייקלעו למילכוד מביך למדי. כל אחת משתי הסיעות הללו תבקש לזקוף לזכותה את הישגיה של הממשלה ולהכפיש את זולתה במשגיה ובמחדליה של הממשלה. זאת, כמובן, לא תהיה מלאכה קלה. היא גם לא תהיה נקיה במיוחד, כי מערכת בחירות היא לא אמבטיה.

כל זה צפוי כבר בכנס החורף הנפתח היום. צריך אפוא לצפות להתחממות פארלמנטרית בשלושה אפיקים סימולטאנית: הוויכוח הפוליטי בין קואליציה לאופוזיציה, הוויכוח הבין־סיעתי בתוך הקואליציה והפעילות האישית של חברי כנסת בודדים. אפיק התחממות אחרון זה ישמש חברי כנסת בכל הסיעות לצרכים פנים־מפלגתיים. הפעילות תישא בעיקר אופי של "מלחמת חפירות" לשיפור עמדותיהם האישיות ולהבטחת מושבם בכנסת הבאה. בהקשר הביקור האישי של חברי הכנסת אינו פחות חשוב להם ממאבקי הכוח הבין־מפלגתיים ולכן יש לצפות שנראה ונשמע אותם יותר מתמיד, לטוב ולרע.

אם יש תחום אחד שאולי יתחמם קצת מבחוץ, אך יישאר קפוא למדי מבפנים, במושב האחרון של הכנסת האחת־עשרה, הרי זה תחום החקיקה. לא צפויה שום חקיקה מסעירה במישורים הכעייתיים, לא במישור הפוליטי, לא במישור של זכויות האזרח ולא במישור היחסים בין דת ומדינה. לחצים יהיו. תוצאות – כמעט שלא. אימת הבחירות תנטרל ותשתק יוזמות חקיקה בעייתיות. התקשורת, יותר מתמיד, תשמש מוליך־זרם בין ההתחממות בזירה הפארלמנטרית לבין הציבור, והכנסת תזין את התקשורת בסערות רבות, אמיתיות ומדומות כאחד. זה יתחיל כבר היום, בנסיונם של חברי כנסת דתיים לחסום את דרכה של צ'יצ'ולינה למשכן הכנסת. אולי הם יצליחו במקום שבו נכשל האפיפיור באיטליה. אבל לא כל יום פורים. הכנסת, יש לקוות, תידרש בכנס הקרוב לנושאים חשובים יותר, גם אם צפויים להם עיוותים וסטיות מעצם עניינם, בשנה שהיא שנת בחירות.

אחרי הנפילה

מאת אמנון דנקנר

השבוע המתחיל היום בוול סטריט יקבע, אם מה שקרה בשבוע שחלף הוא תיקון מוגבל של שוק המניות או תחילתו של משבר העלול להעביר גלי רעידה בעולם כולו

התמונות היו קרתניות אמנם, והאנשים נראו עצבניים ועייפים, אבל זה עדיין לא הזכיר, לפחות מבחינה חזותית, את הימים הנוראים ההם של 1929. אנשים לא התמוטטו, לא קיפצו מגורדי השחקים של וול סטריט. בכל זאת, הצל ריחף השבוע, כשהחלו המספרים לדבר: ביום ששי ירד מדד דאו ג'ונס ב־108.36 נקודות, ביום שלישי שאחרין ב־57.61 וביום רביעי ב־95.46 נקודות, בסך הכל – 10.4 אחוזים בשלושה ימי מסחר, מה שהביא את העניינים קרוב כל כך למספרים האיומים של 28 באוקטובר 1929 כשביום אחד איבד השוק 12.8 אחוזים מערכו.

האם זה זה? שאלו הכל, רומזים למשבר כלכלי עולמי, או לפחות לנפילה מסתחררת חוסרת מעצור בוול סטריט. הדעה האחידה בסוף השבוע, כשיצאו אנשי הבורסה העצבנים לחופשת סוף־השבוע שהגיעה להם, היתה כי מוקדם מכדי לדעת. אחרי הכל תמיד ייתכן כי תנועת הצלילה בשוק המניות אינה אלא תיקון נמרץ ולא נפילה חופשית. שהתיקון אכן עשוי לבוא – היתה השערה כמעט כללית על רקע העלייה המתמדת ולעיתים בלתי מוסברת של מדד המניות, הדאו ג'ונס, בחמש השנים האחרונות, מסביבות ה־800 ב־1982 עד למעלה מ־2700 השנה; וההנחה המקובלת, לפחות בשנתיים האחרונות, היתה כי מצבו של המשק האמריקאי אינו מצדיק עליה מתמרת ותלולה כזאת.

"עד כה", אמר השבוע אחד המומחים, "חיו משקיעים רבים והממשל עצמו בגן עדן של שוטים. הם קיוו כי בגירעון המסחרי של ארה"ב ייראה בקרוב שיפור צנוע אך בעל חשיבות והדבר יגרום להמשך ורימת הכסף לארה"ב".

אולם הדבר לא אירע. אירע ההפך: הגירעון המסחרי באוגוסט היה 15.7 מיליארד דולאר וזה הקפיץ את הגירעון המסחרי השנתי עד 188 מיליארד. הגירעון המסחרי העצום גרם גם ללחץ על הדולר, משקיעים פרטיים ביקשו להיפטר ממנו וערכו ירד, וכרגיל במקרה כזה, החלה ציפיה לעליית שערי הריבית. ריבית גבוהה היא אור אדום בשוק המניות, היודע להריח מתי הוא בסכנה של צניחת ערך הנכסים ההוניים כשעולה הריבית.

עליית הריבית מבשרת גם האטה בשוק, המסוגלת לגרום כבר ב־1988 למשבר כלכלי, ומבשרת גם סכנה כי בעלות החוב העולמיות הגדולות – כמדינות דרום אמריקה ופולין – לא יוכלו לפרוע את חובותיהן ויסכנו בכך את יציבותם של כמה מן הבנקים האמריקאיים החשובים.

בסופו של דבר הנפילה בוול סטריט אינה אלא ביטוי נוסף להיחלשותה היחסית של ארה"ב אל מול מדינות מערב אירופה, במיוחד גרמניה, והמזרח הרחוק התעשייתי, במיוחד יפאן. ארה"ב משוועת לשיתוף פעולה עמהן, שיווסת את המשק הגרמני והיפאני לכיוון צמיחה מוגברת שתאפשר רכישה גדולה של יצוא אמריקאי וילחץ כלפי מטה על סיעורי הריבית של הין והמארק. אולם מדינות תעשייתיות אדירות אלה חוששות מפני אינפלציה מוגברת אצלן אם ינקטו צעדים אלה ומעדיפות "יותר גרמניה מאשר יפאן" להניח לשוק לתקן את עצמו. הן גם טוענות כי על האמריקאים לעשות סדר בביתם לפני שהם פונים בטענות לבעלות הברית המדיניות והידידות הכלכליות שלהן – כאן הן מצביעות על הגרעון האדיר השני של ארה"ב, הגרעון התקציבי – וטוענות כי ממשל רייגן בסירובו העיקש להטיל מיסים חדשים ולקצץ בהוצאות הבטחון העצומות, מכשיל כל ניסיון להבריא את הכלכלה האמריקאית.

השבוע המתחיל היום יהיה שבוע מכריע, אומרים רבים מהמשקיפים. המסחר בוול סטריט ותנועתו יקבעו, אם היה כאן תיקון מוגבל של שוק המניות או תחילתו של המשבר, שמפניו חוששים הכל והעשוי להעביר גלים של רעידת אדמה כלכלית בעולם כולו. בינתיים נותנת הדאגה אותותיה בחנויות הספרים: ספר צנוע של כלכלן הדוי, שיצא אל השוק לפני שלושה חודשים המדבר על השתלשלותו העתידית של משבר כלכלי עולמי בסדר גודל של המשבר הגדול של סוף שנות העשרים ותחילת השלושים, מטפס לראש רשימת רבי המכר, מה שמלמד כי בכל זאת, ככל שההפסד כללי המשבר עמוק – תמיד יהיה מי שירוויח משהו.

רובין הוד הוא לא

מאת אמנון אסד

תוספת־היוקר ועדכון מדרגות המס מיטיבים בעיקר עם בעלי ההכנסות הגבוהות. לפי חישובי האוצר מצטיירת תמונה בדיוק הפוכה. הסיבה לראשונה: הסברי האוצר מתבססים על הסדרים רשמיים שאינם קיימים

ביום שישי שעבר טרח משרד האוצר להפיץ בין הכתבים הכלכליים את טבלאות השכר החדשות, שייכנסו לתוקפן בתחילת החודש הבא. השינויים בשכר נובעים משילוב של שלושה גורמים: תשלום תוספת־יוקר, עדכון מדרגות המס ונקודות הזיכוי, ותוספת השכר האחידה שיקבלו עובדי השירות הציבורי בעקבות הסכם השכר החדש.

כידוע, מי שטורח בערב שבת נח בשבת, קל וחומר צדיק. במקרה כזה תהיה מנוחתו שלמה, שכן מלאכתו עתידה להיעשות בידי אחרים. שר האוצר משה נסים יכול היה אתמול לעלעל בניחותא בעיתונים ולראות במו עיניו כיצד נעשית מלאכתו בידי שליחי המצווה מהעיתונות. ידיעות בולטות בישרו, כי לפי חישובי האוצר יגדל שכרם של העובדים במשק גידול משמעותי. וזה לא היה הכל. חישובי האוצר לימדו, כי לא זו בלבד שהשכר יגדל, אלא שהפער בין העשירונים העליונים והתחתונים יצומצם במידה ניכרת. כלומר, נסים לא רק נותן לכולם אלא גם מקפיד על הכלל, שיש לעזור תחילה לשכבות החלשות.

כל זה יכול להיות טוב ויפה אלמלא היתה טבלת השכר שהכין האוצר בלתי־מדוייקת ולפיכך מציגה תמונה מסולפת על מה שעתיד באמת לקרות במשק בתחום השכר. מהטבלה עולה כי שיעור התוספת לשכר הנטו ילך וירד ככל שתגדל ההכנסה, הן במיגזר הפרטי והן בזה הציבורי. במגזר הציבורי תקטן, לפי גירסת האוצר, התוספת לנטו מרמה של שלושה־עשר אחוזים בדרגות השכר הנמוכות עד לרמה של פחות משלושה אחוזים אצל בעלי ההכנסות הגבוהות. במיגזר הפרטי עתידה להירשם, לפי תסריט זה, ירידה מתונה יותר, שתנוע בין שישה אחוזים לשני אחוזים.

במציאות יירשם כבר בתחילת החודש הבא היפוכו המדויק של מצב זה, לפחות בכל מה שנוגע למיגזר הפרטי, המקיף יותר משני שלישים מכלל השכירים במשק. חישובי האוצר מבוססים על ההנחה, שתוספת־יוקר משלמים רק עד תקרה של 1,605 שקלים בחודש. פרט לכך שתקרת השכר מחייבת רשמית רק את תשלומי השכר במיגזר הציבורי, הרי בפועל אין מיישמים אותה, לא לגבי השכירים במיגזר הציבורי ולא לגבי אלה שבמגזר הפרטי. במיגזר הציבורי אין התקרה אפקטיבית, מפני שתוספות שכר שונות, שהן הבסיס להפרשות לפנסיה, נהנות אף הן מהצמדה לתוספת־היוקר, ובכך מעלות את גובה התקרה אל מעבר לחישובי האוצר. תוספות השכר שבהן מדובר הן רבות ומגוונות ואפשר למצוא ביניהן תוספות משמעותיות, כגון למשל שעות נוספות, גמול השתלמות, תוספות כוננות ותוספות ייחודיות שונות. במיגזר הפרטי התמונה מעוותת הרבה יותר. כאן הסדרי תוספת־היוקר תלויים בהחלטת המפעל היחיד ובמקרים רבים אין תקרה כלל ואת תוספת־היוקר משלמים במלואה לכלל העובדים.

במלים פשוטות, טבלאות השכר שפורסמו אתמול ברבים משקפות מצב של הסדרים רשמיים בלבד. המציאות, כאמור, שונה לחלוטין והנהנים מכך יהיו שוב, כמובן, בעלי ההכנסות הגבוהות. כאשר תוספת־היוקר תשולם בשיעור פחות או יותר אחיד לכולם, יגדל שכר הנטו של בעלי ההכנסות הגבוהות בשיעור גבוה יותר מזה של בעלי ההכנסות הנמוכות. מקור השינויים בהתפלגות שכר הנטו נעוץ בשתי סיבות: האחת, שיעור עדכון מדרגות המס ונקודות הזיכוי גבוה יותר משיעור תוספת היוקר, והאחרת, שיטת בניית מדרגות המס בישראל. כתוצאה מכך תגדל התוספת נטו, לפחות במיגזר הפרטי, ככל שתעלה רמת ההכנסה ולא כפי שמנסה להציג האוצר תמונה הפוכה.

אפשר להגיד הכל על שר האוצר, אבל לפחות בשלב זה, רובין הוד הוא לא.

אחרי אולוף פאלמה

מאת טדי פרויס

רבים בשוודיה – אם־כי לא הכל – גורסים כי מדיניות הממשלה בראשות אינגוואר קארלסון הולכת בעקבות מדיניות ראש־הממשלה הקודם שנרצח לפני שנתיים, אך במינון Less of the Same ובאיזון מאוזן יותר

שטוקהולם, אוקטובר 1987

מנהיגים כאריזמטיים מותירים בלכתם חלל ריק במידה זו או אחרת. קשה למצוא שני טיפוסים או שני קרייסקים, להבדיל, ברציפות. ראשית, לא כל יום זוכים בלוטה טנית, מנהיגים גדולים, לטוב ולרע, אינם כניחים לנפוליאון נוסף לצמוח בצילם. לכן, הסתלקות של גדול מחוללת שינוי, אם לא איכותי – כמו במורשת נאצר לסאדאת – אז לפחות כמותי, כמו אחרי טיטו, קרייסקי או בגין, או כפי שהיה ביוון אחרי אנדריאס פאפאנדריאו.

שוודיה היתה לה רק דמות בין־לאומית אחת (אם להוציא את ביורן בורג): אולוף פאלמה שנרצח בפברואר אשתקד. יורשו אינגוואר קארלסון הוא לכל הדעות איש ראוי למשרת ראש הממשלה, אך אינו יורה ג'יצי אש ואינו מתווך בסכסוכים בין־לאומיים כפי שעשה קודמו. האם תנקוט המלכה הסקאנדינאווית מדיניות של Less of the Same, בדומה לסינובאץ שירש את קרייסקי? פייר שורי, מנכ"ל משרד החוץ בשטוקהולם, אומר: "לא, זו אותה מדיניות באותו פרופיל שטבע אולוף" (שהרי אינו היחיד שמוכיר בשמו הפרטי את ראש הממשלה, שהיה מידידיו האישיים. היחסים במימסד השוודי הם בלתי־פורמאליים להפתיע: גם מזכירות פונות אל הממונים כמעט תמיד בשמם הפרטי).

יש התושבים אחרת. בקרב המפלגות האחרות אומרים, שהמדיניות הכוללת אשר לגביה קיים קונסנזוס לאומי – אפילו הקומוניסטים מסכימים לה – נשארה בעינה. עכשיו פשוט מבצעים אותה בפחות אגרסיביות וברוח יותר שקולה. הנייטראליות החיובית־אקטיבית, שלפיה אין שוודיה מסתגרת בתוך עצמה אלא מעורבת בבעיות הגלובאליות שעל סדר היום, נמשכת, רק האיזון נוטה יותר לכיוון ארה"ב. כשביקר ראש הממשלה קארלסון בארה"ב – חידוש כשלעצמו. כי פאלמה לא ביקר שם כראש ממשלה – הוא גינה את הפלישה לאפגניסטאן באותה חריפות שהתייחס לביקוש מימי ניקאראגואה בידי האמריקאים ולהתביכותם ב"קונטראס". האיזון של פאלמה היה "מאוזן" יותר לטובת הסובייטים. בדרום־אפריקה מוקדים הגינויים הזריפים ביותר ושוודיה אינה מאשרת מהוווסו האמריקאי־בריטי, שמנע הטלת סאנקציות כוללות במועצת הבטחון.

כאיזון האיזון נהנית גם ישראל. בזמן שלטונו של פאלמה, ידיד העולם השלישי, היו כמה מההצבעות השוודיות באו"ם רעות מבחינת ישראל. ולא רק בימי משול הליכוד אלא גם בימי גולדה מאיר והממשלת רבין־אלון־פרס. בחוגי הצעירים של המפלגה הסוציאל־דמוקראטית אף קראו להקמת מדינה "חילונית דמוקראטית" (נוסח אש"ף). פאלמה התנגד להצעה ואמר שאינה מעשית (והוא לא אמר שאינה צודקת). אפשר היה אפוא להגדיר את עמדתו כלפינו בעייתית. סמפון פרס סבור שביניהם האחרונים נהג פאלמה בישראל ביתר ידידות (שיחה בפה מלא את הנסיגה בלבנון), אך בשוודיה ובישראל לא הכל משוכנעים בכך. מכל מקום, מנכ"ל משרד החוץ יוסף ביילין, שחזר זה עתה משטוקהולם, מצא שם אווירה אוהדת יותר ואף גרף שבחים על צמצום הקשרים עם דרום־אפריקה.

במפלגת האופוזיציה שוררת אווירה נוהה יותר, מבחינת ישראל, מאשר בחוגים הפוליטיים של מפלגת השלטון. דובר המפלגה הליבראלית לענייני חוץ אינגמר אליאסון (שר העבודה בקואליציה "הבורגנית" של 1976–1982)

(המשך בעמ' 8)

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

רק עד יום שלישי תוכל לתת הוראת פדיון ולקבל עד 117$ על כל 100$ שיש לך במניות ההסדר.

סניפי הבנק יהיו פתוחים היום ברציפות בשעות 8:30-18:00

בנק הפועלים בע"מ

מכתבים למערכת דבר

הגימלאים אינם בני הפקר

ד"ר אבא גפן ושלמה ריאון, המכתירים עצמם כראשי רשימת גימלאים לכנסת הי"ב, תוקפים במכתביהם ל"דבר" (4.10.87) ו"דבר" (11.10.87) ובכוונה דומה ב"הארץ" (29.9.87) ו"מעריב" (4.10.87) בביטויים חריפים את הסתדרות הגימלאים על "התקפלות בלתי מכובדת והונאה של ציבור הגימלאים לאחר החלטת ועדת מומחים וועדת הכנסת על פיצויי שחיקה בשיעור של 26.7% ועתה הסכימו ראשיה שתשלום מיקדמה בשיעור לא פחות מ־10% הסיכום הסופי יאושר על־ידי ועדה משותפת".

אכן, כל אחד מהגימלאים, אפילו בלי תואר של ראש רשימה לכנסת, רשאי לטעון, לבקר ולחלוק על מהלכים והחלטות הסתדרות הגימלאים, בנושא זה או אחר. מדור זה ב"דבר" מלאים בהסברת בעיות הגימלאים על צדדיהן השונים. אך, מן הראוי, לשמור על רמה מסויימת של ויכוח. על שום מה השימוש בלשון בוטה ומוגעת הפוסלת את הכל, כשהמדובר בנושא אחד במסכת הפעולות המרובות של הסתדרות הגימלאים? וככה נאמר: "זוהי השלמה עם הפקרת ההסתדרות והאוצר את הגימלאים על מזבח אינטרסים אחרים", "ניתנו לגימלאים הבטחות בשפע והפרו אותן בציניות לאחר הבחירות", "ההסתדרות דואגת למוסדותיה, מפעליה ובכיריה אבל מפקירה את הגימלאים ובך נותניך ללא הגנה ממשית בממשלה, בכנסת ובהסתדרות", "ציבור הגימלאים לא היה מיוצג במו"מ והם ישבו עם 'אפוטרופסים'" – (שלמה ריאון, "דבר") (ההדגשות שלי – י.ש.).

האומנם זוהי האמת? האם מטרות הסתדרות הגימלאים – הארגון היציג של גימלאי ישראל במדינה, הנאבקים על זכויות הגימלאים ופתרון בעיותיהם משך 15 השנים האחרונות, באמצעות כלי התקשורת, תזכירים, משלחות לגורמים המחליטים, הפגנות וכד' הם "אפוטרופסים"? ("הימצאות בחסותו של מישהו", מילון אבן שושן). היתכן שהפקירו את הגימלאים לכל רוח ואין לזקוף לזכותם כל הישגים? (ראה "ניב הגימלאי" מס' 58, מאי 1986). עקב נושא אחד, חשוב לכדי, שההצלחה לא האירה, אולי, פנים בבת אחת לראשי עסקני הגימלאים, העושים מלאכתם בהתנדבות, לסגנון כזה?

ישראל שיזו
חדרה

מי בחר בו?

מבלי להתייחס לתוכן מכתבו של ד"ר אבא גפן "התקפלות" ("דבר" 4.10.87) הופתעתי מהחתימה שלו כראש רשימת הגימלאים לבחירות לכנסת הי"ב. כגימלאי זה שנים רבות מכיר אני רק בהסתדרות הגימלאים בישראל בראשותו של אוריאל אברהמוביץ כמייצגת הבלעדית של גימלאי ישראל.

מי בחר בד"ר גפן לעמוד בראש רשימת הגימלאים? זה לעג לרש לדמוקרטיה.

מרדכי זילברשטיין
קרית חיים

הסכסוך לא עם מזכ"ל ההסתדרות

ב"דבר" מיום 7.10.87 במדור "אנשים", נאמר שפרס העבודה של ההסתדרות לא חולק בשנה שעברה בגלל מיעוט מועמדים ו"גם עקב סכסוך אישי בין בלוך לבין מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר".

ברצוני לקבוע חד־משמעית כי אין ולא היה כל סכסוך ביני לבין מזכ"ל ההסתדרות שאת עקרונותיו, דרכו ופועלו אני מוקיר ומעריך מאד.

אם כוונת השורה הנ"ל להזכיר דין־ודברים שהיו לי, לפני שנה ומחצה, בעת בחירת המועמד לתפקיד ראש הרשות השיפוטית בהסתדרות על־ידי מועצת ההסתדרות – הרי שאלה לא היו עם הח' קיסר אלא עם הוועדה המכינה של המועצה, והוויכוח היה על נוהל תקין ודמוקרטי של בחירת מועמדים.

יתכן, שזה המקור לטעות שבידיעה הנדונה ובידיעות קודמות באותו נושא, וסברתי שרצוי להעמיד, אחת ולתמיד, דברים על דיוקם.

עוזי בלוך
הרצליה

סופר "דבר" מעיר: הפרטים שהופיעו בידיעה הנ"ל – נבדקו ואומתו.

לא בשל היותם נושרים

למאמרו של הרב ד"ר יהושע קימלמן מאוסטרליה "הנושרים אבודים בתוך יהודים" ("דבר", 16.8.87) אבקש להעיר:

בעיית הנשירה מקרב יהודי ברית־המועצות היא בעיה סבוכה וקשה. בלי לעסוק בה, הייתי מבקש לתקן טעות עובדתית אחת המופיעה במאמר:

ארגון הג'וינט העולמי אינו עוסק בעידוד הנשירה ואינו מוביל את היהודים יוצאי ברית־המועצות לנשירה. עמדתנו ידועה היטב לראשי הסוכנות היהודית אריה דולצין, עקיבא לוינסקי וחיים אהרון. הג'וינט, הקיים זה שבעים ושלוש שנים, פועל להצלת יהודים במצוקה ולסיוע לקהילות נזקקות שבסכנת כליה פיסית או תרבותית. מובן מאליו, כי בשנים האחרונות היו בקטגוריה זו גם יהודים מיוצאי ברית־המועצות שנקלעו למצוקה בארצות אירופה. אולם הג'וינט טיפל בהם כדרך שהוא מטפל בכל יהודי במצוקה, ולא בשל היותם נושרים: הוא דואג לצרכיהם כולל חינוכם היהודי.

יצויין, כי ארגון הג'וינט מוציא בשנים האחרונות כשליש מתקציבו השנתי לפעולות בישראל לקידום ולפיתוח שירותי הרווחה בארץ.

רלף י. גולדמן
המנכ"ל, ג'וינט עולמי,
ניו יורק, ארצות־הברית

עוד על "פסטיבל מוסקבה 57"

ברצוני להעיר שתי הערות למאמרו המאלף של יקותיאל שדה על "פסטיבל מוסקבה 57" שנתפרסם בגליונכם מ־9.10.87.

א) השם הרשמי של המשלחת החלוצית היה "משלחת תנועות הנוער הציוניות־חלוציות ונוער ערבי בישראל" ולא כפי שנכתב.

ב) לא הוזכרה כלל פעילותם החשובה של חברי המשלחת הערבית שהיה לי הכבוד לארגנה ולעמוד בראשה, אשר נמנו עם "תנועת הנוער הערבי חלוצי" מיסודה של מפ"ם, שבמקביל למסע ההסברה והמפגשים המרגשים שקיימו חברי המשלחת עם יהודי ברה"מ הם פעלו בתנאים קשים ביותר, כדי להביא את דברה של ישראל האחרת, שוחרת השלום והאחווה אל אחיהם חברי המשלחות הערביות שהגיעו במאות רבות ובפרט אל חברי המשלחת המצרית הגדולה שבאו שנה לאחר מיבצע סיני עם משקעים מרים נגד ישראל מצד אחד ומצד שני הביעו את הערכתם לכוחות השלום בארץ שיצאו נגד המיבצע האימפריאליסטי הידוע לשימצה.

עלי להדגיש, שפגישותינו עם יהדות ברה"מ השאירו רושם עמוק על חברינו הערבים שראו מקרוב ובצורה מוחשית עד כמה עמוק ומושרש הקשר בין חלקי העם היהודי בעולם.

לטיף דורי
רמת גן

שכנות בין יהודים

בעקבות הידיעה בעיתונכם על "שלושה נערים מהודה נפצעו קשה בתגרה המונית" (1.10) ברצוננו להעמיד דברים על דיוקם:

שניים מתלמידי מדרשיית נעם בפרדס חנה יצאו לביקור אצל קרוביהם במושבה. בדרכם חזרה, הותקפו באורח מילולי ופיסי על־ידי חבורת נערים בני המושבה. התלמידים שהותקפו הזעיקו לעזרה את חבריהם מהמדרשיה ובמקום התפתחה קטטה, שבה הותקפו תלמידי המדרשיה במכשירים חדים על־ידי נערי המושבה. שניים מתלמידינו נפצעו וכן נפצע נער אחד מבין התוקפים.

מאז היווסדה של המדרשיה, בשנת 1945, מושתתת כל שיטתה החינוכית על נתיבות שלום ודרכי נועם. בכל הליכותינו עם קרובים ועם רחוקים הודגשו אהבת ישראל, אחווה ורעות.

ראש הישיבה, הרב יהושע יגל, יחד עם ראש המועצה המקומית, מר שלום ברזילי, נפגשים לצורך השכנת שלום ולהבטחת המשך יחסי השכנות הטובים.

מזכירות מדרשיית נעם
פרדס חנה

מנהיגי ישראל לא עמדו באתגר

במשך שנים רבות היתה השאיפה לשלום אלמנט בסיסי במדיניותן של ממשלות ישראל. ראשי הממשלה, החל בדוד בן־גוריון ואילך, חזרו והדיעו על נכונתם להיפגש עם כל מנהיג ערבי, בכל מקום ובכל זמן. באותה תקופה, היו אלה הערבים שנקטו עמדה סרבנית והשמיעו את ה"לאווים" של חרטום.

ואילו בימינו התהפך הגלגל: מן העולם הערבי נשמעות נעימות חדשות: בז'נווה אמר ראש אש"ף יאסר ערפאת: "אני רוצה לשאת ולתת עם אויבי – עם אלה שבהם לחמתי שנים רבות – כדי להגיע לשלום צודק וכולל". דברים אלה אמר מנהיג אש"ף לא בסתר, כי אם באולם ובו 1,500 איש ומצלמות טלוויזיה מכל העולם. בכך ביטל, למעשה, ערפאת את "האמנה הפלשתינאית" וקרע אותה לגזרים, שהרי אמנה זו אוסרת במפורש על מו"מ עם "האויב הציוני".

יש לציין, בצער וכאב, כי מנהיגי ישראל לא עמדו באתגר. דווקא בשעה, שהשלום דוחק עשוי להתגשם ולפנינו נפתחה סוף סוף הדרך לשלום, דווקא בשעה זאת בוחרו יצחק שמיר ושמעון פרס להתבצר בעמדותיהם הנוקשות ולדחות את ידו המושטת של מנהיג העם הפלשתינאי. יש לקוות, כי כמיהת העם בישראל לשלום תגבר על עקשנותם של מנהיגינו, ותובילנו אל קץ שפיכות הדמים, אל שלום־אמת עם שכנינו הערבים והפלשתינים.

מאיה סרטנברג
גבעת שמואל

הרשות מחוקקת והרשות מוחקת

כל אחד יודע לאיזה אבסורדים (אסונות) הגענו בגלל חוק הריבית הרצחנית. אדם שלקח הלוואה לפני שנתיים ומעלה אינו מסוגל לעולם לשלם את הקרן, ולעולם ימשיך לשלם את הריבית: דוגמאות לא חסרות. די לציין את אשר שמענו באחרונה ברדיו, שמשק אשר חייב חצי מיליון ש"ח, משלם מיליון ש"ח ריבית בשנה.

הממשלה מימין ומשמאל אחראית למצב קטסטרופלי זה. מדוע שלא יבטלו חוק דרקוני זה?! כמו שכפו עלינו את העוולה הזאת, כך צריך לשחרר אותנו מצרה זו. ובמהרה: הרשות המחוקקת – היא גם הרשות המוחקת!

צבי אורדי
כפר בלום

דבר – לפני 60 שנה

הדוקטור סמואל מועמד לפרלמנט

לונדון. הסטודנטים הליבראלים של האוניברסיטה בגלאזגו החליטו להעמיד לבחירות הקרובות של ריקטור הכבוד של האוניברסיטה את סיר הרברט סמואל, כתום זמנו של סיר אוסטין צ'מברלין. כמו כן מודיעים כי סמואל יהיה מועמד לפרלמנט בבחירות הכלליות הבאות.

מודעה

שינים יפות – תמיד צחוקות: משחת השינים "קולגט" אינה שורטת את השינים, אלא רוחצת אותן בעדינות ובאופן מוחלט. הגיר הדק והרך שבמשחה מרחיק את הפירורים מתוך השינים מבלי לגרד את הזגוגית. אחרי השמוש נשאר הפה רענן ונקי.

לפני 40 שנה

הישוב בגליל דרוך ואיתן

המתישבים היהודים בגליל העליון דרוכים, אך שלוים ובוטחים, נוכח האיומים המנסרים בחלל ארצנו על פלישה ערבית צבאית ונוכח עוברת ריכוז חיילים סוריים, מצוידים בנשק ממוכן, לאורך הגבול הצפוני. הישובים ממשיכים בעבודתם ומתכוננים לזריעת חורף כרגיל.

זריקות חיסון מפני חולירע לכל תושבי הארץ

"כל אוכלוסי הארץ יקבלו זריקות מונעות חולירע" – הודיע מ"מ מנהל מחלקת הבריאות הממשלתית במסיבת עתונאים בירושלים. כדאי הוא אמצעי זה מבצע, אף כי שלא היה שום מקרה חולירע בארץ, מפני שהמצב במצרים הוא כזה שחלק מהאוכלוסים יכולים להיחשב כציבור נגוע ולכן יש לראות את א"י כאזור נתון בסכנה חמורה של הידבקות.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

משמעות מיוחדת

שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ ערך אתמול בקור קצר אצל ראש עיריית ירושלים טדי קולק. בשיחה, שהתקיימה בלשכת ראש העיר בבנין העיריה, הסביר קולק לאורחו על בעיותיה הבי־יהודיות של העיר. שולץ גילה ענין במתרחש בהר הבית וניכר כי הוא מעודכן במהומות האחרונות שהיו שם. ראש העיר טדי קולק העריך בתום הביקור כי לעובדה ששר החוץ של ארה"ב מבקר בבנין עיריית ירושלים יש משמעות מיוחדת "בתקופה ששמיר, מסרב לבוא לכאן ולא ברור מה יהיה עם ז'אק שירק, העובדה ששולץ מבקר כאן יש לה משמעות. "זה אמנם לא משנה את מדיניותם שהיא בעד ירושלים מאוחדת שאופיה ייקבע בעתיד במו"מ".

★

שלא כמתוכנן הגיע אתמול מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ לפגישה עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק בלוויית מ"מ שר החוץ שמעון פרס. הסתבר כי פרס ליווה את שולץ בבקרו במכון ויצמן וכשהסתיים הביקור הציע שולץ טרמפ לפרס עד ירושלים. פרס השתתף יחד עם שולץ בטקס קבלת הפנים הקצר שנערך לשולץ בכניסה לעיריית ירושלים ומשעלה שולץ ללשכתו של קולק עזב פרס את המקום ושב למשרד החוץ.

ג'ורג' פ. שולץ מקבל מידי רקטור אוניברסיטת ת"א פרופ' יהודה בן שאול את מגילת הכבוד המציינת הקמת קרן הנקראת על שמו "על תרומתו הגדולה למחקר בכלכלה ולהוראתה, על מאמציו הבלתי נלאים לשלום בעולם ובאיזור, לדמוקרטיה ולזכויות האדם, ועל תפקידו העקבי כידיד נאמן של ישראל בבירת ארה"ב". הקרן מיועדת לתלמידי מחקר בכלכלה, מדע המדינה ומנהל עסקים. בביקורו באוניברסיטת ת"א ערך פרופ' שולץ דיון אקדמי עם סטודנטים ותיקני הפקולטות. לדבריו, חשובה עתודה של אנשי מקצוע בעלי הכשרה טובה בתחומים אלו כך שיוכלו גם לעזור בהחלטות מדיניות. פרופ' שולץ תרם בעצמו עשרת אלפים דולר לקרן לכבודו. צילם: אסף שילה / ישראל סאן בע"מ

לא מאוחר מדי

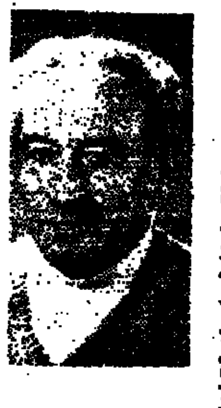

זה עתה הופיעו בעברית זכרונות של מכס מנהיימר, יליד צ'כיה ופליט שואה שעבר את טרזינשטאט, אושוויץ, וארשה ודכאו. יומנו תורגם לעברית על־ידי נאוה שאן והופיע בהוצאת "מורשת", (בית עדות על שם מרדכי אנילביץ'). מכס מנהיימר (בתמונה) הוא גם צייר חובב, החותם בשם בן יעקב. במוזיאון דכאו יש תערוכת קבע של ציוריו. עדויות של מנהיימר על מחנות הריכוז וההשמדה נמסרו עוד לפני יותר משלושים שנה בפרנקפורט, והן שמורות ב"ספריית וינר" ובארכיון "יד ושם". אולם הזכרונות שבספרון החדש, גם אם הם נוגעים לאותן הסוגיות, נכתבו בנפרד בכותרת "יומן מאוחר".

לא שוכחים

מבצע ההצלה של 7000 יהודי דנמרק באוקטובר 1943 יצויין כמו בכל שנה בעצרת חגיגית של ידידי דנמרק בישראל, שתתקיים השנה בגבעתיים. לעצרת שתתקיים ביום ד' הגיעה במיוחד מימי יעקובסן, חברת ממשלת דנמרק מטעם מפלגת המרכז הדמוקרטי. כן ינאמו בעצרת ראש עיריית גבעתיים יצחק ירון, יו"ר ידידי דנמרק ושגרירת ישראל לשעבר אסתר הרליץ ונציג שגרירות שבדיה בארץ שקלטה את היהודים הדאניים.

כוכב בשם קורצ'אק

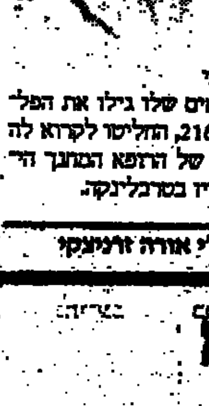

המכון לאסטרונומיה בברה"מ החליט לקרוא לכוכב חדש שנתגלה לא מכבר בשם "קורצ'אקה" ובכך לכבד את זכרו של המחבר היהודי יאנוש קורצ'אק בתמונה שסירב לעזוב את תלמידיו והלך יחד עימם למשרפות בטרבלינקה. בתעודה רשמית, המאשרת את קריאת הכוכב ע"ש קורצ'אק ואשר הובאה השבוע ארצה על ידי בנימין אנוליק, מזכ"ל בית לוחמי הגיטאות נאמר, כי בברה"מ, שהאסטרופיזיקאים שלו גילו את הפלאנטה הקטנה שמספרה 2163, החליטו לקרוא לה בשם "קורצ'אקה", לזכרו של הרופא המחנך היהודי שהושמד עם תלמידיו בטרבלינקה.

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

בית בנעמ"ת

מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי שיגרה מכתב לאידה נודל בו היא מודה לה על נכונותה העקרונית לקחת חלק במאבק על שוויון זכויות של נשים בישראל. במכתבה כותבת לובלסקי כי מי שהצליחה בצורה כה מופלאה במאבקה לפתיחת מסך הברזל הסובייטי תוכל לתרום ללא ספק להגדרת שוויון הזכויות של נשים בישראל. "אנו זקוקות לנשים כמוך שתתייצבנה לצדנו במאבק הארוך והממושך להבטחת מעמדה של האשה העובדת בחברה הישראלית", כותבת מאשה לובלסקי לאידה נודל. מזכ"ל נעמ"ת מזכירה במכתבה גם את הסיוע שהגישה תנועתה לאחותה של אידה נודל אילנה פרידמן במאבק לשחרורה של אידה. לובלסקי מבטיחה לאידה נודל כי תוכל לראות בנעמ"ת בית ולהסתייע בתנועה בדומה לאחותה שהיא עובדת תנועת נעמ"ת.

שני כובעים

דווקא בהתחדש מושב הכנסת תבלוט העדרותו של יו"ר סיעת "העבודה", ח"כ רפי אדרי (בתמונה). אדרי לא מתבטל אלא נאבק למען מפלגתו בקרב החוגים הציוניים בצרפת, לקראת הבחירות לקונגרס הציוני. במוצאי שבת הייתה לו הרצאה במרסיי ואמש בפאריס. יצויין, שהליכוד משגר לצרפת, לאותה מטרה, שרים: השר אריאל שרון, עשה בצרפת לפני החגים ובימים אלה יגיע לשם דוד לוי, וכבר בא גם משה ארנס (השר לשעבר). בצרפת תפקד אדרי בכובעו הפוליטי ולפני שובו לארץ יחבוש גם את כובעו העיסקי, כיו"ר "שכון עובדים", וישתתף בכינוס ארגון הבניה העולמי בהונגריה.

שאיפה

מועצה ציבורית בראשותו של יו"ר הכנסת שלמה הלל (בתמונה) של תנועת "המגשימים" עומדת לקיים השבוע את ישיבתה הראשונה במישכן הכנסת. התנועה היא "גג" חדש ל־13 תנועות נוער ולחמש תנועות עליה. מטרתה לפעול להגברת העליה כמצב שאותו מגדיר שלמה הלל כ"שפל מכאיב שלא ידענו כמותו בעבר". יו"ר התנועה החדשה, אברהם דובדבני שואף ל"חצי מיליון עולים עד לשנים הראשונות של שנות האלפיים..."

גלים בספרות

בטאון חדש לספרות, חברה ותרבות בשם "גלים" יצא בימים אלה לאור ע"י מועצת פועלי חיפה המחלקה לתרבות ולחינוך בה, בשיתוף עם אגודת שוחרי הספרות בחיפה והצפון. בגליון הראשון של "גלים" משתתפים: שמעון פרס, סול בלו, א.ב. יהושע, ש.שלום, אמנון שמוש, אנטון שמאס, דר' עדה אהרוני, מחמוד עבאסי ואחרים. הערב ייערך ב"ביתנו" בחיפה מפגש חגיגי של יוצרים ושוחרי ספרות לציון הופעת הגליון הראשון של כתב עת.

★

שני שירים של הסופרת והמשוררת עדה אהרוני, יו"ר אגודת שוחרי הספרות בחיפה והצפון נכללו באנטולוגיה לשירה של הוצאות הספרות "גלסון" בקנדה ו"פינגווינג" באנגליה, וייכללו בחומר לימודי בבתי הספר התיכוניים של המדינות הללו.

אריאלה ראובני

מצוקת רבנים

זוגות נישאים או, להבדיל, בני משפחות נפטרים ותושבים בצפת הנזקקים בימים אלה לשירותיהם של רבני העיר, יצטרכו להיעזר בשירותיהם של רבנים "שכירים" מערים וישובים שכנים לאחר שמסוף השבוע נותרה עיר המקובלים ללא רבנים ראשיים. רבה הספרדי של צפת, הרב דוד דיין ז"ל, נפטר ערב שמחת תורה לאחר מחלה קשה ובסוף השבוע נכנס עמיתו, הרב האשכנזי של צפת, הרב שמחה קפלן, לניתוח דחוף בבית החולים בעיר. מוסדות הדת בעיר לא דאגו, מן הסתם, למחליפי חירום וכך, למרות שבצפת מתגוררים עשרות רבנים מכובדים ויש בה שפע של חצרות חסידים העיר הפכת ל"בני ברק של הגליל", כפי שמגדירים אותה רבים, אין היא יכולה לספק כעת את שירותיהם של הרבנים הראשיים.

שמעון ויים

התנ"ך ומשתה בלשאצר

בולים

מאת אריה לינדנבאום

סדרת בולים מעניינת צפויה בנובמבר בדואר של דרום אפריקה. ב־19 בחודש יופיעו שם ארבעה בולים שהוקדשו לתנ"ך. אחד מארבעת בולי הסדרה מראה את תרגומי התנ"ך באפריקה, ומציין שיש שם לא פחות מ־111 תרגומים. הבול מראה 75 כותרות ספר של המלה תנ"ך.

בול אחר בסדרה מראה את משתה בלשאצר על־פי רמברנדט, שצייר מאות יצירות עם מוטיבים תנ"כיים. משתה בלשאצר צוייר בשנת 1635 ומתאר את החזון מספר דניאל. היצירה נמצאת בגלריה הלאומית בלונדון והותרה העתקתה לבול הזה.

בול אחר מראה את המלה "יהוה" בשתי השפות התנ"כיות ביותר: עברית ויוונית. המלה "אלוהים" המופיעה בתנ"ך כ־230 פעם, ובברית החדשה כ־50 פעם הועתקה כאמור ביוונית ובעברית ומהווה הציור המרכזי של הבול בערך נקוב של 25 סנט.

יצירה נוספת של רמברנדט – מתתיהו והמלאך, על־פי הברית החדשה, מופיעה בבול הרביעי של הסדרה. יצירה זו צויירה בידי רמברנדט בשנת 1661, כשצייר את סדרת "השליחים". פני המלאך הם, לדברי יודעי דבר, פני בנו של רמברנדט, טיטוס. היצירה נמצאת בלובר. אגב, מוטיבים תנ"כיים מצויים אצל רמברנדט ב־145 תמונות, 70 רישומים ו־575 תחריטים. מעטפת היום הראשון של בולי התנ"ך של דרום אפריקה מבוססת על המשפט "התנ"ך – לעולם ולכל אחד", באיור מיוחד. הבולים יופיעו ביוזמת אגודת התנ"ך של דרום אפריקה.

התנ"ך הראשון הודפס בדרום אפריקה רק ב־1857 על־פי תרגום של רוברט מופאט.

סוכנויות דואר חדשות

המינהל האזרחי ביהודה ושומרון הודיע על פתיחת סוכנויות דואר חדשות בערים ובכפרים ערביים שם. החודש ייפתחו שמונה, בהן רוב השירותים של הדואר וכמובן חותמות דואר שיעניינו את האספנים:

12.10.87 – ברמאללה, ליד משרד התחבורה; 12.10.87 – ברמאללה ליד משרד הפנים; 13.10.87 – אל־ח'אדר, נפת בית לחם; 13.10.87 – בית פג'אר, נפת בית לחם; 18.10.87 – טול כרם, ליד משרד התחבורה; 18.10.87 – טול כרם, ליד המושל הצבאי; 20.10.87 – ג'נין, ליד משרד התחבורה; 20.10.87 – כפר אל ענבדה, נפת ג'נין.

גליון מזכרת לחוקרי א"י

בנובמבר צפויה הנפקה מעניינת של ארבעה בולים וגליון מזכרת שהוקדשו לכמה חוקרי א"י בשנים שונות. שלושה בולים, שהם חלק מתוך גליון המזכרת שעוצב על ידי א. גלזר, הוקדשו למסעות חוקרים בא"י במאה הי"9, ובמיוחד לארבעת החוקרים החשובים:

קריסטופר קוסטיגאן מאירלנד, שבשנת 1835 הביא את סירתו לגליל עכו ומשם הובילה ביבשה לטבריה. שמונה ימים סייר בסירתו על־פני ים המלח (העבירה על־גבי סוס מבית שאן לירדן). חום קשה אילצו לשוב ביחד עם עוזרו המאלטזי לצפון ים המלח, כשהם צמאים עד שתיית מים. המאלטזי נשאר בידיהו וקוסטיגאן נשאר קודח על שפת הים. הוא הועבר לירושלים ושם מת ונקבר בהר ציון.

בשנת 1847 הגיע ארצה סגן בריטי בשם תומאס הווארד מולינה, שבא לחקור את הירדן ואת עומקו של ים המלח. גורלו היה כגורל קודמו. הגיע לעכו עם שלושה חברים בריטים ובעזרת גמלים העביר את סירתו לטבריה. הוא ניסה להיאבק באשדי הירדן. לאחר תלאות רבות ומאבק עם בדווים עויינים הגיעו לים המלח, שטו במשך שתי יממות. אולם מולינה נתקף בקדחת ומת באניה בדרך לביירות.

השלישי היה ויליאם פרנסיס לינץ', סגן מחיל הים האמריקאי. הוא בא עם שתי סירות – אחת מברזל ואחת מנחושת ויחד עם 13 אנשים ירדו בחוף בחיפה וצרפו אליהם ארבעה אנשים. את הסירות הובילו בעזרת גמלים דרך הגליל לטבריה ובמסע משולב של קבוצות סיור ביבשה והסירות בנהר, הגיעו לים המלח. משלחתו של לינץ' הצליחה להכין מפות של נהר הירדן ושל ים המלח.

ננעלה תערוכת הבולים בעפולה

לעפולה היתה הזכות לקיים תערוכת בולים אזורית, שהתקיימה במרכז הקהילתי החדש על שם גרוס, בשיכון עובדים (4–14 באוקטובר 1987). במקום פועל סניף דואר מיוחד והוטבעה חותמת מיוחדת לתערוכה.

הרביעי היה הסקוטי ג'והן מקגרגור, שסייר בשנים 1868/9 בתעלת סואץ, בנהרי הצילום בנהרות דמשק, בבקורות הירדן, באגם החולה, בים כנרת ואפילו בנחל קישון. הוא סייר בשוטית כי רק היא יכלה להדור לנבכי הביצות הגועש. בעמק החולה הוא נשבה בידי בדווים וניצל הודות לתושייתו. מקגרגור התקין מפת של ימת החולה וים כנרת. השוטית שלו "רוב רוי" נתגלתה לא מזמן בבריטניה והובאה למוזיאון א"י בתל אביב.

גליון המזכרת והבולים שבו מראים את מפת עמק הירדן מן הכנרת ועד ים המלח ומזכירים שמות ארבעת החוקרים. הבולים בערכים של 40, 50, ו־80 אגורות ואולם גליון המזכרת שהוקדש לתערוכת "עצמאות 40" יימכר ב־2.5 שקל. עם הופעת הבולים ב־24 בנובמבר, יופץ עלון מיוחד שחובר ע"י רחבעם זאבי.

50 לקהילה במיאמי

★ ב־20.10.87 ייפתח באור עקיבא סניף דואר מיוחד לרגל מלאות 50 שנה לקהילה היהודית במיאמי שבארצות הברית. במקום תוטבע חותמת מיוחדת.

★ ב־23.10.87 ייפתח באולם רוכינא בהבימה סניף דואר מיוחד ותוטבע חותמת למלאות 70 לתיאטרון הלאומי הבימה.

★ ב־23.10.87 תוכנס לשימוש בסניף הדואר במקוה ישראל חותמת מיוחדת לרגל תערוכת הבולים "הפציה 87" בדנמארק.

★ ב־25.10.87 ייפתח סניף דואר מיוחד בביה"כ "מקס פיין" ותוטבע חותמת מיוחדת למלאות 60 שנה לרשת עמל.

אחרי אולוף

(המשך מעמ' 1)

מסביר, כי מפלגתו רואה באש"ף נציג, אך לא הנציג של הפלשתינאים. אם יושג הסדר ישראלי־ערבי ללא אש"ף הם "יקנו" אותו, אלא שאין הם מאמינים כי ללא אש"ף זה ילך. הם, כמו המפלגה השמרנית ("המתונה" כפי שהיא מכנה את עצמה), יתייחסו בפחות סלחנות כלפי רודנויות שמאלניות ובלתי־מזדהות וייאבקו נגדן, כפי שיאבקו נגד צ'ילה או דרום־קוריאה. לדעת אליאסון, וכן אישים במפלגה השמרנית ובמפלגת המרכז, אכן עושה ראש הממשלה קארלסון Less of the Same, והדבר לברכה לשוודיה כולה וגם לסוציאל־דמוקראטים. אל פאלמה חייבים היו הכל להתייחס, לטוב או לרע: הוא לא הניח לאיש להישאר נייטראלי כלפיו. זה הקשה עליהם את העיסקאות וההידברויות אד־הוק עם הסוציאל־דמוקראטים. עם קארלסון אפשר למצוא מודוס־ויוונדי. לבד מזאת, בקרב הס"ד מתעוררת ההכרה, כי גם ברה"מ עושה פעולות דיכוי אימפריאליסטיות (אפגניסטאן) וכי גם עם ארה"ב יש לקיים יחסים טובים, לא רק עם וייטנאם (שורי: "הכלים. אולוף אהב את ארה"ב והעריך אותה"). אשר לסיוע חוץ בהיקף של 10 מיליארד כתרים שוודיים (כ־1.5 מיליארד דולאר), מפלגות האופוזיציה מוכנות אפילו להגדילו (שוודיה היא מהנדיבות בעולם: אחוז אחד מהתוצר שלה היא מקדישה לסיוע חוץ), בתנאי שיינתן לארגונים בין־לאומיים (הבנק העולמי, קרנות בין־לאומיות וכו') יותר מאשר לממשלות, שלא תמיד יודעות מה לעשות בכסף. "הבורגנים" אינם קמצנים יותר מהסוציאליסטים.

מחלוקת־דבת הסכמה שוררת לגבי יחסי שוודיה והקהילה האירופית. הדעות נחלקות בין הגורסים שאין צורך בשינוי (בעיקר בקרב הס"ד) לבין הגורסים חברות מלאה (בקרב אנשי העסקים, בעיקר היצואנים). עמדת הממשלה היא כי הקהילה, שצפויה להיות ענק בעל 12 חברים, היא גוף חשוב, שיש להתקרב אליו אבל רק במידה שלא תפגום בנייטראליות השוודית, המקודשת על כל החוגים והמפלגות. בשאר המפלגות ההסתייגות מתונה יותר. המפלגה השמרנית, למשל, מוכנה להצטרף להסכם המוניטארי האירופי, הקובע קשר בין המטבעות של חברות הקהילה. השמרנים מטעימים גם את הצורך בהידוק הקשרים התרבותיים כדי שתלמידים, סטודנטים והלכירוות מפרותיים ואמנותיים ישבו ביתר עוצמה לתוך שוודיה הרחוקה. אותם תעשיינים המוכנים להצטרף לקהילה כחברות מלאה מזכירים את שכנתם נורווגיה. ב־1972, על סף ההצטרפות לקהילה, פסק משאל־עם נגד החברות, אבל כיום מהרהרים באוסלו אם היה זה מן החכמה להישאר בחוץ.

אם נורווגיה תשנה את החלטתה, יגבר הלחץ בסטוקהולם ללכת לבריסל. מה עוד שמדינות נייטראליות נוספות חושבות על כך. בווינה ובהלסינקי מחשבים חשבונות אם איזור הסחר החופשי (אפט"א), שהן חברות בו, דיו להבטיח זרימה חופשית של סחורות, של הון ושל כוח עבודה, כמו אלה שזורמים בין 12 חברות הקהילה. ידי אוסטריה ופינלנד כבולות בהסכמים (הראשונה בהסכם הנייטראליות שלה מ־1955 והשניה בהסכמיה עם ברה"מ משנות ה־40) והן אינן יכולות להצטרף לקהילה שמוסקווה רואה בה גורם לא־ידידותי. אולם עם ההפשרה המסתמנת בין מעצמות־העל ייתכן שישתנו התנאים. ההפשרה תרופף את הקשרים של הקהילה עם וושינגטון (ושל מדינות המזרח עם מוסקווה) ולחברות לא תהיה אותה משמעות (צבאית) שיש לה כיום. לשוודיה אין הסכמים הכובלים את ריבונותה ויש בה מיעוט, לפי שעה מיעוט מבוטל, החושב שאם הנייטראליות האחרות ירכשו כרטיס חבר בקהילה, יהא גם על שוודיה לעשות כן.

(מאמר ראשון בסדרה)

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה
על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6372 חלקה 33 ברח' אמסטרדם. לפי הבניה המותר החלקה הנ"ל נמצאת באזור חקלאי. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים מגרש חניה ושימוש חורג למשך 3 שנים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פקסימיליה
MURATA
מורטה
מהירה ביותר!
מצגים מקבוצת כלל
03-5463714

חוזרים לעתונות טובה
דבר

בנמל המבורג

יום במאבקם של עולי אניות המעפילים להגיע לארצם

מאת רחל אדיב

רחל אדיב נשלחה לאחר מלחמת העולם השניה לגרמניה, מטעם ההגנה וההסתדרות היהודית, כדי לסייע בטיפול בשארית הפליטה ובהעלאתה ארצה. היא ישבה בפרנקפורט ושם קישרה בין שלטונות הכיבוש האמריקאיים לבין המוסד לעליה ב' תוך קיומה קשר עם הרשויות הצרפתיות והבריטיות ודאגה לחלוקת הסרטיפיקטים הזעומים שסופקו מדינות אלה.

היינו כמה חברים בדרך להמבורג. בקוצר רוח עקבנו אחר הכביש השומם. בברגן בלזן עבר עלינו ליל־שימורים מלא סיוטים, לאחר שכל מאמצינו לבוא במגע עם העולים עלו בתוהו. החשוב ביותר, הגורלי, היה להודיע לעולים בשלוש האניות, כי אנו אתם בהתנגדותם לרדת בנמל המבורג. הבריטים, ברצונם למנוע התנגשות דמים ו"הצגה" לעיני העולם כולו (מאות עתונאים התאספו בהמבורג), בישרו לאנשים המדוכדכים בלאר־הכי, כי "הסוכנות היהודית מצווה עליהם לרדת בשקט ובסדר".

הדבר נודע לנו באורח פלא באמצע הלילה. סמל בריטי הופיע פתאום בדירת השליחים בברגן בלזן. תדהמתנו היתה כה גדולה ששתקנו. הוא היה הראשון שהתחיל לדבר: "אני יהודי. באתי לעזור. הם אמרו ליהודים באניות לא להתנגד. זה רצונה של הסוכנות. מה עלי לעשות ואעשה". – "מי אתה?" שאלתי. ללא שהייה: "שמע ישראל..." בקול צלול ובהתרגשות בעמידת דום נוקשה. "אני חוזר לשם מיד. אמצא דרך למסור דברכם".

נתפזרו דמדומי לילה והשמש זרחה. המבורג הענקית על שלדי חורבותיה. רבצה עטופת ערפל דשן. חששנו למשמרות מוגברים של שוטרים צבאיים בריטים או שוטרים גרמנים; אך לא היה כל סימן של מתיחות מיוחדת בכל רחובי העיר. הכל התנהל כשורה: הגשרים עטורי מגדלים עתיקים המו מכלי־רכב שתים והמוני אדם בלבוש בלוי נהרו לעבודתם. השעה היתה שש בבוקר וכשבע עמדו להתחיל בהורדת האנשים מהאניות. מתיחותנו הלכה וגברה. בקושי התקדמנו דרך הרחובות ההרוסים: יער של ברזל, עריימות אבנים ובורות עמוקים. האניות עגנו במזח ברוחק, בפינה הנידחת ביותר של הנמל העצום וההרוס. העתונאים הגיעו לשם בעצם שעת הורדת העולים. (כרגיל, הקדימו הבריטים בפעולה מתוך כוונה להטעות את הקהל.

הפעם לא היה צורך להפעיל את הדמיון כהבנת "ססרידס" למערכות העתונים. הכל היה מוכן: הכאת ילדים, סחיבת נשים בשערות, דחישת זקנים בקתות רובים, נגינת ג'ז בשעת ההורדה ואפילו הערת קצין בריטי שהשמיעה בקול רם: "A jolly good show".

את העתונאים אספו לתוך מכלאות לפי הסוגים של ארץ־מוצאם; האנגלים נשארו חפשים בשורה הראשונה. עתונאי הולנדי התעלף. כמה עתונאים אמריקנים צעקו: "סטופ איט! סטופ איט". המפקד הבריטי התרה בהם להפסיק מיד את הבעת רגשי המחאה, ואם לא – יסלקו מהם את הרשיונות.

קודרים ומדוכאים חזרו העתונאים למלון "ארבע העונות" בהמבורג. היתה שעת צהריים, אך איש כמעט מהנוכחים לא ניגש לשולחנות הערוכים. חיוורים ועייפים, כשעיניהם אדומות ומיואשות, ישבו עתונאי העולם (פרט לבריטים) – ושתקו. עד לרגע האחרון לא האמינו, כי אמנם יעזו הבריטים לבצע את פשעם.

חזרנו לברגן. הוחלט בינינו לבין נציגי שארית הפליטה על הפגנה בהמבורג. הלילה עבר בהכנות קדחתניות. לא היה זה מן הדברים הקלים להסיע להמבורג מאות אנשים שנתרכזו בברגן בלזן ...חת... שונים, מבלי שירגישו השלטונות בתנועה מיוחדת בכניסה לעיר. הפקודה היתה: הפגנה ללא התנגשות. יצאנו שוב עם שחר לפני השיירה, להבטיח את הדרך ולהיוודע במוקדם על גורל שתי האניות הנותרות.

במועדון העתונות, שהבריטים הקימו במיוחד לנוחות העתונאים הזרים לקריאת "ההצגה הגדולה", התפרסם בילוטין בכל רבע שעה על מהלך הפעולות. למרות השעה המוקדמת, רחשו אולמות המועדון קהל עתונאים רב.

"עולי האניה השניה עזבוה בסדר למופת. המפקד הבריטי מודה לאחראים באניה". ההודעה היתה קצרה וברורה למדי. מה פשר הדבר? הייתכן? אנו שתקנו, כי ידענו... אך מיד באה התשובה כמובנת מאליה: גם בפי העתונאים הזרים, נלחשת מאוזן לאוזן, בהתפעלות, בהערצה. הכתב של "ניו־יורק טיימס" נאבק עם המלה "מעפילים" שאינו מבין פשרה. חברנו – העתונאי מויש פרלמן מהלך מקבוצה לקבוצה – מקשיב ומסביר. החלו לסרטר מכונות הכתיבה בעוז בכל פינות האולם: על שולחנות, על הרצפה, סתם על הברכיים, על ארגזי חלונות. ראינו את התגובה המסתמנת ברור לפי ברק בעיניים, בתנועות הנמרצות. אכן, היתה זו הרגשה מעודדת – העולם איתנו. הם כאן יודעים: עוד מעט תופצץ האניה. כל העולם ידע מיד: היהודים לא נכנעו. הציפיה גברה מרגע לרגע. ושוב חלפו שעות והדבר לא אירע. היינו מאוכזבים ומדוכאים. בינתיים הגיעתנו הידיעה, כי החלו בהורדת האנשים מן האניה השלישית מבלי שהודיעו על כך מראש.

בן־רגע נתרוקנו האולמות, העתונאים מיהרו לנמל. היה ידוע, כי באניה זו מרוכז רוב רובו של הנוער וההתנגדות תהיה קשה. אך הבריטים, לאחר הירידה השקטה מן האניה השניה, לא פיללו כי שוב תבוא התנגדות פעילה. שעות במשך המאבק, החיילים התאכזרו יותר ויותר. ורק שוטר גרמני שעמד מן הצד העיד בלעג: "זה – משחק ילדים".

בשעות הצהריים התקיימה ההפגנה. כשבע־מאות איש הצליחו להגיע לשער הנמל ללא תקלות, אם כי בדרך חזרה ארבה להם משטרה גרמנית וחיילים בריטים. עתונאי־חוץ הפגינו יותר איתנו את רגשי איבתם וזעמם – צילמו למען יראה העולם כיצד שוטרים גרמנים, בעזרת הבריטים, תוקפים הפגנת יהודים – שארית הפליטה בחוצות המבורג.

העולים נשלחו ברכבות ישר מן הנמל אל המחנות. נסענו בעקבותיהם. לא היינו בטוחים כי נצליח לראות את פניהם. המבואות לשני המחנות באזור ליבק היו חסומים על־ידי צבא בריטי בתגבור מלא; בדרכים עקלקלות הצלחנו להגיע למסילה שם עמדה הרכבת עם העולים. ולפתע ראינו אותם – פצועים, חיוורים, מבט נוקשה בפניהם למרות החולשה ותשישות גמורה לאחר הקרב הקשה. רובם היו אנשים צעירים נערים. גם הם ראו אותנו. נפנפנו להם מרחוק, קראנו "שלום!" לא יכולנו לדבר עוד. דמעות. חנק וחוסר אונים. נער הכיר את מדריכו העומד איתנו וקרא: "אליעזר, הם הכו אותנו הרבה..." ואליעזר ענה בקול צלול כשהוא מנסה להעלות חיוך רפה, מעל לראשי החיילים הזומשים, בנוכחות עשרות גרמנים הצופים בזרועות שלובות במחזה: "שלמה'לה, אין דבר... יהיה בסדר. אנחנו אתכם!" החייל שעמד בקרבתנו התאושש לפתע והבין שעליו לאסור את השיחה וציוה עלינו לעזוב מיד את המקום. מישהו מאיתנו קרא אליו בבוז: "האינך מתבייש לעשות עבודה שפלה זו?" – הוא הסמיק וכבש פניו בקרקע. צעיר היה.

בדרך חזרה לא דיברנו בינינו. הרגיז חוסר האונים. קפואים כלאחר אסון. בדרך עצרה אותנו מכונית שעברה על פנינו. אשה וגבר קפצו מתוכה וללא הקדמות אמרו: "אנחנו זקוקים לידיעות, אתם מכירים אותם?" האשה הפעילה מיד את המצלמה והגבר עמד מוכן עם פנקס ביד. "זה, זה... אחינו הם", עינינו קצרות והמשכנו בדרכנו בהשאירנו את זוג העתונאים נבוכים באמצע הכביש.

הניה בבוסתן היהודי

מאת יצחק רועה,
אוטווה, קנדה

באוטווה, קנדה, פגשתי את הניה. אהבת יהודים אובססיבית. פולניה. היא פולניה למרות העובדה, השולית לגביה, שנולדה במונטריאל. זה שהיא עוזרת פרלמנטרית באחת מסיעות בית־המחוקקים כאן, גם זה שולי. גם זה שהאנגלית והצרפתית שלה מושלמות. בבית היא מדברת פולנית. שלושת הילדים עונים לה בפולנית. שמותיהם אינם מצלצלים אנגלית קנדית ולא צרפתית קנדית. השמות באים מבית פולני טוב, וקשים כפי דוברי אנגלית. סיתאמצו. מה, אנחנו לא מתאמצים לדבר אנגלית וצרפתית?

המאמץ העיקרי במשפחה עכשיו הוא למצוא סוכנת בית פולניה־של־ממש. מחכים למישהי שמכירים מפולין, והיא עומדת להגיע משם עוד שבוע שבועיים. אנגלית איננה יודעת, אבל בשביל מה. פולנית היא יודעת, וזה מה שחשוב בשביל הילדים, וגם לבשל מאכלים פולניים היא יודעת. וגם פיטר, בעלה של הניה מבין ויודע פולנית. הוא ממוצא גרמני, אגב. והוא, אגב, נוטה לדבר עם הילדים גרמנית, אבל זה סיפור אחר.

השאלה הראשונה ששאלה אותי הניה כשבאתי עם פיטר מהאוניברסיטה לארוחת ערב, היתה אם אוכל לתרגם לה לאנגלית את "ערב של שושנים, נצאה נא אל הבוסתן". היא שרה לי את השיר בעברית מתחילתו ועד סופו, מלה לא חסרה בשירתה. היא היתה בארץ לפני כעשר שנים עם חברה הטובה ביותר שלה, אביבה, ויחד למדו את השיר בקיבוץ אחד שבדרך בין מצדה לאילת. אביבה גם היא נולדה במונטריאל, היום היא בניו־יורק, היא ביקשה שאטלפן אליה כשאגיע. אולי אפשר לדבר איתה עברית.

אחרי שהשיר תורגם והובן – וזה לא כל־כך פשוט לתרגם "רוח שושן, מור לבונה ובשמים", אחרי הכל – התחילה הניה חוקרת אותי על עברי הפולני. זה לא הפריע לה שנולדתי בישראל. "אדם לא מתחיל את חייו במקום הולדתו. זו טעות לחשוב כך, אני בטוחה. מאיפה השורשים?" ההורים שלי באו לירושלים מלובל ווהלין, שהוא פעם פולין, פעם אוקראינה, היום ברה"מ. היא נדלקה מיד. ביקשה מהר את שם העיר. אמרתי שלא מדובר בעיר, אלא בעיירה, שטעטל, שספק רב אם אפשר למצוא במפה. נקודת־זבוב בקושי. שומסק, היה שם העיירה. הניה קפצה מן השולחן ורצה במדרגות למעלה, חוזרת אחרי דקה או שתיים עם מפה ענקית. מראה לי את איזור השורשים של המשפחה שלה לפני שהיגרו לקנדה. גם הם מדרום־מזרח פולין, והנה כאן קרוב אלינו לוהלין. "היינו שכנים, אתה רואה". בהשתוקקות גדולה היא מחפשת ותרה ומוצאת לי את קרמניץ, עיר המחוז. אני מאשר לה ואומר שזה בסביבה הקרובה. קרמניץ באותיות גדולות דווקא. עוד יש סיכוי. "כן, הנה תראה, תראה באותיות קטנטנות כתוב שומסק" מיקמנו בוודאות את עיירת משפחות אבי ואמי ובית סבי, יצחק שוחט ובודק.

עכשיו עמדה באוויר תחושת אינטימיות משפחתית חריפה, מתוקה־חמוצה, והניה האריכה להסביר לילדים בפולנית מה שאמרה. בשמחת גילוי גדולה עשתה זו, כאילו עכשיו שומסק מחכה לכולנו שנשוב. עוד היא מסבירה, ואני נזכר שלא רק שאין אפילו יהודי אחד בשומסק של היום, אלא שגם בית־הקברות של העיירה נשרף והיה לאפר. זה היה בית־קברות של עיירה, לא כמו בווארשה, הסברתי, ורובו ככולו מצבות עץ. ככה שאין כל־כך סיבה לבקר שם. ההורים שלי לא נסעו לשם מעולם, וגם לא רצו. או לא יכלו. הניה מתפלאת מדוע. "אולי", אני אומר "מפני שחברה קרובה של אמי שהגיעה ארצה אחרי המלחמה, בלי שלושת ילדיה ובלי בעלה, סיפרה לאמי על מישהו ששתיהן הכירו בנעוריהן, אותו ואת משפחתו שאבדה. אותו בחור חזר לעיירה אחרי המלחמה. הסתובב ברחובות, הסתובב בשוק, התהלך בעיירה במעגלים, השקיף מרחוק על בית־הכנסת ולא קרב. בסוף הלך ישר אל ביתו, דפק בדלת, פתחו לו סדק. עמד מול הסדק ולא נכנס. פנה משם והלך. פתאום נפל באמצע הליכתו הישרה. לא ברור מי זה היה ומצייץ בדיוק, אבל ירו בו מגבו."

הניה קמה מהשולחן להביא לפתן. ועם הלפתן אמרה שהיא בטוחה שבמשפחה שלה יש דם יהודי. כשפיטר השמיע פקפוק, דחתה אותו כקטן־אמונה, ואמרה לי שלדעתה גם במשפחתו של פיטר, יליד היידלברג, יש שורשים או ענף יהודי ויש לה הוכחות רבות לכך. גם שם המשפחה, גם סיפור תולדות המשפחה, שיש בו פרק מוזר ובלתי־מובהר על ריב משפחתי מר וקשה במאה שעברה בין קתולים במשפחה לשאינם קתולים. לפי הבנתה מדובר בעצם ביהודים שעברו לדת הקתולית, ובאחרים, בני אותה משפחה, שדבקו ביהדותם, החרימו את הראשונים ונותקו מהם. פיטר קתולי. גם הניה. אבל נחזור לפולין. "קשר הדם היהודי, איננו הדבר החשוב", אומרת הניה. "מה שחשוב הוא הקשר התרבותי. במקרה של פולין, אינך יכול לומר שהפולני פולני והיהודי יהודי. הרי היהודים היו מעורבים כל־כך חזק, כל־כך עמוק בתרבות פולין. הרי את הסיפורים שהילד שלי קרא בפולנית כתב יהודי. ואת תרבות פולין אתה לא יכול להבין בלי היהודים שתרמו לה כל־כך הרבה". והניה מזכירה שמות של יהודים, שמות מוכרים, הרבה שמות. וגם רוצה להאמין שהיו יחסים טובים, הרמוניה ושיתוף פעולה פורה "לשני הצדדים" שנים רבות. מאות שנים, עד שהתחילו "כל העניינים הלאומיים האלה". בסוף המאה ה־19, במאה ה־20. הקשבתי בסבלנות מנומסת. לא ביקשתי הסברים על העניינים הלאומיים.

"גם כאן, היום, אותו דבר שהיה פעם שם. אותה תרומה מדהימה של היהודים לצפון־אמריקה. אותה סימביוזה, אפשרית ופוריה. לפני כמה שנים, עוד לפני שפיטר ואני נישאנו, פיטר רצה להקים קומונה נוצרית במונטריאל. אספנו כעשרים חברים לקומונה שפעלה כל זמן שהיינו סטודנטים. קצת גם אחרי זה. ומה התברר? שבערך מחצית מן החברים בקומונה הנוצרית היו יהודים. גם אביבה, שהזכרתי קודם, החברה הכי טובה שלי, היתה שם. איתה נסעתי לישראל, יחד למדנו את 'ערב של שושנים'. תתקשר איתה כשתהיה בניו־יורק?"

צמא גדול למגע היה בכל דברי הניה. לפני שנפרדנו שלפה דף עתון ועליו מודעה גדולה שפירסמו ארגונים יהודיים. בתמונתם... המודעה... בעברית, באותיות גדולות "לשנה הבאה בירושלים" היא ניסתה לקרוא, והצליחה לא רע. נבוא בקרוב, תהיה בטוח, השיבה להמנתי. ועד אז גם אשפר את העברית שלי.

על קצות המסרגות

ויטלגו

נוביסה

מאת ורדה צימרמן

מפעל ישראלי נוסף מצטרף אל יצרני צמר לסריגת־יד. "רוטי קיסריה" (תשלובת מפעלי שטיחי כרמל) הסתפקו במשך 20 שנה בטוויית חוטי טקסטיל. עכשיו הם מתפתחים: מבונות חדישות ומשוכללות מייצרות חוטי אקריליק וצמר ב־20 גוונים, שיתגלגלו לכדורי 150 ו־40 גרם, בעיצוב שהשראתו שאובה מן הצפון הקר (חברת "נוביסה" הפינלנדית) עם מגע ישראלי באמצעותה של רחל אביגדור. משלים את המשולש "צמר אלקלעי" – האחראי על השיווק.

התוצאה (על־פי חוברות "נוביסה" שהועברו לעתונאים) מעניינת יותר לגברים. הסריגים המצולמים בחוברת זו "מגהדים את קצות המסרגות" לפחות מנקודת מבט אופנתית. גזרות עכשוויות, שילובי צבעים והדפסים של היום, וגם אותו חוסר יומרות להפוך את מוצרי המסרגות הללו לבגד ערב חגיגי במיוחד.

הנשים יוצאות מעט מקופחות. אולי גם הן... "נוביסה" מגע אופנתי־עכשווי. כמו: חולצות טוניקה, כפתורי כנף, קצת סגנון רוסי וקצת קלאסיקה בצמות. יותר ממה שאפשר לומר על החוברות הישראליות.

מחוברת "פולגת" התאכזבתי מעט. זו של השנה שעברה זכורה לי כמעודכנת מבחינה אופנתית ובמצולמת יפה. השנה, נדמה לי, חלה נסיגה. מלבד דגמים בודדים, בחוברת הכוללת 80 דגמים (כמו מערכת בשלושה חלקים בשחור־לבן או חולצה בסריגת בתים או פרצופים משעשעים) ישנה חזרה על שרוולי עטלף ענקיים, ציורי מונדריאן, סריגת קרושה וכד'. נקודות זכות: גוני חוטים אופנתיים בסגול וירוק ושוב דגמי הגברים שהשתכללו והתעדכנו.

חוברת "ויטלגו" לא הגיעה. הגיעה רק ההודעה לעתונות. והיא מדברת על "שילובי חמרים בעלי טקסטורות שונות ומיגוון חוטי מוהר המעוטפים בחוטי משי וכותנה ויוצרים תחושה של תנועה בסריג". כן היא כוללת את רשימת גווני החוטים – 1600 במספר – בכללם קצת קלאסיקה (אדום, שחור, לבן) ומודרנה (ירוק). תצוגת האופנה של ויטלגו, שעליה דווח במדור זה לא ... שילובים שבהם מדובר.

איך נסדרת התורך מול מרקע סלוחיות אפלי? נוסה כך. בעצם, גם סברנו עשתה.

גידולים אורגאניים: שגעון אופנתי או הגנה אמיתית על הבריאות?

מאת מרתה מיידלס

כמה מרכולים ברחבי המדינה החלו לאחרונה לשווק ירקות ופירות אורגאניים שמחירם גבוה בשלושים אחוזים מהירקות הפירות הרגילים, אף שהם יותר קטנים מהרגילים וצורתם פחות מושכת. הגורם המושך לקניינים הן התוויות "ללא כימיקלים, הורמונים וריסוסי רעל". כמו כן אפשר למצוא על מדפי המרכולים שורת מוצרים העשויים מחומרים גולמיים אורגאניים.

החלוצים בשטח שיווק המוצרים האורגאניים הם כל חנויות הרשת הירושלמית של "הקראוס" ושלושה סניפים של ההיפרכל השייכים לרשת השופרסל – בפ"ת, בירושלים ובחיפה. רשת ההיפרמרקט של "תנובה" נמצאת במו"מ עם מגדלי הפירות והירקות האורגאניים והציפיה היא להחלטה חיובית בתחילת נובמבר.

המוצרים האורגאניים נמצאו עד כה בחנויות הטבע והבריאות אם כי באיכות ירודה ובדרך כלל ממקורות אספקה ביתיים קטנים, ולא תמיד אמינים. כניסת מוצרים אורגאניים לשיווק מסודר היא בזכות חברת "אסיף" הממוקמת ליד שוק הפשפשים ביפו. את החברה מנהלים שני צעירים בוגרי חקלאות, ששמם הפרטי הוא שוקי: שוקי שלמון ושוקי בן־פורת. במשך השנה האחרונה שיווקה החברה מוצרים אורגאניים לביתם של הצרכנים ברחבי הארץ ועדיין ממשיכה בכך.

לצמד השוקים עבר תעסוקתי מגוון, כולל הרצאה לאחר של ירחון "מוניטין". שוקי בן פורת נתקל פעם ראשונה בנזק הנגרם על ידי כימיקלים בבית הספר החקלאי. ידיו באו במגע עם כימיקלים והתוצאה מכך הוא שהה בבית חולים כמה שבועות. מאוחר יותר, הוא היה כשנתיים בקליפורניה והיה פעיל ב"תנועה לעולם יותר טוב" מיסודו של הנשיא ג'ימי קארטר, שעסקה באקולוגיה. הוא חזר ארצה והחל לגדל ירקות אורגאניים במושב גרשורק שליד פלמחים. בינתיים, למד חברו שוקי שלמון הנדסה חקלאית ועבד במכון וולקני למחקר חקלאי.

על בוסית של מיץ רימונים ביולוגי (שם נרדף לאורגאני), במשרדם שביפו, ניסו צמד השוקים להפחיד אותי בסכנות הטמונות בירקות הרגילים הגדלים בארץ. שני המטיפים והחזיקו הרבה מעבר לרהב אוהבי הטבע המדגישים את ערכם הטבעי של הירקות והפירות.

ישראל, לדבריו של שוקי בן־פורת ששימש דובר, "היא הגרועה ביותר מבחינת השימוש בכימיקלים". הוא ביסס את דבריו על "דו"ח הארץ", אותו לא היה ביכולתו להראות לי. ישראל, הוא אומר, משתמשת בעשרות אלפים טון של חומרי דישון כימיים בשנה בעוד שבארה"ב משתמשים בששים אלף טון בשנה בלבד. אם נתחשב בגודל השטחים החקלאיים, הרי בישראל משתמשים ב־1500 אחוזים יותר כימיקלים מאשר בארה"ב.

חלק מהכימיקלים נשארים על הירקות הפירות שאנו אוכלים או נספגים בהם, כמו גם בגרעינים שבהם משתמשים מוצרי צריכה אחרים כמו לחם, כשחלק מהכימיקלים ידועים כחומרים מסרטנים. הוא מתנגד לא רק לכימיקלים מרוססים אלא גם לדשנים לקרקע ולהורמונים הניתנים בתהליך הגידול של הצומח והחי. בן פורת אומר שישנם גידולים מועדים יותר מאחרים לקלוט שאריות של כימיקלים. הוא מביא לדוגמה תותים וענבים – דבר שאושר מאוחר יותר על ידי משרד החקלאות. בניגוד למשרד, טוען בן־פורת שגם היין שאנו שותים מוהם משאריות כימיקלים. בצרפת ישנו פס ייצור נפרד לייננות אורגאניים, ואפילו לשמפניה. לכך מתותים, שאותם לא הצליחו לגדל בצורה אורגאנית בארץ, אפשרי היום להשיג כמעט כל גידול (בעונתו) נקי מכימיקלים, מהורמונים והדשנים. (מגדלי מוצרים אורגאניים משתמשים בתרסים גופריית שלטענתם אינו מזיק).

לטענתה של חברת "אסיף" עומדת הצלחתה להכפיל את מספר החקלאים העוסקים בחקלאות אורגאנית, שהם יותר ממאה כיום, כולל כמה קיבוצים. רוב המגדלים האלה מאורגנים ב"הארגון לחקלאות ביולוגית אורגאנית בישראל" (ידוע יותר כ"עמותת החקלאים הביולוגיים) בהנהגתו של מויז לוי, חבר קיבוץ שדה־אליהו.

עד לאחרונה, עיקר תוצרת המקומית נשלחה לייצוא דרך מחלקה מיוחדת באגרקסקו. "אסיף" מקווה עכשיו לשווק לשוק המקומי. החברה עוזרת לחקלאים לעשות הסבה לדרך הביולוגית ומבטיחה חוזים לקניית הסחורה לשנה מראש. בגלל החוזים אלה מעדיפה החברה לשמור על מחירים יציבים למוצריה למשך כל העונה, מאשר לתת להם חופש לפי היצע וביקוש.

האשמה שמטיחים דוברי החברה לגבי שימוש מופרז בחומרי הדברה מזכירה לי, שלא מכבר שמעתי ראיון משודר על הנושא עם ד"ר ג'רי ווסטין, חוקר סרטן באוניברסיטה העברית ולוחם ותיק לזכויות הצרכן בארץ. הוא ידוע בעקביותו בכל הנוגע לחומרים הנחשדים כמסרטנים או כגורמים מומים מולדים. היה זה ג'רי ווסטין אשר התריע לפני שנים אחדות על הימצאות יותר של חומרי הדברה בחלב, התרעה שגרמה לתיקון המצב לשביעות רצונו.

ד"ר ווסטין עדיין מאמין שחקלאים ישראלים מגזימים בשימוש בחומרי הדברה. הוא אמר לי, שמנהלי חברת "אסיף" קיבלו את הנתונים המפחידים ממנו, אך למעשה החקלאים בישראל משתמשים בחומרי הדברה פי 6000 מהחקלאים באמריקה. ד"ר ווסטין מבסס את חישוביו על נתוני עיבוד אדמות וכמויות צריכה של חומרי הדברה מפירסומים סטטיסטיים בישראל ובארה"ב ומארגון הבריאות העולמי.

אשר לשאלה, מדוע משתמשים חקלאי ישראל בכמות כה גדולה של חומרי הדברה, ד"ר ווסטין יכול רק להגיד: "הם מסוחררים כאף יד אחת על הסטורסר ואין מעצורים". לדעתו, משרד החקלאות נותן יד להרגלים אלה.

לעומת זאת, ד"ר ווסטין אינו מסכים עם הדעה של מנהלי חברת אסיף, שהחומרים מסכנים את בריאותנו גם דרך אכילת המוצרים החקלאיים. הוא כותב ש"רוב חומרי הדברה הנמצאים כיום בשימוש מתפרקים לפני שהמוצר מגיע לשוק". הוא אינו יכול לומר האם קיים באמת הבדל משמעותי בבטחון המוצר הסופי בין גידול אורגאני וגידול רגיל, כיוון שלא ראה מבחני השוואה של שאריות משני המינים.

לפני שנים אחדות ערכה המועצה לצרכנות, כמה בדיקות להימצאות שאריות חומרי הדברה על מוצרים חקלאיים רגילים ומצאה, שרק לארבעה אחוזים מהמוצרים שנבדקו היה מה שהוא הגדיר "שאריות בעלות פוטנציאל בעייתי".

אולי משמעותית ביותר היא העובדה, שד"ר ווסטין עצמו אוכל פירות וירקות רגילים "אחרי ששטפו כראוי" בנוזל ניקוי כלים. שטיפה זו אינה עושה תמיד את עבודת ניקוי הכימיקלים שנשארו, אך זו פעולה מומלצת על ידו בכל מקרה.

אף אם לא נשקפת סכנה לחיי הצרכנים מאכילת מוצרים חקלאיים ישראליים, מוטרד ד"ר ווסטין מסכנה שהוא מכנה "כמות עצומה של חומרי הדברה" בשימוש המגזר החקלאי. הוא אומר ש"מאות של אלפים" אנשים העובדים בחקלאות והחיים באיזור חקלאי נחשפים לכימיקלים הללו בחיי היומיום. חלק מהחומרים קוטלי־העשבים המאושרים לשימוש בישראל מכילים חומרים מסרטנים ו/או גורמי מומים מולדים.

האשמות קשות אלו דורשות תגובה ולכן פניתי למשרד החקלאות. התגובה הראשונית של ד"ר משה הופמן, מנהל המחלקה לרישום תכשירי הדברה, כאשר ביקשתי ראיון היתה: "איני רוצה להתווכח עם הרה". אך לבסוף התרצה והסכים להיפגש עמי.

ד"ר הופמן וצוותו הגדירו "מגוחך" את הטענה שחקלאי ישראל משתמשים בחומרי הדברה בכ־6000 אחוזים יותר מעמיתיהם האמריקאים. "זה פשוט בלתי־אפשרי", השיב ד"ר הופמן, "היכן ישימו כל כך הרבה חומרי הדברה, מתי ולמה?" הוא מציין שחומרי הדברה הם עניין יקר, כך שלא סביר שהחקלאים יפזרו אותם ללא צורך. הוא מודה שיכולה להיות "הפרזה חלקית" של ההוראות. אך בשום מקום לא הכמות המצויינת על ידי המבקרים.

ד"ר הופמן אומר, שבין 30 ל־40 אחוזים מכלל חומרי ההדברה הנצרכים בישראל מיועדים לגידול הכותנה, מה שאינו מהווה בעיה בריאותית (למעט אפשרות של מעבר הריסוסים לשדות סמוכים). הסיבות לצריכה הגבוהה של חומרי הדברה בישראל הן האקלים החם, שבו מתפתחים החרקים החדשים במהירות גבוהה יותר מזו של הארצות הקרות. למשל, יש לנו בעיה מתמדת של גידול פסדריתי בתפוחי אדמה. "בהיסטוריה של אירלנד, היה רק פעם אחת מן מדי. זו הסיבה לכל השוטרים האירים בניו־יורק", הוא מעיר, ספק ברצינות ספק בלצון, בהתייחסו לכיבושן המפורסם של תפוח האדמה האירי.

חומרי הדברה כימיים בישראל נתונים ל"רישום מסודר, העומד בפיקוח של אנשי מקצוע", טוען ד"ר

הסל של מרתה

הופמן. חומר הדברה מסויים אינו מותר לשימוש בישראל אלא אם עבר את בדיקות הוועדה המייצגת של משרד החקלאות, הבריאות והעבודה. בנושא הבריאות, אומר ד"ר הופמן, אני נכנע לדעת משרד הבריאות... עם כמה התנגדויות לעיתים רחוקות, הוא מודה. אחד המקיים היה חומר ההדברה "סמיק" השנוי במחלוקת, אשר אושר למרות התנגדות משרד הבריאות. שימושו העיקרי, אך לא הבלעדי, הוא בכותנה ובגידולים לא־אכילים אחרים.

רוב תכשירי ההדברה המאושרים לשימוש בארץ הם מהסוג המתפרק מהר ואינו מהווה סכנה לבני אדם, אומר ד"ר הופמן, וצוותו מאשר. זמן ההתפרקות יכול להיות משלושה ועד שישים יום. על גבי האריזה של כל תכשיר מצויין התאריך האחרון לשימוש לפני הקציר. המבקרים טוענים שחקלאים רבים נוהגים לרסס גם במאוחר יותר.

אפילו מחלקתו של ד"ר הופמן מודה ששניים מהגידולים הבעייתיים בנושא שאריות חומרי ההדברה הם תותים וענבים. אשר לתותים, נאמר לי שהבעיה היא בקטיף הרצוף, המתמשך, המקשה על הגבלת הריסוס ל"תקופות בטוחות". בענבים, הבעיה היא בטבען העקשני של המחלות. גם תותים וגם ענבים נאכלים ללא קילוף ולכן קשה להרחיק שאריות של חומרי הדברה, הורה דובר רשמי של המשרד. שטיפת פירות וירקות אינה עושה למעשה דבר להרחקת השאריות – אומר לי כימאי המחלקה, ד"ר ישראל אגאסו – מפני שרוב חומרי ההדברה אינם נמסים במים. הוספת נוזל ניקוי למים אינה עוזרת גם היא. למרות זאת מומלץ שימוש בחומר הניקוי להסרת ליכלוך והחיידקים. לעומת זאת, קילוף עוזר להסיר כתשעים אחוזים משאריות הכימיקלים. ד"ר אגאסו עצמו מקלף את רוב הפירות שהוא אוכל. הוא מציין שאפרסקים בעייתיים במיוחד כיוון שקליפתם השעירה קולטת חומרי הדברה. אם אינך רוצה לקלף את האפרסק, התחליף הוא לשפשף בסקוטש־בריט, הוא מציע.

ד"ר אגאסו מציין, שהענבים בתחילת העונה כמעט נקיים משאריות כימיקלים, אך לקראת אמצע העונה הם פחות נקיים. שניים מעובדי המעבדה הפסיקו לאכול ענבים לגמרי, הוא מעיר בצד (דבר שבוודאי לא נועד לאוזני). העדות של ד"ר הופמן, מרים פרידר, אומרת שאין לנו לדאוג לחומרי הדברה ביין. יצרני היין רגישים מאוד לנושא מסיבות שלהם: אם יהיו יותר מדי שאריות כימיקלים היין לא יתסוס במידה הרצויה.

(רשימה ראשונה בנושא – מתוך שתיים)

אם ברשותך מניות בנקאיות חסומות, כדאי שתזכור כי בסוף אוקטובר 1989 תקבל תמורתן סכום בשקלים השווה ל־134 דולר לכל 100 דולר מניות שהיו לך ב־1983.

שמורה לך גם הזכות לפדיון מוקדם של המניות שברשותך. אם תנצל זכות זו ותודיע על כך לבנק עד 20 באוקטובר 1987, תקבל בסוף אוקטובר סכום בשקלים השווה ל־112 דולר לכל 100 דולר מניות שהיו לך ב־1983.

אולם, לפני שתחליט מתי לפדות את המניות, כדאי שתדע כי עכשיו נוספו למניות שברשותך יתרונות חשובים ההופכים אותן להשקעה שהיא ייחודית בתכונותיה בשוק ההון הישראלי.

אם תבחר בהשקעה זו תיהנה מ־:

■ **בטחון**
פדיון המניות מובטח בהתחייבות הממשלה.

■ **תשואה גבוהה פטורה ממס**
בעת הפדיון הסופי תקבל 134 דולר המבטיחים תשואה דולרית של 9.4% לשנה בשנתיים הקרובות.

■ **הגנת הצמדה**
בתקופה שבין אוקטובר 1987 לאוקטובר 1989 תקבל הצמדה לדולר בצירוף תשואה של 9.4% כאמור, או הצמדה למדד, לפי הסכום הגבוה.

■ **נזילות**
ב־1.11.87 תירשמנה המניות למסחר בבורסה לני"ע בת"א. כך יהיה בידך למעשה נכס כספי אותו תוכל לממש בכל עת ע"י מכירה בבורסה.

עכשיו, כשאתה כבר מכיר את כל היתרונות, תוכל לשקול בעצמך ולהחליט מה הטוב ביותר עבורך. אם תעדיף שלא לפדות את המניות עכשיו וליהנות מהתנאים המשופרים - פשוט אל תעשה דבר! התנאים המשופרים יחולו אוטומטית על כל המניות שבעליהן לא יודיעו אחרת לבנק.

על כן, אל תפדה את המניות הבנקאיות לפני שבדקת מה טוב בשבילך

✂ גזור ושמור לעיון לפני ההחלטה

משרד האוצר

לשכת הפרסום הממשלתית

مكذ من الاجيال

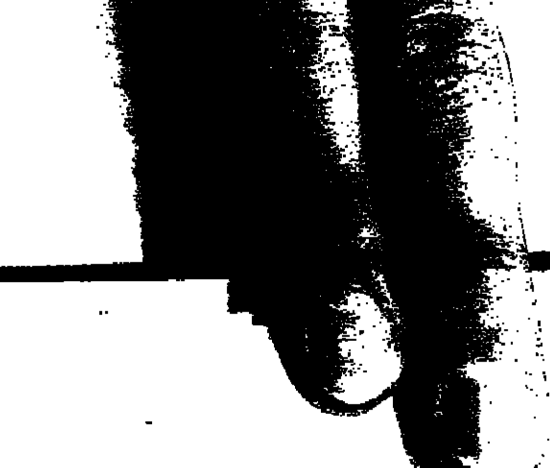

על הדשא

בעריכת ארנון מנן

שאלת לינת הילדים העזיבה חברים

בקיבוץ גבולות עדיין מלקקים את הפצעים שנגרמו עקב הוויכוח הממושך סביב הלינה המשפחתית.

מאת אמיר רוזנבליט

בקיבוץ גבולות שבנגב המערבי עדיין סוערות הרוחות. הוויכוח הממושך שהתנהל כאן בין החברים על המעבר ללינה המשפחתית פילג את החברים למחנות, לקבוצות ולאגפים. את האווירה המתוחה אפשר לחוש בעיקר בחדר־האוכל, שהוא ה„ברומטר" החברתי של כל קיבוץ. לכאורה אין כבר על מה להתווכח: בהצבעה שנערכה בינואר באסיפת הקיבוץ נפלה החלטה עקרונית בזכות המעבר לשיטת הלינה המשפחתית. אף־על־פי־כן עדיין לא נרגעו הרוחות.

„מחול שדים" – כך מגדיר את המצב ששורר בקיבוץ עד לקבלת ההחלטה שמיל דפנר, אחד משני מזכירי הקיבוץ. הוא מספר כי הוויכוח בקיבוץ גבולות סביב המעבר ללינה המשפחתית החל עוד לפני 12 שנה, כאשר שיטת לינה זו היתה עדיין „אסורה" בקבה"א – התנועה שגבולות משתייכת אליה. בהצבעה שנערכה בעניין זה בשנת 1975 התקבלה תוצאה של כמעט־תיקו (35 חברים בעד, 34 נגד). מאז נמשך הוויכוח ולבש מימדים של משבר חברתי, שהתבטא גם בתופעות לא־נעימות. כך, למשל, היו חברים שנטלו את ילדיהם, ברשות או שלא ברשות, ללינה בחדריהם. הדבר עורר התמרמרות מובנת אצל חברים אחרים שטענו, כי גם הם רוצים שילדיהם ילונו לידם בלילה. „פרצת הגדר הזאת לא תרמה לקידום הנושא", מודה היום המזכירה השניה של הקיבוץ, חוה פלג. „נוצרה אווירה של 'עליהום'".

חמור מזאת: האווירה המתוחה הולידה גל של עזיבות. בשלוש השנים האחרונות עזבו את הקיבוץ כ־30 חברים. לדברי שני המזכירים קשה להצביע על הגורם הישיר לעזיבות ובוודאי כאי־אפשר לקבוע חד־משמעית, כי העוזבים עזבו מפני שהקיבוץ סירב לקבל החלטה בזכות הלינה המשפחתית. „היו חילוקי־דעות אידיאולוגיים, שנגעו בשאלות כלליות על אורח החיים בחברה הקיבוצית, וחלק גדול מן העזיבות היו התוצאה של הוויכוחים האלו. הייתי מעיזה לקבוע, שאולי 10 אחוז בלבד מהעזיבות נבעו משאלת הלינה המשפחתית. עם זאת אין ספק, שהאווירה שנוצרה על רקע הוויכוח הזה תרמה לתופעה זאת" – אומרת חוה פלג.

כדי לשים קץ ל„מחול השדים" סביב הנושא הזה הוחלט לערוך הצבעה חדשה, שתחייב את כל החברים. כאן המקום להזכיר, כי בינתיים התקבלה בקבה"א החלטה עקרונית המאפשרת לקיבוצים לעבור ללינה המשפחתית, בתנאי שהחלטה כזאת תתקבל באסיפה הכללית ברוב של שני שלישים.

התנועה אמרה: די ברוב פשוט

החלטת קיבוץ גבולות, שדי יהיה ברוב פשוט כדי להכריע בזכות המעבר ללינה משפחתית, נתקבלה גם על דעת המוסדות המרכזיים של הקבה"א. מספר רכז מחלקת החברה של התנועה יוסי עמיר, שהוא ומזכיר הקבה"א חיים אורן (גומס) ניהלו שיחות ממושכות עם המוסדות בקיבוץ הנגבי ועם קבוצות של חברים ולבסוף סוכם, שבמקרה של גבולות יש מקום לחריג, בגלל המשבר החברתי הקשה שנוצר בקיבוץ זה על רקע המחלוקת סביב שיטת הלינה.

ואילו לקראת ההצבעה שנערכה בינואר השנה החליטו בקיבוץ גבולות, שדי יהיה ברוב פשוט, כלומר של 50% פלוס אחד, כדי שההחלטה תהיה „חוקית". בסופו של דבר הצביעו 63% (כלומר, קצת פחות משני שלישים) מן החברים בעד המעבר ללינה המשפחתית. בעקבות החלטה זו מוסיפים עתה חדר אחד בכל בית משפחתי בגבולות וכאשר תושלם הבניה, בעוד כחצי שנה, יעבור כל הקיבוץ ללינה המשפחתית.

„ההצבעה על ההחלטה בכיוון של לינה משפחתית", אומר שמיל, „היתה פשרה ויתור לחלק מן המשפחות, שראו בכך עניין עקרוני". שמיל מרגיש אגב, כי הוא אישית מוכן היה להסתדר גם להבא, על הצד הטוב ביותר, עם המצב הקודם של לינה משותפת, אבל הוא סבר שבמצב שנוצר בקיבוץ לא היה מנוס מללכת לכיוון הלינה המשפחתית. גם חוה, שכל השנים נאבקה על המשך הלינה המשותפת, הצביעה לבסוף בעד הלינה המשפחתית, „כדי לצאת מהמבוך הזה. אני רואה בעניין הזה חילוקי דעות לגיטימיים כחלק מן הוויכוח האידיאולוגי על תפיסת העולם הקיבוצית. הבעיה היא שגורמים מסוימים הפכו את נושא הלינה המשפחתית לדגל והלכו איתו עד הסוף", היא אומרת.

במהלך כל השיחה בינינו חוזרים ומדגישים השניים, כי העזיבות שהיו בגבולות בשנים האחרונות אינן בהכרח תולדה של הוויכוח העקרוני הזה. לדבריהם, חלק מן העוזבים הם צעירים ללא משפחות, ובעיקר אמורים הדברים לגבי חברי הגרעין הצפון־אמריקני ששהו כאן והחליטו באחרונה לחזור, כהגדרת המזכירים, „לסיר הבשר של אמא ואבא".

קיבוץ גבולות, המבסס את משקו על ענפים חקלאיים בלבד (שלחין, רפת, מטע, פרדס), מונה היום כ־120 חברים ו־110 ילדים ובני נוער. תוך המחלוקת העקרונית סביב הלינה המשפחתית ממשיך הקיבוץ לתפקד כמסגרת חברתית־כלכלית. לדברי המזכירים, הוועדות השונות עובדות כרגיל ושום פעילות תרבותית לא נפגעה כתוצאה מכך. „הראיה לכך", אומר שמיל בגאווה, „ששלושה שבועות בלבד לאחר ההצבעה על הלינה המשפחתית ערכנו את חגיגות ה־40 ביישוב והיית צריך לראות, איזה פרויקט מוצלח הרמנו על הרגליים". עם זאת הוא מודה, שהאווירה בקיבוץ מוסיפה להיות מתוחה ולהערכתו יידרשו חודשים רבים עד שאפשר יהיה לאחות את הקרעים החברתיים שנגרמו בעקבות הוויכוח הממושך על צורת הלינה. „זהו תהליך ממושך מאוד", קובע שמיל מתוך ראיה מפוכחת.

איגוד התעשיה הקיבוצית ממליץ:

למצות את הפוטנציאל של מפעל התעשיה הקיים במלואו

...לפני שניגשים לחפש מפעל חדש

לאחרונה חלה ירידה דרסטית במספר הקיבוצים הפונים לאיגוד ומודיעים על רצונם לבדוק פרויקט תעשייתי חדש. אם עד לפני מספר חודשים היו מגיעים לאיגוד כמה עשרות פניות ספונטניות חדשות (לפעמים היה קיבוץ אחד מבקש לבדוק בעת ובעונה אחת מספר נושאים), הרי שלאחרונה פחת מספר הפניות בחצי עד שני שלישים...

אין ספק כי עצירת זרם הפניות נובעת מגישה חדשה של התנועות הקיבוציות הגדולות – התק"ם והקבה"א, שהחליטו לאמץ מדיניות עליה שממליץ איגוד התעשיה הקיבוצית זה זמן רב, לפיה ינסה כל קיבוץ למצות את מקסימום הפוטנציאל הטמון במפעל הראשון שבבעלותו, תוך כדי כניסת המפעל לתחומים נוספים הקרובים לתחום עיסוקו הנוכחי, ולא ירדוף וינסה לחפש השקעות תעשייתיות חדשות.

יותר ויותר גורמים החלו להבין, כי גם לקיבוץ עם 300־400 חברים יש לעיתים קשיים בניצול מלא של הפוטנציאל הטמון במפעל תעשייתי גדול. כדי שהמפעל יישאר גדול וימשיך לצמוח ולהתרחב חייבים לשמור על רמה גבוהה בייצור, בשיווק ובניהול. יש לשפר תמיד את הרמה הטכנולוגית ויש להקצות כוח אדם מעולה לפיתוח ולהדשנות. אם אנו שואפים גם לשמור על אופים הקיבוצי של המפעלים ולקיים רוטציה בתפקודי הניהול המרכזיים במפעל, וכמו־כן לדאוג לשילובם של החברים העובדים במפעל בתפקידים בקיבוץ (מזכיר, גזבר), נראה שהמאגר האנושי המצוי בקיבוץ אינו אינסופי.

פריסת המאגר האנושי על תחומים חברתיים בקיבוץ ותחומים כלכליים (ענפים חקלאיים ותעשיה) היא מלאכה מורכבת ביותר. אי־הכרת המגבלות הקיימות בכל קיבוץ וקיבוץ, או התעלמות ממגבלות אלו, תוך כדי חיפוש הקמת תעשיות, עלול להביא לכשלונות חמורים.

במחירי ההון הקיימים כיום, מעטים הפרויקטים בהם מובטח החזר הון בתקופה סבירה. אולם גם אם התחשיב מראה על החזר הון ורווח בזמן סביר, האם נלקחת בחשבון רמת הסיכון? והרי רמת הסיכון בכניסה לתחום תעשייתי חדש, בו אין לקיבוץ נסיון, היא גבוהה ביותר.

ובכן, המדיניות התעשייתית החדשה של התנועה הקיבוצית אומרת כך:

★ נסה לנצל במלואו, או במירבו, את הפוטנציאל האנושי, הניהולי, הטכנולוגי הקיים בקיבוץ ואל תיסחף להרפתקאות חדשות בתחומים שאינם מוכרים. אל תנסה להקים מפעל שני או שלישי, בטרם מוצו כל האפשרויות של המפעל הראשון!

★ אם יש לך אפשרות להרחיב את המפעל שלך תוך כדי ניצול הפוטנציאל הקיים ואין מספיק כוח אדם במשק, נסה שיתוף עם קיבוץ אחר. שותפות תעשייתית בין קיבוצים יש לתכנן היטב. יש למצוא את המבנה הנכון, כך ששני השותפים יהיו מרוצים. זכור – מצב בו שותף אחד אינו מרוצה הוא מתכון לקשיים, לכשלון ולפירוק השותפות.

★ אם אכן קיימת מחשבה על הקמת מפעל חדש, בדוק האם בכוח הקיבוץ „להרים" עוד מפעל, וזאת כאשר „המסה הקריטית" הדרושה כיום לקיום ולהתפתחות מפעל תעשייתי דורשת עשרות עובדים, היקף מינימלי של 7 עד 10 מליון דולר ומעל לכול – כוחות ניהוליים ושיווקיים מעולים. אל תנסה להרים בעצמך פרויקט תעשייתי גדול שהסיכון הכלכלי שלו גדול מכפי יכולתו של קיבוץ בודד.

יהי עידן המחשב!

ואכן, סוף־כל־סוף גם אנו הגענו. מעט באיחור, כך אומרים, אבל בכל־זאת: בסימן הקידמה והשכלול הטכנולוגי, אשר הם סמל הדור, נכנסנו לעידן המחשבים ועיבוד התמלילים.

ודאי כבר שמתם לב למחשוב ההולך וגדל בענפים, לשכלולים שחלו בהנהלת חשבונות ולנסיגתה של מכונת הכתיבה המסורתית לתוך ארון העץ בחדרה של המזכירות הטכנית. ומי לא תמה לאחרונה על האופן בו קיבל הזמנה לישיבה או תזכורת כלשהי מן המזכירות? שהרי הפתקים המאולתרים – כתובים כיד או במכונת הכתיבה הישנה – נעלמו מן העולם: היום גם הידיעה הקטנה ביותר תודפס על־ידי המחשב בצורה רשמית ומרשימה.

אך אם סברתם, חברים, שזוהי רק דרך חדשה, שתבטיח את יעילותה של כלכלת המשק, תגביר את רווחיותו, תספק יותר אינפורמציה חיונית בזמן קצר יותר להנהלת החשבונות, לרכזי הענפים ולהנהלת המשק, בקיצור: כלי לשכלול המערכת המשקית המנהלית – הרי זה סימן שלא הבנתם את הכול.

ובכן, האם מילאתם בקפדנות את השאלונים, שחולקו לתאי הדואר של כל אחד ואחד? האם דייקתם ברישום הפרטים החשובים כפי שנדרשתם לעשות? שהרי כל אותם הנתונים הנאספים כאן ייכנסו למחשב וישמשו לו חומר גלם, ובכך, אומרים לנו, יישמרו בצורה החסויה המסודרת ביותר.

המהפכה, מהפכת המחשוב, לא תעצור כנראה בשערי המפעל ולא תסתפק בעיבוד נתונים שיזרמו מהשטח הכלכלי. המהפכה הזאת, שהיא מסימני ההיכר של סוף המאה הזאת ועוברת, בשלבים שונים, על העולם המתועש כולו, מעצם טבעה שואפת לשליטה רחבה הרבה יותר ומציעה את שירותיה גם לפתרון בעיות שונות ומשונות מהשטח הקבוצי־חברתי.

לא רק תנובת החלב של פרה מס' 376 (ועוד זוכרים שמות?) כמספר שקוף במסופים, לא רק הוצאות הפיתוח של המפעל וסוגי חומרי ההדברה בענף השלחין, אלא גם פרטי חייך שלך, הקיבוצניק המצוי, החבר מן השורה, השכן והשותף לעבודה, יהיו מעתה לספרות וקודים במנגנון החדש. בצורה הזאת יהיו רשומים תפקידים (איזה, מתי, כמה זמן), סוגי השכלה ושנות לימוד, ידיעות בשטחים שונים כגון שפות, נהיגה (איזה סוג רשיון, תאונות, שלילת רשיון), ותק, סוג הרכב במשק, נסיעות לחו"ל ועוד כיוצא באלה.

לאחר שיהיו בידיה כל הנתונים הדרושים, תגיע אם כך שיטה מתקדמת זו שלל של פירות בעתיד הקיבוצי שלנו: היא תקל על סיווג החברים לקטגוריות ברורות (לפי מפתח מוסכם, כמובן) ותביא כזאת לפתרונם של מכלול שלם של קושיות ובעיות חברתיות וארגוניות שאנו היום מסובכים בהן עד צוואר.

כמה זמן ואנרגיה יהיה אפשר לחסוך בעתיד! שהרי ישנן בעיות רבות ומורכבות בחיינו, שעל פתרונן אנו דנים היום שעות על גבי שעות באסיפות ובישיבות המזכירות. ומי מאיתנו לא מכיר את הדיונים כאי־אפשר לסיים, מכיוון שפרט זה או אחר לא ידוע, או מפני שמישהו זוכר דבר מה לא בדיוק.

כל זה, חברים, עתיד לעבור בעוד זמן לא רב, בעת שיושלם איסוף כל הנתונים וריכוזם. לא נצטרך עוד לשבת בישיבות אינסופיות ולדוש בשאלה, מי יהיה זה שייצא הפעם לחו"ל ומי לא, או למי מגיע רשיון נהיגה אף שאינו בתור. החלטות מעין אלו תיפולנה מעתה על־פי קריטריונים ברורים ותקיפים לחלוטין בעזרת אותו המכשיר הנהדר, המחשב.

דרך קבלת החלטות זו, להבדיל מהנוכחית, תהיה אובייקטיבית תקיפה יותר, לא תאפשר את הפעלתן של קבוצות לחץ ולא את השתלטותם של חשבונות אישיים על החלטות החברה, ותאפשר לנו, סוף־סוף, גם להגיע להחלטות כואבות ולא פופולריות בציבור.

מאידך, היא תחסוך מאיתנו את אי־הנעימות של הצבעה נגד חבר. ותוך זמן קצר תוכל להחליף את המוסד של האסיפה הכללית, שנמצא כבר שנים בשלבי גסיסה שונים, ותשחרר אותנו סופית מרגשות האשם על כך שאין אנו משתתפים בהחלטות הכלל ולא לוקחים חלק באחריות הקולקטיבית.

אם כן, רק שאלה אחת נשארה פתוחה, והיא: מי יהיו האנשים שיפעילו את מערכת המחשוב המשוכללת לניהול חיינו המשותפים?

ברור מאליו שזה לא יכול להיות כל אחד, שהרי אולי יהיה מי שינסה להשתמש בכלי זה לרעת חברו או החברה כולה...

לא, הגישה לנתונים, למסופים ולהפעלתם תהיה מוגבלת לקומץ מצומצם של חברים, אשר להם הידע וההכשרה המתאימים וכמובן המוסריות הנדרשת למילוי תפקיד כה אחראי ונעלה: באשר אלינו, האחרים, אנו נספק להם את חומר הגלם.

יחי עידן המחשב!

גבי מדר, ניר־אליהו

„האח הגדול" מפקח על כל חבר וחבר בקיבוץ

עדיין חקלאי בנשמה, אבל בלי חקלאות

יצחק פורת משרונה נשבר אחרי חמישים שנות ישיבה על אדמתו

מאת שמעון וייס

אחרי החגים יעלו ראשי רשויות, תנועות ההתיישבות וחקלאים ותיקים וצעירים מכל רחבי הארץ לרחבת ההפגנות מול משרדי ראש הממשלה והאוצר בירושלים, להזכיר לנכבדים שיושבים בפנים שהחלטותיהם נותרו על הנייר. הם מתכננים לשבת שם עד ששמיר, ניסים ונחמקין יציידו אותם בהבטחות בכתב שהסיוע בדרך. עוד צעד במלחמתם הנואשת של החקלאים.

יצחק פורת ממושב שרונה לא יהיה שם. הוא יישאר בביתו הצנוע בליבה של המושבה הוותיקה, ייצא אל גינתו הקטנה, יעבד אותה כמדי בוקר ואחר־כך ייסע אולי אל המועצה האזורית הגליל התחתון כדי להמשיך ולדחוף את הפרויקט שהוא יוזם – מועדון לגימלאים. לא שהוא נואש מסיכוייהן של הפגנות ומחאות ציבוריות, אלא שהיום הוא בן 75 והוא יודע, שהוא ובני גילו כבר אינם במרכז השורה. בני הדור השני והשלישי תפסו את מושב הטרקטור המורשה ועושים את העבודה. הוותיקים יכולים להביט ואולי גם להעיר, לא יותר. אבל לכאוב את המצב הם יכולים כמו בניהם, ואולי יותר.

כמעט חמישים שנה היה יוצא יצחק פורת בוקר־בוקר אל 110 הדונמים המשפחתיים שלו, חבוש כובע קש בעל תיתורת רחבה. בשעה 5 כבר נמצא בשדה, או ברפת כדי שיספיק את כל עבודות החליבה, הדישון והזריעה, לפני צאתו לעבודתו במחלקה להתיישבות של הסוכנות, כדי לעסוק שם בתכנון חקלאי. לאחר שובו משם היה ממהר אל [illegible] אחר־כך היה נכנס הביתה.

„בוודאי שהיתה הרגשה אחרת", הוא אומר היום וניכרת בו האכזבה העמוקה. „למרות הקשיים העצומים של אז – חוסר מים, חוסר תעסוקה וקשיים בטחוניים רבים. הרעיון, המוטיבציה וחיי החברה נתנו הרגשה טובה. אז ראית את היצירה הגדולה והיפה וכולם התייחסו אל החקלאות ואל החקלאי מתוך ידיעה שהם חשובים. היום אתה מרגיש ורואה את ההתמוטטות. אז היתה היענות לכל פניה של חקלאי והממסד חש באחריות כלפי החקלאות. נתנו תקציבים, בנו, פיתחו, הדריכו והיה ליווי צמוד לכל המשקים. ואתה חושב שאז היה כסף? איפה? למי? כולם הבינו שיש לנו מדינה שבדרך וצריך לעזור ולהתאמץ. היינו מוקפים חמישה־שישה כפרים ערביים עויינים ואי־אפשר להגיד שלא פחדנו, אבל היה רצון כביר להצליח ולהתפתח וזה חיפה על הכול".

בעוד חודש יחוג יצחק פורת את יום־הולדתו ה־75. מן הסתם היה מעדיף לציין את המאורע באווירה טובה יותר. מכל מקום, חגיגה גדולה לא תהיה, גם בגלל אופיו הצנוע. „תכתוב עלי כמה שורות", הוא חוזר ומבקש.

למי אני ערב?

לפני 45 שנים עלה מבסרביה ללא מושג מה זאת חקלאות. כחבר „גורדוניה" הצטרף אל פלוגות התנועה ואת הכשרתו הראשונה בעבודת השדה קיבל בנהלל. מאז היה צמוד לטרקטור ולמחרשה. בשרונה הוא כיום השני מבין ותיקי המושבה. יש עוד אחד המבוגר ממנו, אבל כששאלנו על טיפוס של חקלאי ותיק ואמיתי, הפנו אותנו אליו.

„לא היו לנו אף פעם תקופות של יאוש, גם כשהמצב היה קשה. מי שהתייאש – נסע. לא נתנו לעצמנו ליפול. אחרי שש שנים של ישיבה ביישוב של חומה ומגדל וחיי מושבוץ הצליחו הקק"ל והמחלקה להתיישבות לגאול את אדמת שרונה מפיק"א והתחלנו לבנות את המושבה. זה היה רגע השיא של כולנו ואצלי זה רגע השיא עד היום. אז אהבנו לקום מוקדם מאוד בבוקר, ועד היום אינני מסוגל להישאר במיטה אחרי 5 בבוקר, גם כשאני פנסיונר ואין לי עבודות דחופות בשדה או ברפת".

יצחק פורת, כמו חקלאים ותיקים אחרים בשרונה, בבית־שערים, מנהלל, מכפר־יהושע, גדל עם החקלאות. מעולם לא ראו עצמם מתנתקים מהשדה והרפת וגם השאיפות היו צנועות הרבה יותר. „ארגון הקניות היה תמיד צמוד לתפקידו ולמטרתו ואיש לא חשב אחרת: אספקת תשומות ותו לא. מישהו חשב אז על תיעוש או על שוק שחור ואפור? והיום? אתה יודע על כמה אני ערב? חתמתי כל השנים מתוך אחריות משותפת וידיעה ברורה, שבעת צרה כולם ערבים זה לזה. מישהו חשב בחלומות השחורים ביותר שלו, שנגיע למצב כמו היום? בתקופה האחרונה קיבלתי כמה פעמים מכתבים, שעומדים להגיש נגדי תביעה משפטית, מפני שאני ערב למישהו שלא יכול לשלם את חובותיו. תראה לאן הגענו. ככה נאכלה האגודה וכך נהרסים החיים החברתיים.

„ההתרופפות הזאת הגיעה כבר לכפר־קיש ולאילניה והיא בדרך לפגוע גם במקומות החזקים כמו נהלל, כפר־יהושע ושרונה. מה אתה חושב, שאנחנו עשויים מברזל? נוצרות קבוצות לחץ וכל [illegible] מחפשים מקום פרנסה הולכים לבקשים לבד. עוד מעט השוק יתנגע ההשתוללות תגדל עוד יותר. בשרונה זה עוד מתון, אבל אוירה קשה כבר יש. המבחן הוא ארצי, לא־אזורי. אם בית־שערים ונהלל הגיעו למה שהגיעו, אז השלהבת נפלה גם בארזים".

ניכר בו היטב הרצון הפנימי לתפוס במושכות ולהוביל את העגלה כפי שצריך, אבל גם הוא יודע שהגיל והטבע עושים את שלהם ולבד מלהביט בכאב ואולי לתת עצות, שבדרך־כלל הצעירים אינם מבקשים וממילא אינם מתייחסים אליהן, לא נותר לו ולבני גילו דבר זולת הדאגה, הכעס והכאב. „כשאתה מפסיק להיות יצרן ולהימצא ביחסים הבין־דוריים, כאשר דור צעיר כבר מחזיק בהגה, אינך יכול עוד להתערב ולהשפיע. אתה רק יכול להטיף מוסר, והטפת מוסר היום לא עובדת. להיפך, מתחילים להתייחס אליך כאל זקן טרדן. בתקופתנו הזקנים היו החכמים והשופטים שבעדה".

יצחק פורת מפנה אצבעות מאשימות לכמה כיוונים. בראש וראשונה אל ממשלות הליכוד, שאכלו בשיטתיות וכדרך כל חלקה טובה, אבל אין הוא פוסח גם על ביתו ושכניו. „דחפו אותנו להשתולל", הוא אומר. „יצרני הטרקטורים פלדמן מחיפה העכיר הנה הערוכות של טרקטורים וזה דומה לאשראים של ההיפרשוקים. כיוון שזה גם עוזר להקטין את התשלומים למס הכנסה, חשבו שצריך להיות טיפש כדי לא לקחת את מה שנותנים ומציעים כמעט במתנה. לא חשבו יום אחד קדימה. מי שהיה לו משק גדול וגם עיניים גדולות, לקח".

הרהורי כפירה

המשבר הנוכחי במושבים מביא את יצחק פורת, שהאמין ועודנו מאמין גדול בשיטה הקואופרטיבית, להרהורי כפירה. היום הוא מוכן להודות, ששיטה זו זקוקה לתיקונים. המשגים שנעשו, בעיקר כתוצאה מגידול בלתי־אחראי („מתי ארגון קניות עוסק בחלפים למכוניות?!"), מחייבים שינויים הראשון שבהם – חינוך מחדש של ציבור החקלאים לחובת החזר החובות.

שני בניו עזבו את המושבה. יצחק פורת מיצר, כמובן על כך, שאין מי שימשיך לעבוד במשק המשפחתי, אבל הוא רואה בסיפוק את הצלחתם של שני הבנים ומשפחותיהם, הממשיכים לעסוק בחקלאות גם בתקופה קשה זו. הבכור יושב במושב שבערבה, והצעיר – ברקפת שבגוש שגב. אחרי שעזבו את הבית, ומשראה פורת כי הגיל עושה את שלו ואין הוא יכול עוד להשתלט על הכול, החליט לפני ארבע שנים, מתוך כאב עמוק, לעקור את עשרים הדונם האחרונים של מטעי השקדים שנותרו לפליטה. אחר־כך מסר לידי האגודה השיתופית את שאר אדמותיו תוך הסדר כספי מתאים והולם. פורת היה הראשון שעשה כך עם אדמותיו. רבים מידידיו שיבחו אותו על דרכו הכנה והאמיצה. הוא סלד מתופעת הסחר־מכר שעשו שכניו באדמותיהם, במוכרים אותן לחקלאים מחוץ למושבה, בהם גם בני מיעוטים. עכשיו הוא מחכה לחידוש החוזה השנתי שלו עם האגודה. לכאורה, מהלך טבעי, אבל הוא כבר שמע שיש המתנגדים לדרך זו, ואלה הם דווקא המסובכים בפירוק האגודה. עכשיו הוא נותר עם שני דונמים גני סביב הבית.

ויצחק פורת מסיים בעצב: „המצב בחקלאות הוא סימפטום למצבה של המדינה. איך אני מרגיש עם כל זה? כואב, כואב הלב. זהו. אני חושב שאפשר לשים עכשיו נקודה".

אחרי החגים

מאת מוטי שני

אחרי החגים – זאת ססמת הימים
ההופכת אותם לימים נוראים.
חשמלאי שנדרש להחליף מתגים
הבטיח – מיד, אחרי החגים.
הנגר שהחל להבריג הברגים
דחה ההמשך לאחרי החגים.
במסבת שאלו: אימתי יש דגים?
התשובה שניתנה – אחרי החגים.
המזכיר שתהה כיצד נוהגים
החליט ופסק: אחרי החגים.
ועכשיו, בהגיע „אחרי החגים",
כולם מביטים ובודקים במחוגים,
שואלים בפליאה ובקול דואגים –
מהו כבר אחרי החגים?

ליף חילץ את גליל עליון מצליפותיו של חזן 95:99

מאת נירית דותן

יכולת טובה בפתיחת המשחק הספיקה אמש לשחקני הפועל גליל-עליון לגבור בביתם על קבוצתה השאפתנית של הפועל ירושלים בתוצאה 95:99 (46:56).

שחקני הגליל סבלו מחוסר יציבות ביכולתם. לאחר פתיחת משחק מעולה, בה הם הצליחו ל"מוטט" את יריבתם, נחלשו תגובותיו של מולי קצורין ובקושי רב זכו בסיום בנצחון דחוק.

כוכב המשחק היה דווקא שחקן הפועל ירושלים בהווה וגליל-עליון בעבר, ארז חזן, שהייטיב לקלוע ולא התחשב כשי הנאה שהוענק לו ע"י מנהלי הגליל לפני פתיחת המשחק.

בגליל היה בורד ליף במיטבו. הוא קלע כרצונו וכמה ממבצעיו סחטו תשואות סוערות מאוהדיו הרבים. לאחר שהגליל הוליכה 32:52, הצליחו הירושלמים לחזור לתבונת המשחק ולמתוח את יריבתם עד לשריקת הסיום.

שפטו דגן וכורשטיין לעיני 1000 צופים באולם בית-ציפורי.

● נקודות לגליל: ליף (37), פרימן (19), תנפלד (17), מזרחי (13), מרטין (11), פליישר (2).

● נקודות לירושלים: חזן (26), כריס (21), בנט (19), בראון (16), קנז (8), מילר (5).

כדורסל

אליצ' נתניה 85
אליצ' רמלה 77

מאת יעקב הוזיאס

ב"דרבי" של אליצור זכו אמש שחקני נתניה בקושי רב בנצחון דחוק על אריל ויליאמס וחבריו מרמלה – 77:85 (44:39).

המשחק היה שקול ומרתק ברוב שלביו. שחקני עיר היהלומים לא הצליחו להתעלות על עצמם ומשחקם היה.. חלש.. ועצבני. הנתניתים לא מצאו מענה למשחקו המעולה של אריל ויליאמס, שקלע 18 כדורים חוזרים מהסל ורק כישרו הגופני הלקוי מנע מחבריו לסיים את המשחק עם נצחון. בנתניה בלט רק פיל לוקאס, שקלע מכל מצב.

שפטו זלינגר וברין לעיני 800 צופים בנתניה.

● נקודות לנתניה: לוקאס (30), גורן (14), ברכה (12), מאלוביק (11), גבריסון (10), וייסמן ופייר (4 כ"א).

● נקודות לרמלה: מקבוי (27), ויליאמס (23), חוזו (10), גינרלמן (9), וובסטר (4), פולק ונסים (2 כ"א).

מכבי חיפה 111
מכבי ר"ג 100

מאת יצחק צ'יבין

יכולת מעולה של הכוכב שחום העור גיי בינין סכמה אמש משחקני מכבי חיפה אי-נעימות, במשחקם הביתי מול אחותם מעיר הגנים – 100:111 (53:57).

ערב משחקם החשוב מול וילרבאן הצרפתית, גילו רוב החיפאים חולשה מדהימה. למזלם שיחקה מולם קבוצת תחתית, ששחקניה לא האמינו ביכולתם להפתיע.

שפטו עמית וקמינר לעיני 1500 צופים באולם רוממה.

● נקודות לחיפה: בינין (34), שפע (21), ארי רוזנברג (19), גודרון (13), פלוהארס (11), שטיינהאוד (7), ברנע (6).

● נקודות לר"ג: קלינג (24), סטנלי (20), אורדיטי (16), דיכלים (16) בינו (12), נאוחי (10), שוורצמן (2).

● קבוצת מכבי חיפה עומדת לצאת הבוקר לצרפת כדי להתמודד מול וילרבאן, במשחק הגומלין של גביע קוראץ'.

הפועל חולון 82
הפועל חיפה 71

מאת אבי ויינרמן

גם יכולת בינונית הספיקה אמש לשחקני הפועל חולון לזכות בנצחון ביתי מול הפועל חיפה – 71:82 (34:42).

החולונים איכזבו את אוהדיהם הרבים. למזלם הצטיין קני אוראנג' בהגנה והייה בהדמור קלע כמה סלים נאים מטווח. החיפאים שיחקו בשאפתנות רבה ורק המחסור בשחקני ספסל היה בעוכריהם.

שפטו וידזבניק ושגב לעיני 1700 צופים בחולון.

● נקודות לחולון: בורמר (26), ראוסן (24), אלימלך (12), אוראנג' (9), סרי (5), דיסמן (4), מאור (2).

● נקודות לחיפה: יוסטון (27), קסקי (21), ולס (12), שם טוב (11).

הפועל ת"א תארח הערב את הצ'כים

מאת משה כהן

שחקני הפועל ת"א ישאפו הערב לנצל את אולמם הביתי, כדי לזכות בנצחון, במשחקם במסגרת גביע קוראץ', מול הקבוצה הצ'כית אינטר בראטיסלבה.

אין ספק, כי הפועל ת"א קיבלה מהצ'כים "מתנה". שני המשחקים, שיערכו בת"א, מעניקים את מירב הסיכויים ל"אדומים".

עדיכה הוכיחו תגיכיו של משה ויינקרנץ, כי הם מצויים בכושר משביע רצון. ליגתן טאנסט, לאבאן מרסר, קרל איימוס, יונתן דלול, עמוס פרישמן וחבריהם יגמו להבריע את גורל ההתמודדות הכפולה כבר הערב.

לויינקרנץ אין מידע רב על הצ'כים. ידוע ששלושה משחקני הנבחרת הצ'כית משחקים בשורות בראטיסלבה. הבולט בהם הוא הותיק בן ה-34 ר"ד פטר רנייק. יודאי זהפה (1.93 מ') ואמט מטיצקי (2.05 מ') אינם נחשבים לשחקני מפתח בנבחרת הצ'כית.

כמו כל הקבוצות המזרח אירופאיות, גם לבראטיסלבה אין שחקני חיזוק אמריקאים. הצ'כים מבססים כנראה את משחקם על קליעות מטווח ומשחק צוות.

על הנייר נראים שחקני הפועל עדיפים ומול אוהדיהם הרבים הם ינסו למלא אחר הציפיות.

במשחק השלמה: מכבי ת"א – מכבי נתניה

קבוצת מכבי ת"א תארח הערב בהיכל הספורט ביד-אליהו את מכבי נתניה. המשחק יהיה במסגרת המחזור השלישי. למרות ששחקני מכבי ת"א טרם נכנסו להילוך גבוה, הם לא יתקשו לזכות בנצחון מוחץ מול העולה החדשה לליגה הלאומית. המשחק יהווה למכבי ת"א מבחן אחרון לפני משחקה בפורטוגל מול בנפיקה ליסבון.

הפועל ת"א ידרוש נצחון טכני

ראשי הפועל ת"א הודיעו אמש, כי בכוונתם לדרוש מועדת הליגה והגביע של איגוד הכדורסל להעניק להם נצחון טכני על בית"ר ת"א.

לטענתו של חבר הנהלת הקבוצה, יורם רורי, לא הכינו הבית"רי"ם כראוי את מגרש הספורט בעוד לקראת המשחק והנעורות השרופות באולם גרמו להפסקת המשחק.

רוזנברג ימונה ל"קפטן" הנבחרת

ראשי איגוד הכדורסל נוטים למנות את שחקן מכבי חיפה, ארי רוזנברג, ל"קפטן" הנבחרת הלאומית, במקום של חורן גמכצ'י. כנראה שבמשחק מול יוון ישמש מיקי ברקוביץ בתפקיד ה"קפטן" ולאחר מכן יבחר רוזנברג לתפקיד.

מיקי ברקוביץ קולע לסלה של ספורטינג ליסבון במהלך משחק גביע אירופה לאלופות (צילום: אריה קנפר)

גדעון דמתי הוותיק משמשון מחדש ימיו כקדם וגם מכניע את שוער הפועל פ"ת (צילום: אריה קנפר).

מכבי ראשל"צ 17
הפועל נופ"ים 16

מאת שמואל קליגר

בדרבי"ר מכבי ראשל"צ נאלצו אמש להזיע קשה באולם הביתי לפני שניצחו את הפועל נופ"ים 16:17, לאחר שויון 9:9 בהפסקה.

האורחים הפתיעו במשחקם השאפתני את האלופה, שלא הצליחה לברוח ורק ברקה האחרונה הבטיחה את נצחונה. אוסלנדר (4) הירבה להבקיע לראשון, בעוד שהבולט בשחקני נופ"ים היה דיירפד, שהבקיע 6 שערים.

כדוריד

הפועל ר"ג 26
ארזים ר"ג 21

ב"דרבי" הרמת-גני היתה יד הפועל ר"ג על העליונה נגד מכבי "ארזים" ר"ג 21:26 (11:13). גרא (10) וגוז (8) הירבו להבקיע למנצחים, בעוד ריניצקי ואפרת הבקיעו (5 שערים כ"א) למנוצחים.

מכבי פ"ת 22
קרית שרת 22

העולה החדשה לליגה הלאומית מכבי קרית שרת-חולון סחטה תיקו ממכבי פ"ת 22:22 (11:11): מגדל הירבה (8) להבקיע לפ"ת והיין בלט בחולון (6).

הפועל ראשל"צ 25
הפועל רחובות 15

ברחובות לא התקשתה הפועל ראשל"צ לנצח את צעירי הפועל רחובות 15:25 (9:10). רוז הירבה להבקיע לראשל"צ (7), בעוד שלזכות רחובות היה הבולט אדלר (6).

מכבי רחובות 19
אליצור הרצליה 16

מכבי רחובות ניצחה בהרצליה את אליצור הרצליה 16:19 (8:8). בלדר בלט ברחובות עם 4 שערים והרסמן היה המבקיע הראשי לאליצור (5).

מכבי נתניה 17
הפועל פ"ת 14

מכבי נתניה גברה אמש על הפועל פתח-תקוה בתוצאה 14:17, לאחר 7:10 במחצית.

הטבלה הלאומית

	קבוצה	משחקים	סלים	נקודות
1.	חולון	3	215:259	6
2.	גליל	3	231:260	6
3.	א. נתניה	3	246:258	5
4.	ה. ת"א	2	145:174	4
5.	מ. ת"א	2	166:183	4
6.	הפועל י-ם	3	288:286	4
7.	א. רמלה	3	254:234	4
8.	מ. חיפה	3	287:280	4
9.	ב. ת"א	2	175:167	3
10.	ה. חיפה	3	227:203	3
11.	מכבי ר"ג	3	314:259	3
12.	נתניה	2	189:165	2

בליגה הארצית

אלה תוצאות משחקי המחזור הרביעי בליגה הארצית, שנערכו אמש. מחוז דרום: הפועל גבעתיים – מכבי דרום ת"א 100:116; הפועל גען – הפועל ר"ג 73:81; גבעת שמואל – קרית-גת 59:66; מכבי ראשל"צ – הפועל באר-שבע 62:86; אליצור קרית-אונו – רמת השרון 65:96. מחוז צפון: הפועל ממעוז חיים – מכבי כרמיאל 74:84; הפועל גן שמואל – מכבי חדרה 59:73; הפועל קרית-שמונה – מכבי בת-גלים 62:78; הפועל כנרת – קרית-אתא 64:81.

אליפות השיט הוכרעה ליד ה"שולחן הירוק"

מאת ברוך דגון

אליפות ישראל בשיט ברגם 470 הוכרעה ליד ה"שולחן הירוק", בתום סידרת ערעורים שנמשכה שעות ארוכות.

למעשה נרשם תיקו בסיום חמשת השיוטים בין האחים דן ורן טורסן לבין האחים עדיר ואלדר עזרא, שניצחו פעמיים כל אחד.

הבכורה הוענקה לאחים טורסן, לאחר שבשיוט החמישי הם סיימו במקום השני ואילו האחים עזרא סיימו במקום השלישי. ערעורים של תאומי עזרא לא התקבלו.

במהלך כל ימי התחרויות הגישו שני הצמדים ערעורים אלה כנגד אלה, שאילצו את ועדת התחרויות לעבוד שעות נוספות.

מהאליפות נעדרו שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר. הנימוק – הם העדיפו להדריך את חניכיהם במקום להשתתף בתחרות עצמה. צעדם עורר רוגז רב באיגוד השייט.

הצמד האולימפי יואל סלע ואלדד אמיר ניצח ברגם ההולנדי המעופף וברגם 420 ניצחו האחים רן וניר טנסל.

יתר המנצחים: גלשנים – אמיר עדר; 350 – זוהר שמש ואורון בן פנחס; לייזר – גל קלורפלד.

באליפות נטלו חלק 140 סירות. השיוט השישי בוטל בגלל הגשם.

● בבלגיה: במשחקי השלמה בליגה הפסידה ראסינג ג'נק לאנדרלכט 3:0. קורטריי ניצחה את וינטרסלאג 1:2 ות"צ ליאז' על לוקרן 0:1. בתום משחקי הסיבוב ממשיכה אנדרלכט להוליך עם 17 נקודות לפני אנטוורפן (17) בריז' (16) ומיכלן (16).

נצחון 8 רצוף לארסנל גברה על טוטנהאם 1:2

"התותחנים" ארסנל זכו אתמול בנצחונם השמיני ברציפות, כשגברו מול מצלמות הטלוויזיה, במשחק ליגה ב"ווייט הארט ליין" על יריביהם העירוניים מטוטנהאם בשיעור 1:2. בעקבות נצחונה מיספה ארסנל למקום השלישי בטבלה אחרי ליברפול וק.פ.ר.

המקומיים רכשו יתרון מהיר כבר לאחר 41 שניות כשרגלי הבלגי הבינ"לאומי ניקו קלאסן, אולם זה נמחק במהירות ע"י דיוויד רוקסטול (4), חברו, מייקל תומס, חרץ את גורל המפגש בדקה ה-14.

ההפסד קטע שרשרת של 14 נצחונות ביתיים עבור ה"תרנגולים", בעוד שערו של קלאסן הבקיע את שוער ארסנל, לראשונה אחרי שבעה משחקים.

זו הפעם הרביעית העונה שארסנל מנצחת את טוטנהאם בבגרושה של האחרונה בתוצאה זהה (1:2).

36,680 צופים, שעוד לא הצליחו להתארגן במושביהם במגרש ועוד רבים אחרים בעל מסכי הטלוויזיה, ראו כיצד הבלגי נכנה הקונה ניצל מסירה לא מדוייקת של ויליאמס, האורח, כדי לחטוף את הכדור והעלותו מעל ראשו של השוער ג'ון לוקיק לרשת.

אולם ארסנל הגיבה בשער משוה מהיר. הקשר שחום העור רוקסטול ניצל הזדמנות וכהוותו חופשי בעד בריקיקת פניגה כדי להבקיע את שני פארקס, שוער טוטנהאם.

ארסנל ניגשה על גלי התלהבותה לאחר שער המשוות, הסילה בצור על שערו של פארקס ובחלוף 10 דקות היה זה המגן מייקל תומס שכעם היטב לרשת.

במחצית השניה ניסו המארחים לשנות את התוצאה, אך חלוציהם נפלו פעם אחר פעם במלכודת הנבדל של הגנת ארסנל. קלייב אלן וגארי מאבוט החמיצו ממצבים קודרים והותירו את התוצאה בעינה.

● ביון: א.א.ק – דיאגוראס 0:4; אירקליס – פאנאתינאייקוס 0:0; לאריסה – אופי 1:3; אולימפיאקוס – לוודיאקוס 1:1.

● בפולין: אולימפיה פוזנאן – ורדזאב לודז' 2:2; לגיה וארשה – קאטוביץ' 0:0; פוגון סצ'צ'ין – לאך פוזנאן 0:2; גורניק זאברזה – סלאסק ורוצלאב 0:1. גורניק מוליכה עם 18 נקודות לפני לודז' 17 ורוצלאב 15.

פורטו ממשיכה לנצח בליגה

פורטו ניצחה אתמול את פורטימונגזה בשיעור 0:1 ושמרה על מקומה בראש טבלת הליגה הפורטוגזית. בנפיקה ניצחה סוף סוף, לאחר סידרת כשלונות, והפעם את סאלגיארוס 0:2: בלאנגס ניצחה את צאבס 0:2 בואריסטה סיימה בתיקו אפס עם פמדינג.

בהולנד: עייון

איינדהובן בראש

איינדהובן ממשיכה להוליך בראש טבלת הליגה ההולנדית עם מקסימום הנקודות, לאחר שהביסה אתמול, במחזור העשירי, את זוולה בשיעור 1:5.

ואננבורג, קוּמן, גילהאוס וחדסקאל (2) הבקיעו את השערים למנצחת, שהבקיעה עד כה ב-10 המחזורים 45 שערים.

אייאקס גברה על ולנדאם בשיעור 1:2 והן מפגרות בחמש נקודות אחרי המוליכה.

ריאל ממשיכה לקטול את יריבותיה

ריאל מאדריד ממשיכה לקטול את יריבותיה, כשהפעם היתה זו אספניול, עליה גברה בברצלונה בשיעור 0:2 וזקפה לזכותה נצחון שביעי רצוף עם מאזן של 28 שערי זכות לעומת שני שערי חובה.

העליה לגמר אליפות אירופה תוכרע כנראה ב־11 בנובמבר

מאת שמואל טל

המשחקים המוקדמים במסגרת אליפות אירופה לאומות הולכים ומתקרבים לסיומם. ב-20 בדצמבר, כלומר בעוד חודשיים וחצי, יערך המשחק האחרון בין איטליה ומלטה. יתכן שזה יהיה משחק רשמי בלבד, ללא כל השפעה על העולות לטורניר הגמר, שיחל ב-10 ביוני 1988 במערב-גרמניה ויסתיים ב-25 בו במינכן.

בשבוע שעבר היו חובבי הכדורגל האירופים שותפים לערב עשיר של כדורגל טוב ואשר תהיה לו השפעה על המצטרפות לנבחרת המערב-גרמנית, המארחת, בשלב האחרון הסופי.

יש בתים שההכרעה בהם כבר נפלה, אם כי עדיין לא באורח רישמי. כזה הוא למשל בית מספר 3, אותו מוליכה בביטחה נבחרת ברה"מ, שכבר הבטיחה לעצמה את הכרטיס לגרמניה, למרות שנותר לה עדיין משחק נגד איסלנד. מאחר שלבלוחין וחבריו יתרון של שלוש נקודות ויש להניח שהאיסלנדים לא יהוו עבורם משוכה גבוהה מדי, לא יעזרו ליריביהם המזרח-גרמנים גם שני נצחונות רצופים על נורווגיה וצרפת.

גם בבית 6 יש לראות את דנמרק כמועמדת כמעט ודאית לעליה. הנצחון הדחוק, אך החשוב על וויילס בשבוע שעבר, העניק לאלקיאר פרבן וחבריו מרווח נשימה ויתרון של שתי נקודות על הוולשים המאוכזבים, ששמטו הזדמנות מצויינת להופיע בטורניר חשוב, לראשונה מאז 1958.

להולשים נותרה עוד הזדמנות לשפר את מצבם, אם יצליחו לגבור בפראג על המארחים הצ'כים, ב-11 בחודש הבא. נצחון על חורו של שער ישלח את איאן ראש וחבריו לגרמניה על חשבון הדנים. קשה להאמין שצ'כים יתנו ידיים, דווקא במגרשם הביתי.

גם בבית 5 נראה שהסיפור כבר גמור. נצחון הולנד בוורשה על פולין (0:2) וגם הפסדה של יוון בהונגריה (3:0), העלו את ההולנדים לראש הבית עם יתרון של נקודה ומשחק פחות. יוון בונה אמנם על המשחק נגד ההולנדים, באתונה במחצית דצמבר, אך קודם לכן עוד ינצחו יורשיו של יוהן קרויף את קפריסין בבית ויהפכו את המשחק בבירת יוון לבלתי חשוב להולנד.

בבית 7 נראית בולגריה כמועמדת להופיע בשלב הסופי. נכון אמנם שאייר, שגברה ביום רביעי האחרון על הבולגרים (0:2), מוליכה את הטבלה עם יתרון של נקודה, אולם לבולגרים נותר עוד משחק בית נגד סקוטלנד, ב-11 בנובמבר, ויש להניח שהם לא יתנו להזדמנות להשמט מידיהם. האירים עדיין מאמינים שחבריהם מהאי הבריטי יעשו עבורם את העבודה, אבל כשצריך לסמוך על אחרים המצב לא טוב.

כדורגל

אנגליה היא המועמדת המועדפת לעלות מבית 4. אחרי הנצחון הגבוה על תורכיה (0:8), ממוקמים חניכיו של בובי רובסון בפיסגת הבית עם יתרון של שלוש נקודות והפרש שערים מעולה (0:15) על פני היוגוסלאבים, שנותרו בתמונה לאחר נצחון (0:3) על אירלנד-הצפונית. הכפתה הוא המשחק בין שתי הנבחרות שיהיה ב-11 בחודש הבא בבלגראד. תיקו יספיק לאנגלים. נצחון יוגוסלאבי ידחה את ההכרעה למשחקם האחרון של היוגוסלאבים נגד תורכיה ב-16 בדצמבר.

בית 1 הוא לפי שעה המסובך ביותר. יש בו שתי מועמדות לעליה וקיימת אפשרות שההכרעה תיפול בהפרש שערים. ספרד, שניצחה בשבוע שעבר את אוסטריה (0:2), התאכזבה מיכולתם הדלה של החלוצים, שהחמיצו ללא הרף. לספרדים, המוליכים את הבית עם יתרון של שתי נקודות, נותר עוד משחק אחד נגד אלבניה בבית. נצחון צפוי על אלבניה עדיין לא יספיק. הספרדים יצטרכו להתפלל למעידה של יריביהם הרומנים, להם נותרו שני משחקי חוץ נגד אוסטריה ואלבניה.

"ברני השפן" סמל משחקי אליפות אירופה לאומות

כמו לכל אירוע ספורט, המכבד את עצמו, הכינו גם המערב-גרמנים סמל שילווה את משחקי אליפות אירופה בכדורגל, שיערכו בחודש יוני הקרוב. הסמל הוא ה"שפן" ברני, שרטוטו לקוח מסרטי וולט דיסני.

כדי להביאו לכל שכבות הציבור הגרמני, ערך "ברני השפן" סיור מקיף ברחבי המדינה ואח"כך גם באירופה. הוא הספיק כבר להיות בשטוטגרט, בזמן גמר גביע אירופה לאלופות, ובמשחקים הידידותיים של הנבחרת המערב-גרמנית נגד צרפת ואנגליה.

גלויות, מדבקות, מחזיקי מפתחות, חולצות, צעצועים ואביזרים שונים, הנושאים את סמל השפן, כבר נמכרים בכל רחבי הגבול.

בתמונה: ברני השפן מלווה את קלאוס אלופס, ה"קפטן" המערב-גרמני, לאחר נצחון נבחרתו על אנגליה בדיסלדורף (1:3).

(שמואל טל)

בית"ר ת"א תבחן מחר סגל הנבחרת

מאת שמואל קליגר

בית"ר ת"א – זו היריבה הלאומית הראשונה שתבחן את נבחרת הכדורגל מחר בר"ג. אתמול נקבעה יריבת האימון ממש ברגע האחרון, לאחר שמנהלי הנבחרת נואשו למצוא יריבת אימון מהליגה הארצית, שתסכים להתמודד עם הנבחרת.

המאמן מיליינקו מיהיץ' זימן אתמול באופן אישי 16 כדורגלנים לסגל. הוא שחרר את אלי דריקס ממכבי ת"א והשוער עופר פביאן ממכבי פ"ת. במשחק לא ישותף דניאל בריאלובסקי השרוי במשבר, במקומו זומן אלי יאני מהפועל כ"ס.

● האמריקאי נתן זקס כבר "סגור" בבני-יהודה, למרות שרק היום יצא עם המנהל חיים סטה להסדיר את העניינים הפורמליים במשרד הפנים.

● בתוך שבוע יקבלו כדורגלני בית"ר ת"א את הפרמיות המגיעות להם – כך הובטח להם ע"י יו"ר מרכז בית"ר, אריה קרמר. בהעדרו של יו"ר קבוע של הקבוצה, ימלא בפועל את מקומו המנג'ר המקצועי, אריה בנדיקט, שיקבל סמכויות בלתי מוגבלות. בבית"ר מחפשים יו"ר-אלמוני, שמעולם לא היה חבר בהנהלות קודמות. למנהל כזה מובטחת תמיכה מראש של בנדיקט.

הבלם יעקב כהן "ברזגר". בשבת לא שיחק מפאת מחלה. אבל עכשיו ידוע, כי קיים גם רוגז של השחקן שטוען, כי לא שילמו לו את החוב מן העונה הקודמת בסך 4,000 דולר.

● יעקב בנדיס השוער המצוע של הפועל לוד סיכם אתמול את תנאיו עם קבוצתו והחל להתאמן. בנדיס יעמוד לראשונה העונה בשער לוד במשחק החוץ הקשה של בני-יהודה שיהיה ביום שישי במגרש רינגר ברמת-גן.

● עוזר המאמן של ג'ק מנגל, גדי כרמלי, התפטר אתמול מתפקידו. נראה, כי זו התוצאה הישירה לפי שעה ל"התקוממות" האוהדים, לאחר הפסד הבית הצורב להפועל ת"א ביום שישי השלוף (2:0).

● בהפועל פ"ת תפס גבע מרסים את מקומו בהרכב של הקבוצה. בפ"ת מרוצים מהשתלבותו של השחקן, שבלט במשחק החוץ מול שמשון ת"א (1:1).

הלוח הכללי

דירות למכירה

דירות בשכירות

עסקים

מגרשים

מכוניות

השכרת רכב

מכירות

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

הלוואות

ריפוי והדרה

נרשמו לנישואין

שוק המציאות

שונות

זיפות גגות

פוליש ונקיון

הדברות

ירושלים

ריפוי והדרה

ויטאזור רמזורים בע"מ
דרך פתח תקוה 128 ת"א טלפון 03-265923
דרושים:
1. חשמלאי לעבודות אחזקה ברמזורים עם רשיון נהיגה
2. נהג עם רשיון נהיגה ג'
נא להתקשר לקביעת ראיון.

לתיאטרון הקאמרי דרושים
קופאי/ת
בגילאי 20-45 לעבודה על מסוף
נא לטלפן בין השעות 11.00-14.30 לשרית 245211

19

هكذا من الاصل

هكذا من الأجل

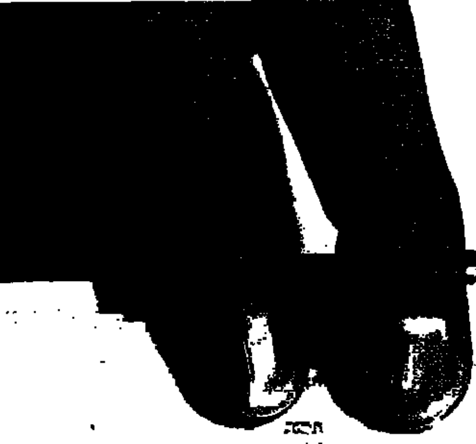

כוכבים ולילות

קולנוע

רס"ר המרינס ובית השימוש

"מטל ג'קט".
במאי: סטנלי קובריק

השאלה שמתחבטים בה הכל היא מה הביא את קובריק לעשות סרט על וייטנאם. הנושא במובן חשוב, אבל התזמון נראה כולו מוחמץ. "מטל ג'קט" יצא אל בתי הקולנוע שנה אחרי "פלטון", הרבה אחרי גל סרטי וייטנאם החשובים "השיבה הביתה" "אפוקליפסה עכשיו", "צייד הצבאים" "סטרימרס" או סרט בלתי נודע בשם "הבחורים בפלוגה ג'", סיפורה של מחלקת מרינס, בעל דמיון מפתיע לסרטו של קובריק. בהשוואה לכל אלה, נראה "מטל גקט" כמו סרט ז'אנר מסוגנן מדי, במעט סרט פעולה מרתק בנוסח קלישאות הסיפור של גבורות המרינס כמו "זעקת הקרב". הבחורים מגיעים למחנה הטירונים של המרינס בפריס איילנד, פוגשים ברס"ר הנורא, עוברים את כל מרורי ההשפלה והחישול ומוטסים לשדה הקרב: זירת התגוששות אמיתית שבה יממשו אחרים את משנת המרינס בשם המאצ'יזמו ומיתוס הגיבור האמריקאי, יותר מאשר בשם המולדת והדמוקרטיה.

על פני השטח, "מטל גקט" הוא סרט מסוג זה, מעין זעקת הקרב על מסך רחב, גדוש בפעלולי קולנוע, תנועות מצלמה רהבתניות, אש ותימרות עשן במחיר מיליונים רבים. גיבור הסרט מגיע לוייטנאם ממחנה הטירונים ככתב צבאי והתפקיד עוזר להסיע אותנו ממקום למקום ולהתבונן במראות המלחמה. החיילים נרגנים, המפקדים הבכירים מלאים חרדות קרב, שנאת תבוסתנים ואהבת אמריקה נוסח ג'ון וויין, האויב הפכפך, המוות מקרי ולקראת הסוף אנחנו מוזמנים אפילו לסצינת קרב מרתקת בין צלף עיקש לבין מחלקת מרינס מבוהלת שבסיומה, כמו בפרוזות של הזימות, מתחבט הגיבור בשאלה מוסרית. האם להרוג את האויב הפצוע או להגיש לו סיוע ולהשאירו בחיים?

מי שנשאר על מישור אנטגוניסטי זה, נשאר עם סרט מלחמה מסורתי, מסוגנן עד כדי שטות, במעט סרט פטריוטי מקובל, על רוע המלחמה וגורלם של כמה אמריקאים מצויינים. לי קשה לקבל את הפרשנות המאכזבת הזאת ולא מפני הדרת כבודו של קובריק. "מטל ג'קט" (וכבר כתבתי על כך באריכות ברשימה על קובריק ב"דבר השבוע" לפני חודש) אינו סרט וייטנאם. הוא סרט על משלי אמריקה. כמו "באפוקליפסה עכשיו" וייטנאם היא רק בימה שעליה מעלה קובריק חיזיון אמריקאי משוגע, שבסופו, בניגוד לרוב סרטי וייטנאם, מנצח ההומניזם, במקום הטירוף, האינסטינקט האנושי, במקום כל מה שניסו לטעת בו במחנה האימונים של המרינס. את המפתח למשל זה צריך לחפש בחציו הראשון של הסרט, בכל מה שנפרש לפנינו במחנה המרינס, בעיקר במראותיו הסמליים של מקום זה ובסגנון ההצגה החזותי.

פריס איילנד, על פי קובריק, אינו בדיוק מחנה צבא, אלא מעבדה פבלובית שהכל מותר בה. המתגרים נכנסים אליה מרצון לשלושה חודשים והרס"ר (רס"ר אמיתי מהחיים) מנסה למחוק את פרצופם של המתגייסים, את ייחודם האישי ולטעת במקומם פטריוטיזם אמריקאי, אהבת אמריקה שכולה סיסמאות של מערבונים וסרטי מלחמה ליומיות. כך הופך "מטל גקט" לדבר והישגה: סרט גבורה נגד ז'אנר המלחמה בתוך הצהרה כועסת נגד אמריקה של האמצע, של ניפנופי הדגלים, של גיבורי מרינס יפים, אמריקה של מליצות המוות עטור התהילה למען החופש. כל הסמלים והעיצוב הצורני של מחנה הטירונים משרתים את הרעיון הזה — את הבלותה המטומטמת של ההתרפקות על המוות, את שדה הקרב כסוף יאה לגיבורים אמריקאיים, את טיפוח הקבוצה והעדר הלוחם כנגד פתיחותו של היחיד. קובריק מכניס אותנו לתוך קרקסיניים תונקים, מריץ אותנו בקבוצות הדוקות, מצעיד אותנו עם הטירונים, ומניח לנו להבין ולהאמין למערכת חולנית של רישואלים צבאיים אמריקאיים, המגננים, שירי לכת, השפלות ומעשי חישול מטומטמים, רובוטיים, שבינייהם לבין כל פאשיזם אחר, נאצי או יפאני, אין כל הבדל. שונה רק הדגל, שונות המליצות. דמוקרטיה במקום קומוניזם, ארצם במקום ארצם, אמריקה במקום הקיסר.

המחאה הזאת אמנם אינה חדשה בקולנוע, אבל קובריק מציג הפעם את הפטריוטיזם הצבאי באמצעות תמונות סטריליות, מעין בית מרקחת צבאי שמאחוריו נשקפת אמריקה המהוגנית, המסודרת, חזון הקינג שיצא מדעתו. חכו לסצינת בית השימוש מאחורי הקסרקטין, שורת האסלות המסודרת עד קצה האופק, הקידות הבוהקים. על אסלות אלה, בפקודה, ברגע המוקצה לחילוף תפרים, יושבים זה ליד זה, בלי מחיצות, אסלה מול אסלה, כמה עשרות טירונים ומרוקנים את מעיהם. מה עוד צריך כדי להמחיש לנו את אובדן הפרטיות הלאומי, את הנסיון לחסל את האישי ולהתיך מכל הנשמות המעונות האלה עדר צייתן אחד. בית השימוש במחנה הטירונים, שורת האסלות המצוחצחות זו אחר זו, הם ביטוי משלי לסרט הנע, לחברת ההרדשה, לצו ההתיעלות, לחזון הברתי שנהרס — חברה כבית שימוש אנטיספטי. מחנה הטירונות של המרינס הוא ביטויה הנחרץ של אמריקה הזאת, אמריקה ללא שאלות, אמריקה בשם אמריקה. כשלונו של בית הזרועות בפריס איילנד לייצר לוחמי מכונה, למחוק את החברות והפחד ולייצר במקומם גברים כהלכה, הוא עדות לנצחון האנושיות. באספקלריה זאת הולך "מטל ג'קט" בעקבות סרטיו האנטי מלחמתיים של קובריק "שבילי תהילה" ו"ד"ר סטריינג'לב", אבל הפעם, איך שהוא, מנצחים הפחדנים. מנסים למחוק את נשמתם, מאבילים אותם בסיסמאות, מעקרים את רוחם, שולחים אותם אל האש, אבל גיבורים אמריקאיים לא עושים שם. "מטל ג'קט", כמו "אפוקליפסה עכשיו", הוא עוד צעקה כאילו נגד שבמון הגדלות האמריקאית. סרט מעניין.

יגאל משיח

קונצרט

פתיחת העונה

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור, קונצרט פתיחת העונה, אולם הנרי קראון 13.10.87

הקונצ'רטו השני לצ'לו ולתזמורת מאת המלחין הארגנטיני אלברטו חינסטרה, שמת לפני ארבע שנים, הושמע (בביצוע בכורה בארץ) עם הסולנית אורורה נאטולה חינסטרה — אלמנת המלחין. אמנם אין ביצירה בשורה מהפכנית, אך היא מעידה בבירור על יוצר ייחודי. ארבעת הפרקים נושאים כותרות מיצירות משוררים שונים העדות בציון, המצביעות על האופי הצלילי המייחד אותם. למרות שינויי האווירה ומצבי הרוח הצירופים הצליליים רבי הגוונים מרגשים אוזנות האיזון.

הצ'לנית המנוסה ניגנה ביכולת וירטואוזית ובהבעה מרתקת, שנבעה מהיכרות אינטימית עם היצירה שחוברה למענה הוקדשה לה. שיתוף הפעולה המוצלח עם התזמורת הפגין עבודת הכנה יסודית. הקונצ'רטו עורר סקרנות לשמוע יצירות נוספות של המלחין הגדול, שטרם בוצעו אצלנו.

הביצוע של הסימפוניה החמישית מאת מאהלר, בניצוח חואן־פבלו איטקיירדו (אורח ותיק בתזמורת) לא חידש ולא ריגש. הפרשנות ניכרת בעוצמה ובלהט ונשמרה בה אחידה של מתח מתמיד. התזמורת ניגנה בדבקות ובמסירות, אולם ההרגשה הבלתי משכנעת של הניגודים הדינמיים, כבר במארש האבל, העמידה בצל נקודות שיא חזוניות בהמשך הסימפוניה, כמו גולת הכותרת הכוראלית בסיום הפרק השני (המסכם את החלק הראשון). בסקרצו הורגשה מבוכה בתיאום המסובך שבין קבוצות הכלים. כלי הקשת היו מלודיים ונסערים, אבל האור האמיתי בביצוע היה הנגינה המדויקת להפליא של כלי הנשיפה ממתכת ובראשם שני הנגנים הראשונים — החצוצרן רם אורן (בפרק הראשון) והנגן הקרן איל וילנר (בסקרצו).

כיאה למעמד החגיגי נוגנה "התקוה" ועל הבמה המקושטת בפרחים הוצבו דגלי הלאום ודגלי עיריית ירושלים. מן הראוי היה להעניק לקונצרט מימד חזוני נוסף של חגיגיות על ידי השמעת יצירה מתאימה מאת מלחין ישראלי, במקום המארש הפופולארי מ"האהבה לשלושת התפוזים" מאת פרוקופייב שפתח את הערב.

ישראל דליות

לאחר שהשמיעו את שירם החדש "כי פניו לשלום", במסגרת פסטיבל "הנגב שר לשלום", שנערך בסוכות בעיירה שדרות, ירדו חברי להקת "משינה" לנפש במלון "אביה סונסטה" בטאבה. יובל באנר סולן הלהקה, הוכיח, בתחרות ביליארד שנערכה במקום, כי סולן נשאר סולן.

מארגני התחרות הבינלאומית לפסנתרנים ע"ש ארתור רובינשטיין שתיערך שוב בארץ בשנה הבאה, הזמינו אצל שלושה מלחינים ישראלים יצירות [illegible] לבחור בעצמם באחת משלוש היצירות, [illegible] תובה, לבצע באחד משלבי התחרות.

סימפליציסימוס בממלכת הקייזר

בעקבות הצלחת התערוכה סימפליציסימוס ברפובליקת ויימאר, ביוני שנה זו, נפתחת היום במכון גיתה בת"א תערוכה של 100 קריקטורות מהתקופה הראשונה של כתב עת זה מהשנים 1896־1914, השנים האחרונות לשלטון הקיסרות הפרוסית.

ב־1 באפריל 1896 הופיע במינכן לראשונה כתב עת מצוייר הנושא את השם "סימפליציסימוס". מייסד כתב עת זה היה **אלברט לאנגן** אשר הזמין אמנים **כרודולף וילקה, אולף גולבראנסון, אדוארד תוני, ברונו פאול ותיאודור היינה** וסופרים **כפרנק ודקינד, לודוויג תומא, היינריך ותומס מאן, יעקב ואסרמן, הרמן הסה** ואחרים לפרסם מיצירותיהם: קריקטורות, מאמרים, סיפורים וסאטירות.

התערוכה תהיה פתוחה עד ה־7 בנובמבר.

בתמונה: תמונת שער של כתב העת משנת 1898, מעשה ידיו של תיאודור היינה.

שלום חנוך מסיים ביום חמישי הקרוב את סדרת הופעותיו האחרונה, בהופעת פרידה שתיערך ב"היכל התרבות" בת"א. מופע זה יהיה גם מופע פרידה מהמוסיקאים "המיובאים" של חנוך העוזבים בשבוע הבא את הארץ.

סטרג'ס בסינמטקים

הסינמטקים של תל־אביב וירושלים החלו בסוף השבוע בהקרנת שישה מסרטיו של הבמאי **פרסטון סטרג'ס**, אותו זיכה הפסטיבל החיפאי ברטרוספקטיבה נאה. הסרטים שיוקרנו הם: "מסעות סליבן" (1942), הערב בתל־אביב, ביום ה' בירושלים; "חג מולד ביולי" (1940), מחר בתל־אביב; "הריעו לגיבור המנצח" (1944), מחרתיים בירושלים, וביום ה' בתל־אביב; "הרגע הגדול" (1944), מחר בירושלים וביום ב' הבא בתל־אביב; "מקגינדי הגדול" (1940), ביום ה' בתל־אביב, ו"ספור פאלם ביץ'" (1942) ביום ו' הקרוב בירושלים (לפני כניסת השבת).

הסינמטק התל־אביבי יעניק לקהלו הזדמנות לחזות בשני סרטים נוספים שהוקרנו בפסטיבל חיפה, שניהם מאיטליה: "סודות סודות", סרט בן שנתיים של ג'וזפה ברטולוצ'י (אחיו הצעיר של ברנרדו), שיוקרן בשבת הקרובה בשעה 17.30, וביום ד' הקרוב, ב־17.00, יוקרן "המיסה נסתיימה" שכתב, ביים, ואף מככב בתפקיד הראשי — **נאני מורטי**.

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 אורחות ז'־ט': יום שחור בשרה אברהם (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, ד'־פ'.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': גיאומטריה, נא להכיר (כ).
10.10 אנגלית ד'.
10.30 הגיל הרך: רגע עם דודלי. (כ).
11.00 ערבית מדוברת: ד'־ה', כיף האלכ?
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: סידרה, ב' בין הזמנים (כ).
12.00 אנגלית ח'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין, מנא הני מילי (כ).
13.00 גיאוגרפיה כללית: ז'־ט', מסע של איל הצפון.
13.30 אנגלית יא'־יב'.
13.45 צרפתית: העשרה.
14.00 טלטקסט: עד כאן.
14.05 מבצע חמור, בוצות וגומי — מיכל הופך ל"אדם זאב", בעזרת הרבה מאוד גומי. קאתי עוקבת אחר מבצע בילוש בו מוהים ציטור על פי פיסת גוצה קטנה.
14.35 קסים קסם: זיג'וג.
15.00 קשר משפחתי: סלי וקוין בת ה־8 חולה במחלת לב. אחותה אודליה בת 6. בני המשפחה משוחחים עם דוידה אברמסון.
15.45 שעת כושר.
15.55 מאתיים שניות למשרד הבריאות: רפי מידע סלטקסט.
16.00 הרוזן ממונטה כריסטו: (פרק אחרון) — הרוזן ממונטה כריסטו נוקם באויביו אך סולח לדאנגלרס. הוא עוזב את צרפת עם אהובתו בתקוה להתחיל בחיים חדשים.
17.00 ערב חדש.

ערוץ 2

18.00 היער הירוק.
18.25 "בנס" "בנס מלוך" — גנססרים.
20.00 אנרגד לויד וזכר בידור.
21.00 פופ 2.

טלוויזיה לבנונית

12.30 חיים אחרים (סידרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 התעמלות; 14.00 ילדי החבובות (מצויר); 14.30 סופר־בוק (מצויר); 15.00 שובבי הסלעים (תכנית לילדים); 15.30 סרט "נהר האברון" עם מרלין מונרו; 17.00 ימים מאושרים (סידרה קומית); 17.30 לורך השביע (סידרה קומית); 18.00 חדשות; 19.00 מבנם (בלש); 20.00 פרסום; 22.00 מועדון 700; 22.30 חיים אחרים (סידרה). טלוויזיה בללית

טלוויזיה ירדנית

13.50 החבובים — סרטים מצויירים (עד' 1). 15.30 כפיות כסף, לילדים (עד' 1). 16.00 רחוב קרנו. סיקום בצרפתית. 17.00 חדשות בצרפתית. 17.15 מבזק ספורט בצרפתית. 17.30 חדשות בעברית. 18.00 הלו, הלו. קומדיה אנגלית. 19.00 אנשי־השריב. סידרה אמריקאית. 20.00 חדשות באנגלית. 21.10 ספינת האהבה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה בינוחה — הנדל: קונצ'רטו מס. 2 בפה־מג'ור ל־2 תזמורות; מוצארט: קונצ'רטו מס. 20 ברה־מינור לפסנתר ולתזמורת, ק. 466; בטהובן: רביעית כלי־קשת במי־במול מג'ור ("הנבל") אופוס 74; שוברט: סימפוניה מס. 4 בדו־מינור ("הטרגית").
09.00 קונצרט בוקר — סיבליוס: מיסה כפרית לתזמורת־כלי־קשת; בארבר: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת, אופ. 14 (ע"ג ת"ק); דבוז'אק: רביעית כלי־קשת מס. 8 במי מג'ור אופוס 106; מוצארט: "מחיי" — רביעית כלי־קשת במי־מינור בעבוד לתזמורת סימפונית (ע"ג ת"ק); פולנק: שישיה לפסנתר ולכלי־נשיפה; פרוקופייב: "רומאו ויוליה" — קטעים מתוך סוויטות מס. 1 [illegible]
[illegible]
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם — מוסיקת קודש: שבוע יצירות [illegible]
מוצארט — שבוע בזלצבורג. קיריה ברה־מינור, ק. 341; "ערביות", ק. 339; סונטה כנסייתית בדו־מג'ור, ק. 336; "מיסה סולמניס" בדו־מג'ור, ק. 337 — (השתתפות אדית מתיס, ריאה בולן, רוברט הול, ואחרים, המקהלה והתז. הסימפ. של רדיו אוסטריה/ ל. האגר); חמישיה בדו־מג'ור לכלי־קשת, ק. 515 (רביעית ווג עם ס. קופיאינג'רוולה שניה).
18.00 רגש על הביצוע.
19.00 בין הברים — מעולם המוסיקה אמיל גיללס ביצירות שומן, ברהמס וצ'ייקובסקי.
20.05 אינטרלודה.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — יובל ה־20 לעונת הקונצרטים הבין־לאומי של איגוד השידור האירופי — התזמורת הסימפונית של רדיו בלגיה / אלפרד ולתר; [illegible]
22.30 [illegible]
23.00 [illegible]

רשת ב'

09.05 כוכבי הבוקר: האבנים המתגלגלות.
16.06 שעה חופשית — עיניי חינוך.
19.35 דין ודברים — לעניני חוק ומשפט.
20.05 סולם הזמירות — פזמונים מסורתיים.
22.05 מפיק ודי — (ש.ש.).
22.30 שירים עבריים.
23.05 שאלה של טעם — (ש.ש.).
00.15 ג'ז ועוד.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 קו ההתחלה — תקליטי־שירים ראשונים.
21.05 קצת אחרת — פופ מתוקם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צהל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 בקו פלאה — עם מפקדי סגנים בשיפוט. לציון חודש השירות.
19.05 שירים מכאן.
20.05 קלאסי כאן — מגזין גלי צהל על הנעשה במוסיקה. קלאסית בארץ. (ש.ו.)
21.30 [illegible]

רשת א'

[illegible]

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלודיה.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 "שמע ישראל".
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.

08.05 ששים עניין.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.50 פינת המטריה הקטנה.
12.10 [illegible]
12.50 מה בשמע.
13.05 כותרי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 [illegible]
15.05 רגעי קסם.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 שירים ושעורים.
17.55 [illegible]
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בוקר לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשעה.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.

גלי צה"ל

13.05 [illegible]
16.05 [illegible]
05.45 [illegible]
05.55 באותן מילולים — שינוע של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 [illegible]
07.07 שבע אפס שבע.
08.03 בוקר טוב ישראל.
09.05 [illegible]
10.05 שעה עם אורלי יציב.
11.05 מבט לעכשיו.
13.05 אחד אחד.
14.05 [illegible]
15.05 שירים לחג.
16.54 באותן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 [illegible]
23.05 [illegible]
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

סרטים

תל־אביב

אופיר: הסורף 9.40, 7.30, 5
אורלי: אשה מסורה 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: בלוז לחופש הגדול 23.15
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
ברודוי: סוריסט העקיצה 9.30, 7.30, 5
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שם הוורד 9.45, 7.15, 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 2: לו היית כאן 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: גבר מאוהב 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
הוד: האלמנה השחורה 9.30, 7.15
הייבראיץ: משפחת פלודר 9.30, 7.15 הצגות סקס
נגה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יומן אהבות 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: מסאל ג'אקס 9.50, 7.30, 5
חן 2: ליבו של אנג'ל 9.50, 7.35, 5
חן 3: פגישה עיוורת 9.50, 7.35, 5
חן 4: הנוכל האוהב והמאוהבת 9.50, 7.35, 5
חן 5: אני והחברה 9.55, 7.35, 5
לב 1: המשפחה 9.45, 7.50, 5, 2
לב 2: גברים גברים 9.45, 7.50, 5, 2
לב 3: משפחת המלוכלכים 5, 2. בדרפי החוק 10, 7.50
לב 4: חימו מלך ירושלים 9.45, 7.50, 5, 2
לימור: מעקב חשאי 9.30, 7.15, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: בית האמיצים 9.30, 7.30, 4.30
מקסים: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
סינמטק (אלנבי): בייבי אריזונה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: רובוקופ 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: משפחת פלודר 9.50, 7.30, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: ז'אן דארק 7.00; מסעות סאליבן 9.30
פאר: לחישה רועמת 9.30, 7.30, 4.30
פריז: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4.30; 11.30, 10, 12, 2 שבלול
צפון: ז'אן דה פלורט 9.45, 7
שחף: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
תמוז — רמת־אביב: הרפתקאותיו שלא יאמנו של בולשיט בעל הביצים העבקיות 9.40, 7.30
תכלת: התנת מעבר לפינה 9.50, 7.45

תל־אביב: היורדה לפשעים חמורים 9.30, 7.15, 5
החוויה הישראלית: קנובה 9.50

ירושלים

אדיסון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורנע: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7, 4.30
אוריון 1: זהב רטוב 9, 7, 4.20
אור 2: חימו מלך ירושלים 9, 7, 4.30
אור 3: לא שם זין 9, 7 4.30 מחוץ מכוכב אחר
אור 4: לא יכולה בלי זה 9, 7, 4.30; 11.15 רומן הרמים
אור 5: 007 באזור מסוכן, 7, 4.30; רובוקופ 9.15
אור גיל: מסאל ג'אקס 9, 6.45, 4.30
בית אגרון: מעבר לשיא 4.15; שיער 6.00; קקה קלה קיד 8.00; 9.45 שכרון חושים
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
חביה: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
מיטשל: משפחת פלודר 9.30, 7
סמדר: אני והחברה 9.15, 7.15
עדן: הסורף 9, 7, 4.30
רון: האלמנה השחורה 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: מוחו של סוכן 9.30, 7 / ז'אן דה פלורט 9.30, 7

חיפה

אורה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורלי: התנת מעבר לפינה 9.15, 7
אמפיתיאטרון: זהב רטוב 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: פגישה עיוורת 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: היורדה לפשעים חמורים 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: הקשר הבורמזי 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים הורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
פאר: הסורף 9.15, 7, 4.30
קריאטה: חימו מלך ירושלים 9.15, 7.15, 4.30
רון: הבלתי משוחדים 9.15, 7, 4.30
רב גת 1: מסאל ג'אקס 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: אני והחברה 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

ספיר: פגישה עיוורת 9.15, 7
מביץ: מסאל ג'אקס 9.15, 7
אורות: חימו מלך ירושלים 9.15, 7
היכל: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7, 4.30
ביצה: רובוקופ 9.15, 7, 4.30

אשדוד

אסתר: רובוקופ 9.30, 7.30
אשדוד: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: רובוקופ 9.30, 7.30
מאור: סוד ההצלחה 9.30, 7
רחל: שם הוורד 9.30, 7

באר־שבע

חן: היורדה לפשעים חמורים 9.30, 7, 4.30

הרצליה ■ רמת השרון

תיפל: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: לבו של אנג'ל 9.30, 7.00
כוכב: קרוקודיל דנדי 9.30, 7

עפולה

[illegible]: מעקב חשאי 9.00

חולון ■ בת ים

ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
מגדל: מסאל ג'אקס 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: סוריסט רוקדים במוסקבה 9.30, 7.15, 4.00 תעתועי שחור הזק
סביון: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
ריבר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.30

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: לא שם זין 9.15, 7
חן: הסורף 9.15, 7
אורות: סגור
בית ברל: להיות שם 8.30

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
נגה זית: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
אורך: סגור

נהריה ■ עכו

הדר: הבוקר שאחרי 9.45, 7.00
רוק: הגינגלה האמריקאי 3 9.30, 7.15
אודיטוריום: סגור

נתניה

הדר: אני והחברה 9.30, 7.15
מרדיה: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7, 5
אסתר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
שרון: מסאל ג'אקס 9.15, 7, 5

קרית אונו

פתח־תקוה

שלום: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30
היכל 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 3: הגינגלה האמריקאי 3 9.30, 7.15, 5

ראשל"צ ■ רחובות

ג.ב. רון 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
ג.ב. רון 2: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7, 4.30
נעמן: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7.30
ראשון: הסורף 9.30, 7.30

בית העם: סוד ההצלחה 9.30, 7.30
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00
חן: הסורף 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מסאל ג'אקס 9.30, 7.30, 4.50
ארמון: הסורף 9.45, 7.30, 5
לילה: [illegible] 9.30, 7.15, 5
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: הנוכל האוהב והמאוהבת 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: מעקב חשאי 9.30, 7.30, 5
רב גן 4: שם הוורד 9.50, 7.15
שבוב: לא שם זין 9.30, 7.15

קרית אונו
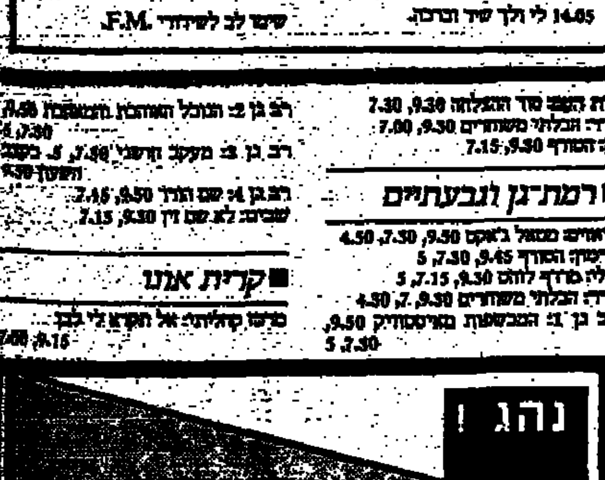
כוכב קולנוע: אל תקרא לי [illegible] 9.15, 7.00